

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

BIOL. INV. 68

STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIOLOGIE

SERIA

BIOLOGIE ANIMALĂ

1

TOMUL XI

1959

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIOLOGIE

SERIA «BIOLOGIE ANIMALĂ»

Tomul XI, nr. 1

1959

S U M A R

	Pag.
AURELIAN POPESCU-GORJ, Date noi asupra Lepidopterelor din Dobrogea	7
M. A. IONESCU, Contribuții la studiul Cynipidelor parazite (<i>Hymenoptera Cynipoidea</i>) din R.P.R.	27
ELEONORA ERHAN, Contribuții la cunoașterea faunei de Tipulide (<i>Diptera Tipulidae</i>) din masivul Bucegi și cursul superior al râului Prahova	39
PETRU BĂNĂRESCU și MIRCEA BICHICEANU, Un pește nou pentru fauna R.P.R.: <i>Leuciscus souffia agassizi</i> Cuvier et Valenciennes	59
N. GAVRILESCU și M. DINU, Contribuții asupra corelației între procesul metabolic al gestației și creatinuria la scroafele gestante.	69
M. DINU, SEVASTA OPRESCU și S. AXINTE, Cercetări privind creșterea porcului Basna în Dobrogea	81

COMITETUL DE REDACȚIE

N. SĂLĂGEANU, membru corespondent al Academiei R.P.R. — *redactor responsabil*; M. A. IONESCU, membru corespondent al Academiei R.P.R. — *redactor responsabil adjunct*; T. BORDEIANU, membru corespondent al Academiei R.P.R.; GR. ELIESCU, membru corespondent al Academiei R.P.R.; N. TEODOREANU, membru corespondent al Academiei R.P.R.; V. RADU, membru corespondent al Academiei R.P.R.

STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIOLOGIE
SERIA «BIOLOGIE ANIMALĂ»
APARE DE 4 ORI PE AN.

REDACȚIA
București, Calea Victoriei nr. 125
Telefon 15.41.59

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

ÉTUDES ET RECHERCHES DE BIOLOGIE

SÉRIE «BIOLOGIE ANIMALE»

Tome XI, № 1

1959

S O M M A I R E

	Page
AURELIAN POPESCU-GORJ, Nouvelles données sur les Lépidoptères de la Dobrogea	7
M. A. IONESCU, Contribution à l'étude des Cynipidés parasites (<i>Hymenoptera Cynipoidea</i>) de la République Populaire Roumaine	27
ELEONORA ERHAN, Contribution à la connaissance de la faune des Tipulidés (<i>Diptera-Tipulidae</i>) du massif des Bucegi et de la vallée supérieure de la Prahova	39
PETRU BĂNĂRESCU et MIRCEA BICHICEANU, Un poisson nouveau pour la faune roumaine: <i>Leuciscus souffia agassizi</i> Cuvier et Valenciennes . .	59
N. GAVRILESCU et M. DINU, Contribution à la connaissance de la corrélation entre le processus métabolique de la gestation et la créatininurie chez les truies pleines	69
M. DINU, SEVASTA OPRESCU et S. AXINTE, Recherches portant sur l'élevage du porc de Basna en Dobrogea	81

ТРУДЫ И ИССЛЕДОВАНИЯ ПО БИОЛОГИИ

СЕРИЯ «БИОЛОГИЯ ЖИВОТНЫХ»

Том XI, № 1

1959

C O Д Е Р Ж А Н И Е

	Стр.
АУРЕЛИЯ ПОПЕСКУ-ГОРЖ, Новые данные о чешуекрылых Добруджи	7
М. А. ИОНЕСКУ, К изучению паразитических орехотворок (<i>Hymenoptera Cynipoidea</i>) РНР	27
ЭЛЕОНОРА ЕРХАН, К исследованию фауны комаров-долгоножек (<i>Diptera-Tipulidae</i>) гор Бучеджи и верхнего течения реки Прахова . .	39
ПЕТРУ БĂНĂРЕСКУ и МИРЧА БИКИЧАНУ, Новая рыба для фауны РНР <i>Leuciscus souffia agassizi</i> Cuvier et Valenciennes	59
Н. ГАВРИЛЕСКУ и М. ДИНУ, К исследованию соотношения между метаболическим процессом беременности и выделением креатинина с мочой у беременных свиноматок	69
М. ДИНУ, СЕВАСТА ОПРЕСКУ и С. АКСИНТЕ, Разведение породы свиней Базна в Добрудже	81

DATE NOI ASUPRA LEPIDOPTERELOR DIN DOBROGEA

DE

AURELIAN POPESCU-GORJ

Comunicare prezentată de M. A. IONESCU, membru corespondent al Academiei R.P.R., în
ședința din 10 noiembrie 1958

Primele cercetări asupra faunei Lepidopterelor dobrogene datează din 1865, când cercetătorul vienez J o s e f M a n n, a colectat în împrejurimile orașului Tulcea, la Marcoși și Bestepe, Telița, Babadag și Ciucurova, capturând numeroase specii pontice, cunoscute pînă atunci numai din Asia Mică sau din stepele rusești. În 1866 publică o bogată listă (13), semnalînd prezența în nordul Dobrogei a 942 de specii, varietăți și aberații dintre care 473 de specii, varietăți și aberații numai Microlepidoptere, descriind și 5 specii noi pentru știință: *Grapholitha gamma*, *Myrmecozela danubiella*, *Cerostoma instabilella*, *Gelechia rhodoptera* și *Gelechia istrella*.

Această publicație a avut o deosebită importanță, nu numai prin faptul că a fost prima lucrare ce conținea date asupra Lepidopterelor din „Țara Românească”, dar timp de mai bine de 30 ani ea a rămas singura publicație mai amplă asupra Lepidopterelor din țara noastră. Cu tot interesul stîrnit de apariția acestei lucrări, totuși fauna Lepidopterelor dobrogene a continuat să rămînă necercetată timp de aproape 60 de ani. În afară de A. L. M o n t a n d o n, care în căutare de Heteroptere colectează și Lepidoptere, mai ales la Hirșova și Cernavodă, descoperind și unele specii interesante, precum și de sporadice colectări făcute de unii din membrii fostei Societăți a naturaliştilor din România (Fleck, Salay etc.) cu ocazia diferitelor excursii, cercetări temeinice, nu au mai fost făcute de nimeni pînă în anul 1928. În acest an A r i s t i d e C a r a d j a vine, în luna iunie, la Carmen-Sylva, actualmente Vasile Roaită, unde timp de o lună colectează intens. Acest material, completat și cu capturile făcute de noi, pînă în cursul lunii septembrie a aceluiași an, a constituit baza primei sale lucrări asupra Lepidopterelor dobrogene (3), apărută în 1929. Deși în această lucrare nu sînt menționate decît 362 de

specii, varietăți și aberații, dintre care 128 de specii varietăți și aberații de Microlepidoptere, provenind mai ales de la Vasile Roaită și numai câteva de la Techirghiol-Sat, deci cantitativ un număr restrâns de specii pentru un biotop atât de interesant, totuși calitativ, ele sînt de o excepțională valoare zoogeografică, datorită faptului că în afară de semnalarea a 30 de specii și forme noi pentru fauna țării, Caradja descrie o specie și o formă nouă pentru știință. Ulterior, A. Caradja, în diverse lucrări (4), (5), (6) și (7) mai semnalează încă 100 de specii, varietăți și aberații de Lepidoptere, provenind mai ales de la Vasile Roaită și în parte de la Techirghiol-Sat, din care 63 de Macrolepidoptere și 37 de Microlepidoptere, dintre acestea 17 specii, varietăți și aberații fiind noi pentru fauna țării. Lucrările sale au avut darul de a atrage încă o dată atenția lepidopterologilor asupra litoralului Mării Negre, cuprins între Constanța și Capul Eerene, loc de întâlnire a numeroase specii cu origini diferite și în special al celor stepice-pontice și ponto-mediteraneene cu cele euto-siberiene.

Noi am continuat a colecta Lepidoptere la Vasile Roaită și în mică măsură la Agigea și Constanța, în toată perioada 1930—1937, iar în perioada 1947—1949 am avut din nou prilejul a colecta la Vasile Roaită, în lunile iulie și august, descoperind cu această ocazie mai multe specii, rase și forme noi pentru fauna țării.

În comunicarea de față vom expune o parte din rezultatele cercetărilor noastre din perioadele mai sus-amintite și în mică măsură rezultatele colectărilor din colțul sud-vestic al Dobrogei (pădurea Oltinei, cunoscută sub numele de pădurea Ciufitu și pădurea Isichioi de la balta Bugeac, ambele situate în raionul Adamclisi), adăugînd și unele specii colectate de A. Ostrogovich, rămase însă nepublicate. Pentru Macrolepidoptere am utilizat clasificarea și nomenclatura dată de Ad. Seitz (17), combinată cu nomenclatura adoptată și de Otto Bang-Haas¹⁾, iar pentru așa-zisele „Microlepidoptere”, clasificarea și nomenclatura din lucrarea privind Microlepidopterele din R. P. Ungară a lui L. Gözmány (9) conservator al colecției de Microlepidoptere a Muzeului național maghiar din Budapesta.

Aruncînd o privire asupra celor 462 de specii, subspecii și forme de Lepidoptere semnalate de A. Caradja de la Vasile Roaită și Techirghiol-Sat, la care vom adăuga și cele 169 de specii, subspecii și forme semnalate de noi în partea sistematică, se constată că în fauna de Lepidoptere a porțiunii litorale și sudice a Dobrogei, grupele *Rhopalocera* (60 sp., ssp. și forme), *Bombyces* (59 sp., ssp. și forme) și *Geometriformes* (93 sp., ssp. și forme) sînt încă foarte puțin cunoscute. Mult mai bine cercetată este fosta grupă „*Microlepidoptera*” cu 237 de specii, subspecii și forme, dintre care numai reprezentanții suprafamiliei *Pyrallidoidea* însumează un număr de 105 specii, subspecii și forme, după care urmează grupa *Noctuidiformes*, reprezentată prin 190 de specii, subspecii și forme. Aceste cifre ne arată că cercetările făcute pînă în prezent sînt destul de sumare, deoarece dintr-o regiune atîta de complexă din punct de vedere geologic, cum este Dobrogea, va trebui să ne așteptăm la descoperirea,

¹⁾ Otto Bang-Haas, *Catalogus Lepidopterorum regionis palaearcticae*. Stuttgart, 1937.

mai ales în lungul litoralului, în porțiunea cuprinsă între Constanța și Mangalia, a unui număr de specii, subspecii și forme de cel puțin 3—4 ori mai mare decît numărul cunoscut pînă în prezent.

În materialul prezentat în comunicarea de față, 2 forme sînt noi pentru știință: *Mycteroplus puniceago* f. *ferruginea* și *M. puniceago* f. *pallida*, iar un număr de 40 de specii, subspecii și forme sînt noi pentru fauna țării.

Încercînd a clasifica materialul prezentat de noi în comunicarea de față, conform răspîndirii zoogeografice a speciilor, vom constata că unele specii sau rase constituie endemisme sau forme locale, care în parte au și început să-și piardă acest caracter, unele fiind deja semnalate și din colțul nord-estic al R. P. Bulgaria. Caracteristica faunei de Lepidoptere a Dobrogei însă nu o constituie cele câteva elemente deocamdată endemice, ci mai ales prezența în număr destul de mare a elementelor pontice, al căror centru de răspîndire se găsește în regiunile de stepă din jurul Mării Negre și mai ales Asia Mică. În răspîndirea lor spre vest ele nu depășesc încă țările din sud-estul Europei, iar unele ating în Dobrogea, limita de vest a răspîndirii lor. După A. Caradja (5) elementele pontice provin aici ca relice ale perioadei cînd peninsula balcanică era unită cu insulele Mării Egee și Asia Mică și în parte ca imigranți recenți, în postglacial, ce au trecut peste Bosfor, răspîndindu-se apoi de-a lungul coastei bulgare; în ceea ce privește formele pur stepice, acestea provin dinspre nord-est, din stepele sudice rusești, de unde au început să migreze tot în postglacial.

Dar în afară de acestea, de mare importanță este apariția, într-un număr considerabil, a unei serii de specii a căror origine este tot stepică-pontică, însă în răspîndirea lor spre vest ele au cucerit mari regiuni din țările circumediteraneene devenind elemente ponto-mediteraneene, la care, după datele lui H. Rebel și H. Zerny trebuie să catalogăm și cea mai mare parte a acelor specii semnalate în trecut ca „specii orientale”. Mai apar și o serie de elemente mediteraneene, al căror centru de răspîndire este situat în țările din jurul Mediteranei. Totuși, dominanța netă rămîne a elementelor euro-siberiene, a căror răspîndire se întinde din porțiunile estice ale Siberiei și pînă în centrul Europei. În această categorie trebuie catalogate și majoritatea speciilor semnalate în trecut ca „central-europene”.

Ca urmare confirmăm, ca perfect valabil pentru întreg litoralul dobrogean, punctul de vedere al lui Caradja, care spune că fauna Lepidopterelor din sudul Dobrogei, în ansamblul său, are un caracter de stepă, completîndu-și mereu elementele cu noi specii, ce migrează mai ales din stepele îndepărtate ale porțiunii sud-estice a U. R. S. S., nu fără a primi însă și noi elemente pontice dinspre sud, pătrunse peste Bosfor. Acestea, datorită climei dulci și a condițiilor locale au găsit și continuă a găsi locuri prielnice pentru dezvoltare, unele din ele suferind chiar modificări importante, dînd naștere la noi subspecii sau la forme locale caracteristice. Cercetările noastre confirmă și ele faptul că teritoriul dobrogean este insuficient studiat, rămînînd mari spații foarte importante, care pînă în prezent fie că au fost sporadic cercetate, fie că au rămas complet

nestudiate. Astfel sînt pădurile din centrul și mai ales sud-vestul Dobrogei (pădurea Ciufitu de la Oltina și pădurea Iortmacului cu Valea Canaraua Fetii), Mangalia și împrejurimile ei, Tatlageacul, regiunea de nisipuri dintre Eforie și Agigea, Valea Casimcei etc. Cercetări temeinice în aceste locuri, precum și în diferite alte regiuni ale Dobrogei, vor putea da la iveală existența încă a numeroase specii, multe din ele noi pentru fauna țării, iar unele chiar pentru fauna Europei. De aceea propunem ca în Dobrogea să se creeze o serie de rezervații naturale, cum ar fi nisipurile dintre Agigea-Eforie și Eforie-Vasile Roaită, regiunea izvoarelor dulci de la Cainaci (lîngă Techirghiol-Sat), împrejurimile lacului Tatlageac, pădurea Comorova de la Mangalia și cîteva văi împădurite din sud-vestul Dobrogei (mai ales pădurile Ciufitu de la Oltina, Isichioi de la Bugeac și pădurea Iortmacului cu Valea Canaraua Fetii, de lîngă comuna Băneasa), pe care să se interzică orice fel de pășunat sau alte intervenții ale omului. Numai prin protejarea acestor regiuni se va putea menține nealterat vreme cît mai îndelungată, caracterul particular al acestor importante biotopuri, unice în felul lor la noi în țară.

PARTEA SISTEMATICĂ

PAPILIONIDAE

Papilio machaon L. ssp. *giganteus* Vrty. f. *sphyroides* Krul. 2 ♂♂ Valea Canaraua Fetii de lîngă comuna Băneasa din sud-vestul Dobrogei, la 24.VII și la 14.VIII. Formă rară la care banda submarginală neagră a aripilor posterioare, în porțiunea mediană trimite prelungiri ce ating pata neagră a nervurii discale.

Contrar afirmației lui Ad. Seitz (17)¹⁾ această formă nu trebuie atribuită ab. *asiatica* Mén., întrucît aceasta constituie rasa caracteristică Orientului apropiat. *Nouă pentru fauna țării.*

PARNASSIDAE

Parnassius mnemosyne L. ssp. *wagneri* Bryk. 10 ♂♂ și 4 ♀♀ la Oltina (pădurea Ciufitu), la 16.V și 6 ♂♂ și 2 ♀♀ la Bugeac (pădurea Isichioi), la 12.V. La ♂♂ petele celulare ale aripilor anterioare sînt variabile ca mărime și de cele mai multe ori oblongi, mai rar ovoide. Banda subcostală hialină a aripilor anterioare redusă. Pata celulară de pe aripile posterioare, de cele mai multe ori prezentă, fiind totdeauna monocelulară. La ♀♀ benzile vitroase ca și petele negre bine dezvoltate. Pata marginii posterioare a aripilor anterioare slab conturată. Pata discală a aripilor posterioare bicelulară, adesea nesprijinită de discus. Ca forme am întîlnit: f. *lunulata* Shlj. 2 ♂♂ Oltina (pădurea Ciufitu), la 12.V, formă la care în banda vitroasă apar lunule albe, *nouă pentru fauna țării* și f. *intacta* Krul. 2 ♂♂ Oltina (pădurea Ciufitu), la 17.V.

¹⁾ Vol. I.

PIERIDAE

Pieris rapae L. f. *unimaculata* Dziurcz. 2 ♂♂ Oltina (pădurea Iortmac), la 29.VII. Formă la care pe fața inferioară a aripilor anterioare apare numai o singură pată discală. *Nouă pentru fauna țării.*

P. rapae L. f. *minor* Costa. 1 ♀ Vasile Roaită, la 16.VIII. Formă naină măsurînd numai 29 mm anvergură.

Euchloë ausonia Hbn. (= *belia* Cr.). 2 ♂♂ Valea Canaraua Fetii din apropierea comunei Băneasa (sud-vestul Dobrogei), la 13.V. *Nouă pentru fauna țării.*

Colias croceus Fourcr. f. *velata* Ragusa. 1 ♂ pădurea Iortmac, la 24.VII.

SATYRIDAE

Satyrus dryas Scop. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 20.VI. Pe litoral rar.

NYMPHALIDAE

Apatura ilia Schiff. ssp. *metis* Frr. 12 ♂♂ și 4 ♀♀ capturate și multe exemplare văzute zburînd sau așezîndu-se pe frunzele sălciilor ce cresc în lungul gîrlei Saltava (balta Borcea de Jos), între Hirșova și Cernavodă, de la 2 la 5.VIII. Numeroase exemplare văzute zburînd și în coroana sălciilor pădurii Lucica (balta Oltina din sud-vestul Dobrogei), la 10.VII. Posedăm încă 5 ♂♂ și 2 ♀♀ capturate la Giurgiu, 12.VI—2.VIII. Aceasta este o rasă la care ocelii de pe aripile posterioare dispar, reducîndu-se mult și cei de pe aripile anterioare. Este mai mică decît rasa nominată, iar ♀♀ au o culoare foarte deschisă, fondul aripilor fiind galben-ocru. Au un zbor foarte iute și sînt greu de capturat, fugind la cea mai mică mișcare. Ca dimensiuni măsoară 54—60 mm anvergură.

LYCAENIDAE

Lycaena (Polyommatus) bellargus Rott f. *parvipuncta* Aign. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 8.VII. Sînt exemplare la care pe fața superioară a aripilor posterioare apar puncte marginale.

Lycaena (Scotitantides) orion Pall. f. *ornata* Stgr. 2 ♂♂ Oltina (pădurea Ciufitu), la 16.V. Culoarea neagră este mai redusă, iar coloritul albastru mult mai viu.

Lycaena (Jolana) jolas Ochs. 4 ♂♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, la 26.VII. Element ponto-mediteranean.

ARCTIIDAE

Oeonistis quadra L. Frecvent la Vasile Roaită în tot cursul lunii august. Element euro-siberian.

Lithosia pallifrons Z. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 22.VIII (leg. Ostrogovich). Element ponto-mediteranean care în țara noastră atinge limita nordică a răspîndirii în sud-estul european.

Pelosia obtusa H. S. 3 ♂♂ Vasile Roaită, de la 28 la 30.VIII. Specie rară, la noi semnalată numai de Fr. Salay la Sulina (3 și 5.IX). König a găsit-o și la Timișoara, la 4.VII. În Europa are o răspîndire discontinuă fiind semnalată numai din nordul Germaniei și Italiei, din R. P. Ungară și R. P. Polonă, reapărînd în regiunea Amur însă într-o rasă deosebită. Element european-endemic.

LYMANTRIIDAE

Laelia coenosa Hbn. f. *candida* Leech. 5 ♂♂ Vasile Roaită, de la 20 la 30.VIII (leg. Ostrogovich și A. Popescu-Gorj). Sînt masculi de culoare albă în loc de brună. Element euro-siberian.

SATURNIIDAE

Perisomena caecigena Kupido. 1 ♂ balta Bugeac (sud-vestul Dobrogei), la 22. VII. Element pontic cunoscut numai de la Orșova (H. Rebel) și București (Montandon). Ostrogovich a găsit 1 ♂ în pădurea Comana 4.X.1915. În sudul țării atinge limita nord-vestică a răspîndirii lui în Europa.

SPHINGIDAE

Acherontia atropos L. 3 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 25 la 30. VIII. Element mediteranean.

Celerio euphorbiae L. În unii ani zboară la Vasile Roaită și Constanța în mare număr, din ultima decadă a lunii iulie și în toată luna august. Element ponto-mediteranean.

C. lineata Wstw. ssp. *livornica* Esp. 3 ♂♂ Vasile Roaită de la 29.VII la 10.VIII și 2 ♂♂ Constanța, la 10.VIII. Element mediteranean ce zboară împreună cu specia precedentă, însă în număr mai restrîns.

COSSIDAE

Phragmatoccia castaneae Hbn. 3 ♂♂ Vasile Roaită, la 10. VII. Frecvent la Tulcea și peste tot în delta Dunării (Maliuc, Chilia), 2.VI.

NOCTUIDAE

Simyra nervosa F. ssp. *argentacea* H. S. 2 ♂♂ Eforie, la 4.VIII (pl. I, fig. 5). Fondul aripilor anterioare mult înălbit, cu aspect argintiu, iar aripile posterioare aproape albe. Cunoscută din R. P. Bulgaria, porțiunea meridională a U. R. S. S. și Asia Centrală. Rară. Element euro-siberian.

Arsilonche albovenosa Goeze f. *degener* Hbn. 1 ♂ la 23.VIII la Vasile Roaită. Se deosebește prin coloritul aripilor anterioare, galben ca paiul. Element euro-siberian. *Nouă pentru fauna țării.*

Bryophila divisa Esp. (= *raptricula* Hbn.). Frecventă la Vasile Roaită la lumină, de la 15.VII la 30. VIII. Specie foarte variabilă în ceea ce privește desenul și coloritul. Element euro-siberian.

— f. *carbonis* Frr. 1 ♀ la Vasile Roaită, la 23.VIII. Culoarea aripilor anterioare mult înnegrită. *Nouă pentru fauna țării.*

— f. *provincialis* Culot. 4 ♂♂ la Vasile Roaită, de la 28.VII la 11.VIII. Exemplarele corespund întocmai cu figura 7 (pl. 23) a lui J. Culot, avînd toată porțiunea superioară externă a aripilor anterioare, larg colorată într-o frumoasă nuanță brună-roșcată. *Nouă pentru fauna țării.*

— f. *deceptricula* Hbn. 1 ♂ Vasile Roaită, la 8.VII. Se caracterizează prin prezența unei dungi longitudinale negre, ce separă aripile anterioare în două cîmpuri: unul, superior brun-roșcat și altul inferior, cenușiu. La exemplarul nostru și porțiunea bazală a aripilor anterioare rămîne cenușie.

— f. *striata* Stgr. 1 ♀ Vasile Roaită, la 9. VII. Formă rară caracterizată prin prezența unei dungi negre longitudinale, care de asemenea separă suprafața aripilor anterioare în două cîmpuri: cel al marginii interne, mult întunecat și cel al marginii costale, care este cenușiu închis. *Nouă pentru fauna țării.*

Br. algae F. Specie foarte comună la Vasile Roaită și pe tot litoralul de la sud de Constanța, de la începutul lunii iulie pînă la sfîrșitul lunii august. Variaza mult în ceea ce privește coloritul, care la rasa nominată are diverse nuanțe de verde. Element euro-siberian.

— f. *calligrapha* Bkh. 3 ♂♂ și 1 ♀ la Vasile Roaită, de la 25.VII la 28.VIII. Formă la care spațiile bazal și marginal sînt mai mult sau mai puțin acoperite cu solzi galbeni.

Br. muralis Forst. 1 ♀ Vasile Roaită, la 21.VII. Specie variabilă ca desen și colorit. Element ponto-mediteranean.

— f. *par* Hbn. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 10 și 14.VIII. Formă cu colorit verde-cenușiu, amestecat cu nuanțe de verde închis; desenul negru puțin distinct. *Nouă pentru fauna țării.*

— f. *flavescens* Tutt. 1 ♀ Vasile Roaită, la 25.VII. Fondul aripilor este gălbui în loc de verde. *Nouă pentru fauna țării.*

— f. *obscura* Tutt. 1 ♀ Vasile Roaită, la 16.VIII. Fondul aripilor anterioare este cenușiu-brun închis, stropit cu pete mici gălbui. *Nouă pentru fauna țării.*

Br. ravula Hbn. Atît ♂♂ cît și ♀♀ se întîlnesc frecvent la Vasile Roaită în tot cursul lunii august. Element ponto-mediteranean.

Euxoa temera Hbn. f. *hübneri* Brsn. 22 ♂♂ și 14 ♀♀ Vasile Roaită, la lumină, de la 22.VIII la 2.IX.1948 (pl. I, fig. 1—3). Specie dăunătoare culturilor de cereale, adesea confundată cu *E. obelisca* Schiff. În unii ani apare în număr mare, ca de exemplu în 1947 în împrejurimile Bucureștiului sau în 1948 în Dobrogea și mai ales în R.P. Bulgaria, pentru ca apoi să devină iar rară. Element ponto-mediteranean ce se întâlnește mai ales în sudul țării, în Moldova și Transilvania, fiind de obicei înlocuit de *Euxoa obelisca* (pl. I, fig. 4). Rasa nominată nu zboară la noi.

Agrotis crassa Hbn. f. *ochrea* Clt. Toate exemplarele ♂♂ și ♀♀ colectate la Vasile Roaită, unde zboară cam de la mijlocul lunii iulie și pînă în prima decadă a lunii septembrie, aparțin acestei forme ce pare a avea aici un caracter rasial. Se distinge prin culoarea de fond a aripilor anterioare care este ocră palid. Element ponto-mediteranean. *Nouă pentru fauna țării.*

— f. *confluens* Diósz. 1 ♂ Vasile Roaită, la 23.VIII. Exemplare la care petele orbiculară și reniformă sînt confluențe.

A. vestigialis Rott. f. *pallida* Spul. 1 ♂ Agigea, la 20.VIII; 2 ♂♂ la Vasile Roaită, la 10 și 15.IX (leg. Ostrogovich). Se întâlnește în regiunile nisipoase ale Europei, pînă în Siberia. La noi în țară însăși forma nominată este rară, fiind semnalată o singură dată de Caradja, de la Băltățești. Element euro-siberian. *Nouă pentru fauna țării.*

A. ripae Hbn. ssp. *weissenborni* Frr. 1 ♀ Eforie, la 3.VIII. Culoarea aripilor anterioare albă-gălbuie, cu desen slab conturat. Rară; element euro-siberian.

— f. *desertorum* Bsd. 1 ♀ Vasile Roaită, la 3.VIII. Culoarea aripilor anterioare este cenușie, iar desenul net reliefat. *Nouă pentru fauna țării.*

A. (Dichagyris) melanura Koll. ssp. *albida* Car. 3 ♂♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, în cursul lunii august. Element tipic pontic care în Europa a fost găsit pînă pe coastele Dalmatiei.

Rhyacia c-nigrum L. Foarte comună la lumină, la Constanța, Agigea și Vasile Roaită, în tot cursul lunii august. Element euro-siberian.

Polia praedita Hbn. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 16 și 24.VII (pl. I, fig. 7). Element pontic, foarte rar.

Harmodia filigramma Esp. 1 ♂ Vasile Roaită, la 14.VII. Rară. Element euro-siberian.

H. bicruris Hfn. (= *capsincola* Esp.). 1 ♂ Vasile Roaită, la 25.VII. Element euro-siberian.

Cuculia thapsiphaga Tr. 1 ♂ Constanța, la 16.VI. Element ponto-mediteranean.

C. scrophulariae Cap. 1 ♀ Vasile Roaită, la 19.VI. Element ponto-mediteranean.

Omphalophana antirrhini Hbn. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 14.VII. Element ponto-mediteranean.

Calophasia casta Bkh. 5 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 8 la 18.VII; 2 ♂♂ Eforie, la 8.VI.

Autophila limbata Stgr. 1 ♀ peștera Gura Dobrogei, la 15.VII. 1955 (leg. Tr. Orghidan). Element ponto-mediteranean. *Nouă pentru fauna țării.*

Oligia bicoloria Vill. 1 ♀ Vasile Roaită, la 23.VIII. Element euro-siberian.

Palluperina rubella Dup. f. *sericea* Car. 4 ♂♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, de la 26.VIII la 3.IX. Formă rară caracterizată prin prezența unui cîmp median mai întunecat decît restul aripilor anterioare. Rasa nominată a fost semnalată o singură dată de la Băile Herculane (H. Rebel).

Element ponto-mediteranean, care în Dobrogea atinge limita de nord a răspîndirii lui în Europa. *Nouă pentru fauna țării.*

Thalpophila matura Hufn. ssp. *provincialis* Culot. 2 ♂♂ și 3 ♀♀ Vasile Roaită, de la 20.VII la 2. IX (pl. II, fig. 13). În Dobrogea nu se întâlnește niciodată rasa nominată, ci numai f. *provincialis*, care aici prezintă un caracter rasial. Se deosebește prin coloritul aripilor anterioare, care au o nuanță mult mai deschisă, iar desenul este bine conturat, corespunzînd întocmai cu figura 5 (pl. 26) din Culot (8)¹⁾. Element ponto-mediteranean. *Nouă pentru fauna țării.*

Mycteroplus puniceago Bsd. Atît ♂♂ cît și ♀♀ se întîlnesc frecvent la Constanța, Agigea, Eforie și Vasile Roaită, de la 20.VIII la 10.IX. Element pur pontic.

— f. *ferruginea* n. f. 1 ♂ Vasile Roaită, la 30.VIII.1948. Formă nouă la care marginea internă a benzii mediane este intens colorată în brun-feruginos, culoare ce se lățește întinzîndu-se spre marginea externă. Tipul în colecția A. Popescu-Gorj.

— f. *pallida* n. f. 1 ♀ Vasile Roaită, la 28.VIII.1949. Formă nouă, la care culoarea de fond a aripilor anterioare este albă-gălbuie ca osul, iar desenul feruginos abia indicat. Tipul în colecția A. Popescu-Gorj.

Archanara spargani Esp. f. *bipunctata* Tutt. 1 ♀ Vasile Roaită, la 18. VII. Rasa nominată a fost semnalată numai de la Săcărîmb (Franzenau) și de la București (Sala y). *Nouă pentru fauna țării.*

Oria musculosa Hbn. f. *olivina* Alph. 1 ♂ Vasile Roaită, la 4.VII (pl. I, fig. 6). Rasa nominată a fost semnalată o singură dată de la Tecuci (Alexinschi). Element ponto-mediteranean.

Euterpia laudeti Bsd. 1 ♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, de la 8.VI la 1.VIII (pl. I, fig. 8). A fost semnalată o singură dată de Caradja, din aceeași localitate însă fără dată. Element pur pontic care la noi în țară atinge cel mai nord-vestic punct al răspîndirii sale în Europa.

Chloridea nubigera H. S. 1 ♂ Agigea, la 20.VIII.1949 (pl. I fig. 9). Element ponto-mediteranean, cunoscut din porțiunea meridională a U.R.S.S., R.P. Bulgaria, R.P. Ungară (Soltvadkert), Asia Mică, Siria, Afganistan, Algeria, Spania și Insulele Canare. *Nouă pentru fauna țării.*

Chariclea delphinii L. 2 ♂♂ și 1 ♀ Medgidia, la 28.VII. Element ponto-mediteranean.

Calymma communimacula Schiff. 1 ♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, de la 3 la 15.VIII. Element ponto-mediteranean.

¹⁾ Vol. I.

Porphyria respersa Hbn. f. *grata* Gm. 2 ♂♂ și 3 ♀♀ Vasile Roaită și Eforie, de la 29.VI la 23.VIII. Element ponto-mediteranean care în sudul țării apare adesea împreună cu rasa nominată.

Eustrotia olivana Schiff. (= *argentula* Hbn.). 1 ♀ Vasile Roaită, la 29.VII. Element euro-siberian.

Earias chlorana L. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 19 la 24.VIII.

E. vernana Hbn. 3 ♂♂ Vasile Roaită, de la 8 la 20.VII. Element central-european cunoscut numai din Germania, Austria, Italia și R. P. Ungară.

Grammodes stolidus F. 3 ♂♂ și 2 ♀♀ la Vasile Roaită și Eforie, de la 23.VII la 30.VIII. După arealul menționat de A. d. S e i t z trebuie considerat ca un element ponto-mediteranean.

Clytie syriaca Bugn. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită la 1 și 7.VIII.1947 (pl. II, fig. 11 și 12). Exemplarul ♂ are pe aripile anterioare o pată neagră dințată, situată în apropiere de linia subterminală, corespunzând formei *dentemaculata* Warr. Specie rară, ponto-mediteraneană, cunoscută din R. P. Bulgaria, coastele Dalmatiei, R. P. Albania, Sicilia, Andaluzia, Siria, R.S.S. Armeană, Asia Mică, regiunea Transcaspiacă, Kashgar, Fergana și Uralsk. La noi în țară atinge cel mai nordic punct al arealului său în Europa. *Nouă pentru fauna țării.*

Phytometra festucae L. 1 ♀ Agigea, la 15.VIII. Element euro-siberian.

Ph. consona F. ssp. *taurica* Osth. 1 ♂ Eforie, la 3.VIII.1931 (leg. E t c i u) (pl. I, fig. 10). Este o rasă stepică-pontică, mai mică decât rasa nominată (exemplarul nostru măsoară 28 mm anvergură), colorată mult mai deschis; părțile întunecate ale aripilor anterioare sînt brune-oliv deschis. Pata reniformă lipsește, iar linia externă dublă a cîmpului median, nu ajunge pînă la apex, ci se pierde deasupra petei superioare întunecate a cîmpului marginal. Această rasă a fost semnalată pînă în prezent, de la Marasch și Aksehir. Element pur pontic. *Nouă pentru fauna Europei.*

Ph. ni Hbn. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 17 și 28.VIII. Element mediteranean.

GEOMETRIDAE

Chlorissa viridata L. 1 ♀ Vasile Roaită, la 28.VIII.

Microloxia herbaria Hbn. f. *advolata* Ev. 1 ♂ Vasile Roaită, la 10.VIII.1938 (leg. O s t r o g o v i c h). Element pur pontic întilnit numai în sud-estul Europei, fiind semnalat din R. P. Bulgaria (Balci), Asia Mică, Siria. În Dobrogea ea atinge limita cea mai nord-vestică a răspîndirii ei în Europa. *Nouă pentru fauna țării.*

Sterrhia dimidiata Hufn. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 25.VIII. Element ponto-mediteranean.

St. laevigata Scop. 4 ♂♂ Vasile Roaită, de la 7 la 16.VII. Element ponto-mediteranean.

St. politata Hbn. f. *abmarginata* Rsch. 3 ♂♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, de la 28.VII la 14.VIII. Element ponto-mediteranean.

St. filicata Hbn. 3 ♂♂ Vasile Roaită de la 14 la 25.VIII. Element ponto-mediteranean.

St. degeneraria Hbn. 5 ♂♂ Vasile Roaită, de la 10 la 29.VIII. Element ponto-mediteranean.

Rhodometra sacraria L. f. ? — 1 ♀ Vasile Roaită, la 16.VIII. 1948. La exemplarul nostru linia oblică, de pe aripile anterioare, este brună în loc de roz viu, spre marginea anterioară a aripilor fiind prezent și un mic punct discal, de aceeași culoare. Culoarea de fond a aripilor anterioare rămîne galbenă ca paiul, iar aceea a aripilor posterioare complet albă. Specie rară mediteraneană.

Anaitis plagiata L. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 5 și 21.VII. Unul din exemplare măsoară numai 31 mm anvergură.

Cidaria (Euphyia) rubidata Schiff. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 22 și 25.VII (leg. O s t r o g o v i c h). Element euro-siberian.

C. (Epirrhoe) galiata Schiff. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 6 și 10.VIII. Element euro-siberian.

Eupithecia variostrigata Alph. 1 ♂ Vasile Roaită, la 5.IX.1937 (pl. II, fig. 14). Element pur pontic cunoscut din Crimeea și, în general, din porțiunea sudică a U.R.S.S., Asia Mică și pînă în regiunea Transcaspiacă. Aparațional apare în Algeria și sudul Franței. *Nouă pentru fauna țării.*

E. breviculata Donz. 1 ♂ Valul lui Traian (reg. Constanța), la 19.VI (leg. X e n i a P a l a d e). Element ponto-mediteranean semnalat o singură dată de J. M a n n la Tulcea în luna iulie. Cunoscut din nord-vestul Africii, peninsula balcanică, sudul U. R. S. S., Asia Mică, Siria.

E. centaureata Schiff. (= *oblongata* Thnbg.). Frecvent la lumină atît la Vasile Roaită, cît și la Constanța, de la 6 la 30.VIII.

E. subnotata Hbn. 3 ♂♂ Vasile Roaită, de la 24.VI la 7.X (leg. O s t r o g o v i c h).

Gymnoscelis pumilata Hbn. 2 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 8.VII. Element mediteranean.

— f. *tempestivata* Zell. 1 ♂ Vasile Roaită, la 16.VII. Este o formă mai mică, mai mult cenușie, avînd desenul roșu puțin dezvoltat. A fost semnalată o singură dată din Transilvania de la Tohat (R o t s c h i l d).

Ellicrinia trinotata Metzn. f. *aestiva* Rbl. 2 ♀♀ Vasile Roaită, la 11.VII. Element pur pontic.

Macaria aestimaria Hbn. În unii ani se întîlnește frecvent atît la Vasile Roaită, cît și la Eforie și Agigea, în tot cursul lunii iulie și pînă în prima decadă a lunii septembrie. Element ponto-mediteranean.

— f. *sareptanaria* Stgr. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 8 și 11.VII. Formă cu desen bine accentuat, uneori frecventă, ce se întîlnește mai ales la prima generație. *Nouă pentru fauna țării.*

Synopsisia sociaria Hbn. 3 ♂♂ Vasile Roaită de la 3 la 18.VIII. Element ponto-mediteranean.

Boarmia bistortata Goeze (= *crepuscularia* Dup.). 3 ♂♂ Vasile Roaită de la 3.VII la 5.IX.

— f. *defessaria* Frr. 1 ♀ Vasile Roaită, la 25.VII.

Gnophos stevenaria Bsd. 2 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 4.VII. la 20.VIII. Element ponto-mediterranean semnalat de la Amara (Fr. S a l a y), Tulcea (J. M a n n), Tecuci (A. C a r a d j a) și Iași (A l e x i n s c h i).

Narraga fasciolaria Hfn. 5 ♂♂ Vasile Roaită, de la 1 la 19.VIII. Specie variabilă în ceea ce privește desenul. Element euro-siberian.

Dyscia conspersaria Schiff. 1 ♀ Eforie, la 31.VIII. Element ponto-mediterranean.

Aspilates ochrearia Rossi. 5 ♂♂ și 2 ♀♀ Techirghiol-Sat de la 20. VIII la 12.IX (leg. O s t r o g o v i c h). Element ponto-mediterranean.

PYRALIDIDAE

Synaphe brunnealis Tr. 4 ♂♂ și 3 ♀♀ Vasile Roaită, de la 17.VIII la 1.IX. Element siberian.

Nymphula stagnata Don. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 12.VIII.

CRAMBIDAE¹⁾

Pediasia jucundella H. S. 3 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 24 la 29.VIII. Element ponto-mediterranean.

Ped. contaminella Hbn.f.fumosella Car. 3 ♂♂ Vasile Roaită la 19—23.VIII. Sint exemplare al căror colorit este mult întunecat. Element ponto-mediterranean. Această formă a fost semnalată de la Tecuci (C a r a d j a și A l e x i n s c h i).

Ped. matricella Tr. f. obscura Car. 1 ♂ Vasile Roaită, la 31.VIII. 1948. Rasa nominată a fost semnalată de la Sulina și Grumăzești, (A. C a r a d j a), iar ca varietate de la Tecuci (A. C a r a d j a). Specie rară de origine pontică.

Tisanotia chrysonuchella Scop. Frecventă în finetele din împrejurimile pădurii Isichioi (balta Bugeac sud-vestul Dobrogei), la 13.V.

Eromene bella Hbn. 5 ♂♂ Vasile Roaită, de la 8 la 15.VIII.

PHYCITIDAE

Homoeosoma nimbella Z. Frecventă la Vasile Roaită, la lumină, în tot cursul lunii iulie. Element mediteranean.

Ephestia kuehniella Z. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 12.VIII.

Gymnancyla canella Hbn. Frecventă la Vasile Roaită și Agigea, de la 13.VI la 28.VIII. Element ponto-mediterranean (G o z m a n y).

Euzophera pinguis Haw. 4 ♂♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, de la 9.VII la 25.VIII (pl. II, fig. 15). Specie rară semnalată în țară de la Sulina (A. C a r a d j a) și Herculan (H. R e b e l). Este probabil un element ponto-

¹⁾ S-a adoptat nomenclatura din lucrarea lui St. B l e s z y n s k i, *Revision of the European species of the Generic Group Crambus* F. Krakowia, 1957.

mediteranean fiind semnalat din sudul Franței, Gafsa, Sicilia, R. P. Albania și R. P. Ungară.

Euz. bigella Z. 1 ♂ Vasile Roaită, la 12.VIII. Element ponto-mediterranean.

Epischnia prodromella Hbn. 1 ♂ Vasile Roaită, la 11.VII. Element ponto-mediterranean.

Salebria numidella Rag. ssp. *saturatella* Car. 2 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită de la 11 la 14.VII.1947 (pl. II, fig. 16). Element mediteranean, semnalat din sudul Franței, Gafsa și Biskra. Ulterior a fost găsită și la Tecuci (A l e x i n s c h i). *Nouă pentru fauna țării.*

S. amoenella Z. 4 ♂♂ și 3 ♀♀ la Vasile Roaită, de la 9.VII la 12.VIII. 1947 (pl. II, fig. 17). Element ponto-mediterranean cunoscut din R. P. Albania și Cataro (Italia). *Nouă pentru fauna țării.*

S. obductella Z. 1 ♀ Vasile Roaită, la 16.VI. Element ponto-mediterranean cunoscut de la Băile Herculan și de pe Domogled.

Nephopteryx gregella Ev. 6 ♂♂ Vasile Roaită la lumină, de la 20.VII la 11.VIII. Element euro-siberian.

Eurhodope (= *Rhodophaea*) *advenella* Zk. Frecvent la Vasile Roaită, la lumină, de la 9.VII la 31. VIII. Element ponto-mediterranean.

PYRAUSTIDAE

Evergestis (= *Orobena*) *desertalis* Hbn. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 25.VII. Element mediteranean.

Sclerocona acutellus Ev. 1 ♂ Eforie, la 12.VI. Frecvent în delta Dunării (Ostrovul Maliuc) la lumină, la 2.VI. Element euro-siberian.

Loxostege aeruginalis Hbn. 1 ♀ Vasile Roaită, la 20.VI.1939 (leg. W o r e l l) (pl. II, fig. 18). Element euro-siberian semnalat în Europa din Grecia, Slivno, Brussa, Fiume și R. P. Ungară (Pécs, Tihany, Csopek). *Nou pentru fauna țării.*

L. verticalis L. În exemplare izolate la Vasile Roaită în cursul lunii august. Element mediteranean.

Pyrausta sanguinalis L. ssp. *haematalis* Hbn. 5 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 16.VII la 10.VIII.1947. Element mediteranean semnalat în țară numai în rasa nominată. *Nouă pentru fauna țării.*

Noctuella floralis Hbn. Frecventă la Vasile Roaită, la lumină, de la 9.VII la 3.VIII. Element mediteranean semnalat din nordul Dobrogei (J. M a n n) și de la Comana (A. C a r a d j a). Este frecvent și la București — pădurea Băneasa lunile iulie și august.

AGAPETIDAE

Lozopera francillana F. 1 ♀ Vasile Roaită, la 6.VIII. Probabil element ponto-mediterranean.

Phalonis clavana Const. 1 ♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, la 20.VIII.1937 și 31.VIII. 1948. Element probabil pontic. *Nouă pentru fauna țării.*

Ph. epilina Z. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 9 și 14.VIII. Element ponto-mediterranean.

Brevisociaria contractana Z. 4 ♂♂ și 3 ♀♀ Vasile Roaită, de la 25.VII la 30.VIII. Element ponto-mediterranean.

Euxanthia hamana L. 3 ♂♂ Vasile Roaită, la 25.VI. Element ponto-mediterranean.

E. straminea Hw. Frecvent la Vasile Roaită, de la 27.VII la 12.VIII. Element ponto-mediterranean.

E. substraminea Rag. 1 ♂ Vasile Roaită, la 19.VI.1932. Element pontic (L. G o z m á n y). *Nouă pentru fauna țării.*

TORTRICIDAE

Tortrix strigana Hbn. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 14.VI și 27.VII.

A mai fost semnalat aici de A. C a r a d j a însă în forma *stramineana* H.S., care este complet lipsită de desen. Aceeași formă a fost semnalată și de la Herculan de către J. M a n n. Element euro-siberian.

T. neglectana H.S., 2 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 27.VII la 10.VIII (pl. II, fig. 19). Element pontic. *Nouă pentru fauna țării.*

Acleris variegana Schiff. 4 ♂♂ Vasile Roaită, de la 6 la 25. VIII. Element ponto-mediterranean.

OLETHREUTIDAE

Bactra furfurana Hw. Frecventă la lumină, la Vasile Roaită, de la 10 la 30.VII; de asemenea în comunele Bugeac și Oltina din sud-vestul Dobrogei, în tot cursul lunii iulie, stînd ziua pe tufele de *Juncus*, *Scirpus lacustris* și alte plante acvaticice emerse. Element euro-siberian larg răspîndit în țară și foarte comun în locurile mlăștinoase.

Endothaenia antiquana Hbn.f. *efflorana* Krul. 1 ♂ Vasile Roaită, la 12.VIII.1948. Are fondul aripilor anterioare brun-roz, cu maculele proeminente. A fost semnalată numai din Urali. *Nouă pentru fauna țării.*

Olethreutes fraudulentana Kenn. 2 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 7 la 30.VIII. Element siberian cunoscut din Urali, regiunea fluviului Emba și regiunea Amur. *Nouă pentru fauna țării.*

Ancylis upupana Tr. 1 ♂ Bugeac (pădurea Isichioi), la 10. V.

Crociosema plebejana Z. 1 ♂ Vasile Roaită, la 16.VIII.1948. Element mediteranean, semnalat în țară o singură dată de către A. C a r a d j a de la Grumăzești.

Epiblema luctuosana Dup. 3 ♂♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, de la 12 la 30.VIII. Element euro-siberian.

Ep. graphana Tr. 3 ♂♂ Vasile Roaită, de la 22.VI la 15.VIII. Element ponto-mediterranean.

Ep. pflugiana Haw. 3 ♂♂ Vasile Roaită, la 15.VIII. Element ponto-mediterranean.

Notocelia uddmanniana L. 1 ♂ și 1 ♀ Vasile Roaită, la 16.VI. Element euro-siberian.

Semasia arabescana Ev. 2 ♂♂ Vasile Roaită, la 28.VIII.1949 (pl. II, fig. 20). Element pontic semnalat de la Tecuci (C a r a d j a și A l e x i n s c h i). Este cunoscut din Urali, Sarepta și R.S.S. Armeană.

CARPOSINIDAE

Carposina scirrhosella H. S. 2 ♀♀ Vasile Roaită, la 16.VII. Element ponto-mediterranean.

GELECHIIDAE

Recurvaria nanella Hbn. Frecventă la Vasile Roaită, la lumină, de la 25.VII la 10.VIII. Element ponto-mediterranean.

Lita caliacrae Car. 1 ♂ Vasile Roaită, la 21.VII.1947. Specie endemică pentru Dobrogea, descrisă pentru prima dată de A. C a r a d j a de la Balcic (R. P. Bulgaria). Autorul crede că ar putea să fie chiar o rasă locală a lui *Lita salicorniae* Hering, cu un colorit mult mai deschis. *Nouă pentru fauna țării.*

Gelechia plutelliformis St. 6 ♂♂ și 2 ♀♀ Vasile Roaită, de la 9.VII la 24.VIII.1947. Element pontic. *Nouă pentru fauna țării.*

Brachmia triannulella H.S. var. *cinerea* Car. 1 ♂ Vasile Roaită, la 9.VIII.1948. Varietate mult întunecată, descrisă de A. C a r a d j a după exemplare colectate de A l e x i n s c h i la Tecuci. Forma nominată larg răspîndită în țară.

Metanarsia modesta St. Frecventă la Vasile Roaită, de la 8 la 25.VII. Element pontic.

COSMOPTERYGIDAE

Stigmatophora tririvella Stgr. 1 ♀ Vasile Roaită, la 16.VIII.1949. Specie cunoscută din Sarepta, Livonia și R. P. Ungară. *Nouă pentru fauna țării.*

OECOPHORIDAE

Batia (= *Borkhausenia*) *lunaris* Haw. 1 ♂ Vasile Roaită, la 9.VII. 1947. Este cunoscută din Macedonia și din R. P. Ungară. *Nouă pentru fauna țării.*

XYLORYCTIDAE

Odites lutrella Dup. (= *Euteles kollarella* Costa). 5 ♂♂ Vasile Roaită, de la 8.VII la 12.VIII, la lumină. Posedăm încă 5 exemplare capturate ziua la București (pădurea Pasărea), la 26.VI. Element mediteranean.

GLYPHYPTERYGIDAE

Choreutis micalis Mn. (= *bjerkandrella* Thbg. var. *pretiosana* Dup.).
1 ♂ Vasile Roaită, la 14.VIII. Element mediteranean.

ETHMIIDAE

Ethmia pusiella Roemer. 3 ♂♂ Vasile Roaită, la 20.VIII. Element ponto-mediteranean.

HYPONOMEUTIDAE

Hyponomeuta rorellus Hbn. Larvele atacă în masă, în tot cursul lunii iunie pădurile de sălcii de la balta Căbăl (din complexul Borcea de Jos), ca și pădurea Ciulinoasa (de la balta Bugeac din sud-vestul Dobrogei). Larg răspândită în pădurile de sălcii din luncile inundabile ale riurilor și bălților Dunării. Element pontic.

Swammerdamia lutarea Haw. Frecventă la Vasile Roaită, la lumină, la 14–20. VIII. A fost semnalată o singură dată din Transilvania.

ELACHISTIDAE

Bryophaga acanthella God. var. *delicatella* Rbl. 3 ♂♂ Vasile Roaită, de la 9 la 15. VII. 1947. Element mediteranean. Nouă pentru fauna țării.

Platyedra vilella Z. Frecventă la Vasile Roaită, la lumină, de la 2.VII la 10.VIII. Element mediteranean.

COLEOPHORIDAE

Coleophora caliacrella Car. 1 ♂ Vasile Roaită, la 9.VIII.1948. Această specie a fost descrisă de A. Caradja în 1931 de la Balcic, după 2 ♂♂ colectați de Ostrogovich la 2. VII. Aripile anterioare sînt galbene ca paiul și au cîte un mic punct brun discal. Endemism dobrogean. Nouă pentru fauna țării.

C. frischella L. 1 ♂ Vasile Roaită, la 27.VII.

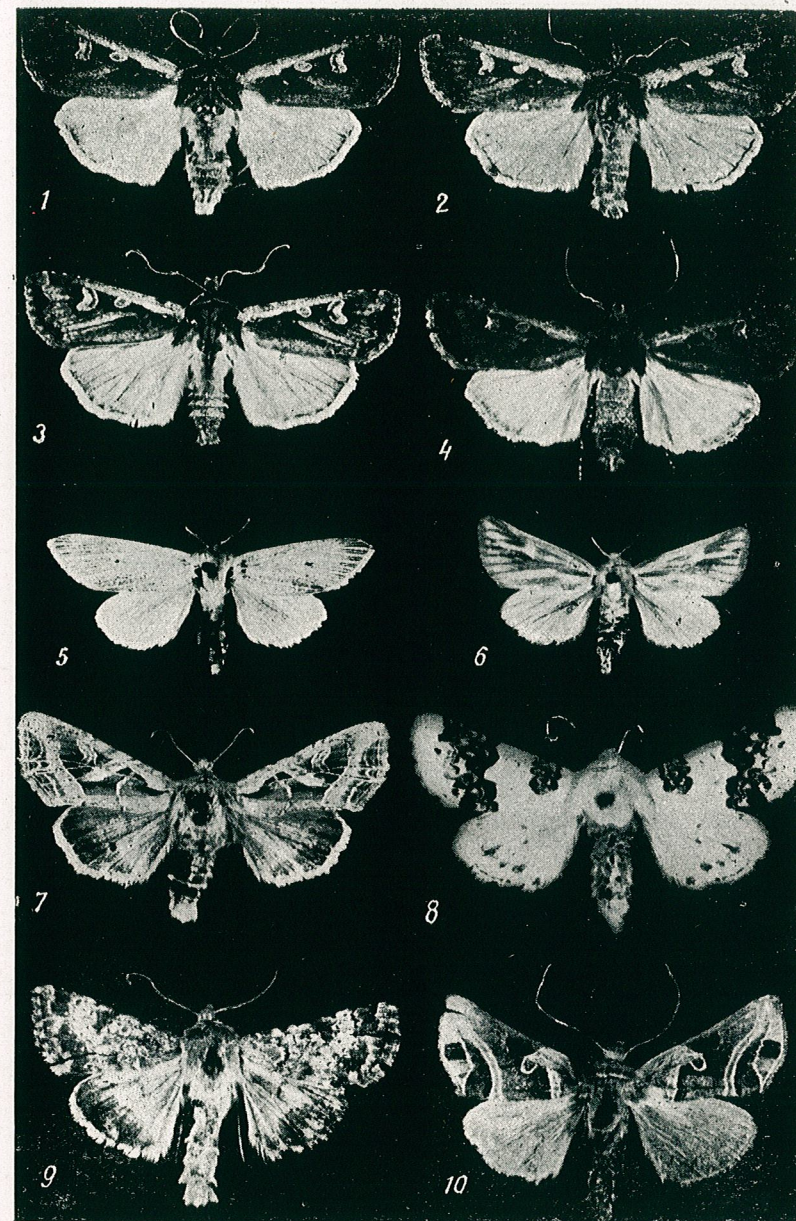
C. serenella Z. 1 ♂ Vasile Roaită, la 16.VIII.

GRACILARIIDAE

Caloptilia stigmatella F. 1 ♂ Vasile Roaită, la 9.VII.

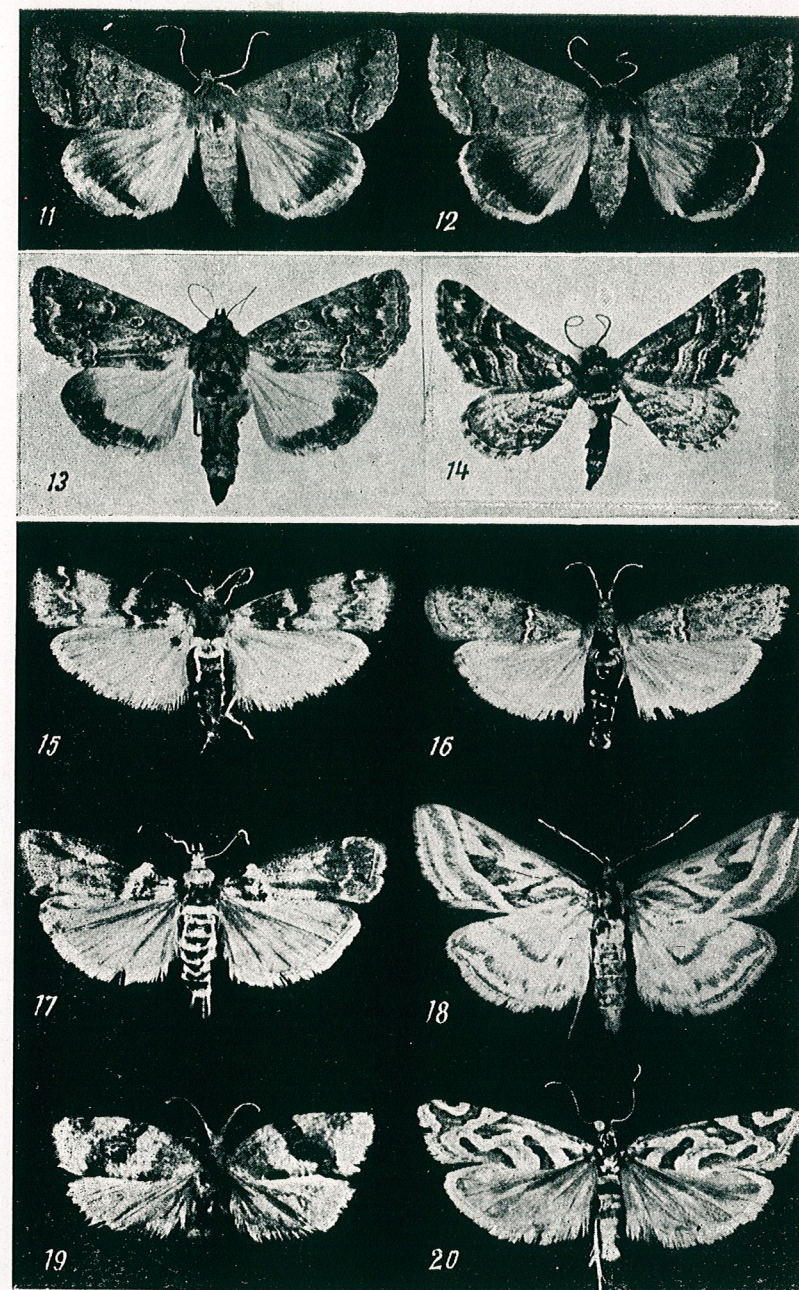
PLUTELLIDAE

Cerostoma vitella L. 1 ♂ Vasile Roaită, la 16.VII.1947. A fost semnalată și de la Grumăzești (A. Caradja).

1 — *Euxoa temera* Hbn. f. *hübneri* Brsn. ♂ București. 2 — *Euxoa temera* Hbn. f. *hübneri* Brsn. ♂ Vasile Roaită. 3 — *Euxoa temera* Hbn. f. *hübneri* Brsn. ♀ Vasile Roaită. 4 — *Euxoa obelisca* Schiff. ♂ Cluj (leg. Ostrogovich). 5 — *Simyra nervosa* F. ssp. *argentacea* H.S. ♂ Eforie. 6 — *Oria muscosa* Hbn. f. *olivina* Alph. ♂ Vasile Roaită. 7 — *Polia praedicta* Hbn. ♂ Vasile Roaită. 8 — *Euterpia laudeti* Bsd. ♀ Vasile Roaită. 9 — *Chloridea nubigera* H.S. ♂ Agigea. 10 — *Phylometra consona* F. ssp. *taurica* Osth. ♂ Eforie.

1) Fotografiile au fost executate de N. Săvulescu.

11 — *Clytie syriaca* Bugn. ♂ Vasile Roaită. 12 — *Clytie syriaca* Bugn. ♀ Vasile Roaită.
 13 — *Thalpophila matura* Hufn. ssp. *provincialis* Culot. ♀ Vasile Roaită. 14 — *Eupithecia vario-*
strigata Alph. ♂ Vasile Roaită. 15 — *Euzophera pinguis* Haw. ♀ Vasile Roaită. 16 — *Salebira*
numidella Rag. ssp. *saturatella* Car. ♂ Vasile Roaită. 17 — *Salebria amoenella* Z. ♀ Vasile Roaită.
 18 — *Loxostege aeruginalis* Hbn. ♀ Vasile Roaită. 19 — *Tortrix neglectana* H.S. ♂ Vasile Roaită.
 20 — *Semasia arabescana* Ev. ♂ Vasile Roaită.

TINEIDAE

Monopis imella Hbn. 1 ♀ Vasile Roaită, la 16. VIII. Element ponto-mediterranean.

Trichophaga tapetzella L. Frecventă la Vasile Roaită, la lumină, în tot cursul lunilor august și septembrie; de asemenea la Constanța
Tinea quercicolella H.S. 1 ♂ Vasile Roaită, la 10.VII.

HELIOZELIDAE

Antispila pfeifferella Hbn. 3 ♂♂ în pădurea Iortmac (comuna Oltina, din sud-vestul Dobrogei), la 27.VII.1954. Element ponto-mediterranean.

INCURVARIIDAE

Nemophora fasciellus F. 6 ♂♂ Vasile Roaită, la 20.VI (leg. W o r e l l). Element ponto-mediterranean.

NEPTICULIDAE

Nepticula anomalella Goeze. Minele acestei specii se întâlnesc frecvent pe frunzele de *Rosa gallica* la Vasile Roaită, de la 15 la 30. VIII (det. M. H e r i n g). Se caracterizează printr-un ofionom, la început subțire, ce se îngroașe treptat spre extremitatea opusă, situat de obicei spre centrul limbului. Larg răspîdită în țară.

N. hübnerella Hbn. (*gratiosella* Stt.). Minează frecvent frunzele de *Crataegus oxyantha* L. la Vasile Roaită, între 25 și 30. VIII (det. M. H e r i n g). Se caracterizează printr-un ofionom la început în formă de galerie scurtă și subțire, după care se transformă într-un stigmatonom cafeniu, situat de obicei la marginea limbului. Nouă pentru fauna țării.

НОВЫЕ ДАННЫЕ О ЧЕШУЕКРЫЛЫХ ДОБРУДЖИ

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

В кратком обзоре о чешуекрылых Добруджи, где указывается на вклад Ж. Манца и А. Караджи, автор приводит результаты исследований собранных им коллекционных экземпляров в периоды 1930—1937 и 1947—1949. Автор указывает на обилие черноморских, средиземноморских и черноморско-средиземноморских элементов в исследованной области.

В систематике автор отмечает наличие 169 видов, подвидов и форм, из которых 40 видов, подвидов и форм являются новыми для фауны страны. Описываются также две новых для науки формы, а именно:

Mycteroplus puniceago Bsd. f. *ferruginea* n. f. — I ♂ Василе Ройтэ, 30.VIII.1948. У этой формы внутренний край средней полосы ярко-коричневой окраски с оттенком ржавчины, причем эта окраска распространяется к внешнему краю (экземпляр из коллекции автора).

Mycteroplus puniceago Bsd. f. *pallida* n. f. — I ♀ Василе Ройтэ, 28.VIII.1949. У этой формы фон передних крыльев беловато-желтоватый, оттенка кости и, едва заметный рисунок, оттенка ржавчины (экземпляр из коллекции автора).

В заключение автор предлагает создать вдоль добруджского побережья и в юго-западной части Добруджи ряд запретных заповедников. Таким образом может быть сохранено неизменным своеобразие этих биотопов.

NOUVELLES DONNÉES SUR LES LÉPIDOPTÈRES DE LA DOBROGEA

RÉSUMÉ

Après un bref historique des recherches sur les Lépidoptères de la Dobrogea, l'auteur relève la contribution de J. Mann et de A. Caradja et expose les résultats de ses propres recherches, faites de 1930 à 1937 et de 1947 à 1949. Il souligne la grande richesse en éléments pontiques, méditerranéens et ponto-méditerranéens, de la région étudiée.

Dans la partie systématique, l'auteur signale la présence de 169 espèces, sous-espèces et formes, dont 40 espèces, sous-espèces et formes nouvelles pour la faune roumaine. Il décrit deux formes nouvelles pour la science, à savoir:

Mycteroplus puniceago Bsd. f. *ferruginea* n. f. — 1 ♂ trouvé à Vasile Roaită, le 30 août 1948 — for mechez laquelle le bord interne de la bande médiane est coloré en un brun ferrugineux intense, couleur qui va en s'élargissant vers le bord externe. Le type se trouve dans la collection de l'auteur.

Mycteroplus puniceago Bsd. f. *pallida* n. f. — 1 ♀ trouvée à Vasile Roaită, le 28 août 1949 — forme dont la couleur de fond des ailes antérieures est d'un blanc ivoire et le dessin ferrugineux, à peine esquissé. Le type, dans la collection de l'auteur.

En conclusion l'auteur propose la création en Dobrogea, le long du littoral et dans l'angle sud-est de la région, d'une série de réserves ou toute intervention humaine serait interdite. Ce serait l'unique possibilité de garder à ces biotopes leur caractère particulier.

BIBLIOGRAFIE

1. Buresch I. u. Tuleschkos Kr., *Schmetterlingsfauna Bulgariens. Die horizontale Verbreitung der Schmetterlinge (Lepidoptera) in Bulgarien.* Mitt. der Königl. Naturwissenschaftlichen Institute, Sofia, 1929—1943, vol. I—V.
2. Caradja A., *Die Gross-Schmetterlinge des Königreiches Rumänien.* Deut. Ent. Zeit. „Iris“, 1895, an. VIII; 1896, an. IX.
3. — *Badereise eines Naturfreundes nach Tekirghiol (Carmen-Silva). Ein Beitrag zur Lepidopterenfauna der Dobrogea.* Deut. Ent. Zeit. „Iris“, 1929, vol. 43.
4. — *Beitrag zur Lepidopterenfauna der Südlichen Dobrogea Insbesondere der sogenannten „Coasta de Argint“.* Acad. Roum. Bull. de la Sect. Sci., an. XIII, nr. 3, 1930.
5. — *Beiträge zur Lepidopterenfauna Rumäniens für das Jahr. 1930.* Acad. Rom. Mem. Sect. Șt., Seria III, tom. VII, Mem. 8, 1931.
6. — *Beiträge zur Lepidopterenfauna Rumäniens für das Jahr. 1931.* Acad. Roum. Bull. de la Sect. Sci., an. XV, nr. 1—2, 1932.
7. — *Neur Beitrag zur Kenntnis der Lepidopteren-Fauna Rumäniens.* Det. Ent. Zeit. „Iris“, 1934, vol. 48.
8. Culot J., *Noctuelles et Géometres d'Europe.* Genève, 1909—1919, vol. I—IV.
9. Gozmány Laszlo, A. *magyarországi moylepikék rendszertani jegyzéke.* (A Check List of Hungarian Microlepidoptera). Rovartani Közlemenyek, 1952, t. V, nr. 8.
10. Gruber Fritz, *Colias edusa (= croceus).* Entom. Zeitschrift, 1929, an. 43, nr. 1.
11. Kennel J., *Die Palaearktischen Tortriciden.* Stuttgart, 1908—1921, fasc. I—V.
12. Kovacs L., *Die Gross-Schmetterlinge Ungarns und ihre Verbreitung.* Rovartani Közlemenyek, 1953, t. VI, nr. 2.
13. Mann J., *Aufzählung der im Jahre 1865 in der Dobrudscha gesammelten Schmetterlinge.* Verh. der k.k. Zool. Bot. Gesell. Wien, 1866.
14. Rebel H., *Die Lepidopterenfauna von Herkulesbad und Orsova. Eine Zoogeographische Studie.* Annal. des k.k. Naturhist. Hofmuseums, 1911, vol. 25.
15. Rebel H. u. Zerny H., *Die Lepidopterenfauna Albaniens.* (Mit Berücksichtigung der Nachbargebiete). Viena, 1931.
16. Salay Frantz, *Katalog der Macrolepidopteren Rumäniens.* Bul. Soc. Șt., 1910, an. XIX.
17. Seitz Ad., *Die Gross-Schmetterlinge der Erde.* Stuttgart, 1918, vol. I—IV și suppl., 1932—1940, vol. I—IV.
18. Szent-Ivány J. u. Uhrik-Meszaros T., *Die Verbreitung der Pyralididen (Lepidopt.) im Karpatenbecken.* Annal. Hist. Nat. Musei. Nationalis Hungarici, Pars. Zoologica, 1942, vol. XXXV.

CONTRIBUȚII LA STUDIUL CYNIPIDELOR PARAZITE
(HYMENOPTERA CYNIPOIDEA) DIN R.P.R.

DE

M. A. IONESCU

MEMBRU CORRESPONDENT AL ACADEMIEI R.P.R.

Comunicare prezentată în ședința din 14 noiembrie 1958

În lucrări mai vechi (4), (7) au fost descrise foarte puține forme de Cynipoidee parazite, studiile asupra acestor insecte fiind întrerupte de timp îndelungat.

Cercetările în această direcție sînt de mult interes, atît pentru cunoașterea inventarului faunistic al țării, Ordinul *Hymenoptera* fiind foarte puțin cunoscut la noi, cît și pentru aspectele biologiei acestor insecte parazite, care ca și alte Hymenoptere parazite frînează în mare măsură înmulțirea în masă a unor insecte dăunătoare plantelor cultivate.

În prezenta lucrare se descriu 19 specii aparținînd la 3 subfamilii și 10 genuri. Dintre acestea, 7 genuri și 18 specii sînt noi pentru fauna R.P.R., iar 6 specii sînt noi pentru știință.

Se ridică astfel inventarul Cynipoideelor parazite descrise și publicate în fauna țării noastre, de la 9 genuri cu 9 specii, la 16 genuri cu 27 specii. Cercetările noastre continuă.

Suprafamilia CYNIPOIDEA

Subfamilia FIGITINAE

Sarothrus luteipes n. sp.

♂. Culoarea generală a corpului este neagră. Fața și obrajii au culoarea brună. Antena este în întregime de culoare galbenă-brună. Picioarele sînt în întregime de culoare galbenă deschis, împreună cu

femurele și coxele. Abdomenul este în întregime negru, dar cu o foarte slabă nuanță brună.

Mesonotul este complet lipsit de șanțuri parapsidale.

Lungimea : 1,5 mm.

♂. Holotip, în colecția Centrului de cercetări biologice al Academiei R.P.R.

Colectat 1 exemplar ♂ din Aphide parazitare, de pe *Cichorium* sp. la Olănești (reg. Pitești), 16.V.1954.

Pe lângă speciile genului *Sarothrus* descrise în *Cynipidae* de K. W. Dalla Torre și J. J. Kieffer (4), au mai fost descrise până în prezent trei specii, din California, Canada și Australia, menționate în lucrarea lui L. H. Weld (8) și alte 8 specii noi din Asia (Kamciatka, Pamir, Mongolia, China, Irkutsk) descrise de către V. I. Belizin (2).

Trischiza bicolor n. sp.

♂. Culoarea generală neagră-brună. Capul este mare, lat, mai lat decât toracele. Capul și toracele au culoarea neagră. Antenele sînt puțin mai lungi, decât corpul, articolele antenei fiind cilindrice. Al 3-lea articol are aceeași lungime ca și articolul 4 și este puțin scobit în partea exterioară. Toracele este mai mare și mai gros decât abdomenul. Antenele sînt de culoare galbenă-aurie, ca și toate cele trei perechi de picioare. Aripile sînt mari și transparente, cu nervuri subțiri, de culoare galbenă. Ramura a 2-a a nervurii radiale este foarte puțin încovoiată. Celula radială este deschisă la marginea anterioară; ea este încă o dată mai lungă decât lată, la partea proximală fiind puțin închisă. Pe suprafața aripii sînt peri numeroși dar foarte scurți, iar marginea aripii prezintă franjuri scurte. Abdomenul este de culoare brună-castanie pe partea dorsală și la partea posterioară, iar pe partea ventrală și mai ales ventral-anterior este galben-roșcat. Tibiile celor 3 perechi de picioare sînt drepte, neîncovoiate, iar metatarsul este aproape încă o dată mai lung decât articolul tarsal următor. Abdomenul este lucios, iar segmentele 2 și 3 sînt aproape la fel de lungi.

Lungimea : 1,6 mm.

Pe lângă speciile genului *Trischiza* descrise în *Cynipidae* de K. W. Dalla Torre și J. J. Kieffer (4), a mai fost descrisă până în prezent o singură specie din Nevada (Statele Unite) și una din Crimeea.

Specie apropiată de *Trischiza taurica* Belizin 1954, descrisă de la Simferopol și Belbek (Crimeea), cu care se aseamănă prin raportul dintre cap și torace, raportul dintre segmentul 3 și segmentul 4 ale antenelor, prin aspectul general al aripilor; se deosebește însă de această specie prin multe caractere ca : culoarea generală a corpului, mai ales a abdomenului, prin culoarea antenelor, culoarea picioarelor, forma celulei radiale, lungimea metatarselor și lungimea totală a corpului.

♂. Holotip, în colecția Centrului de cercetări biologice al Academiei R.P.R.

Colectat 1 exemplar ♂, la 19.XI.1955 la fileu, la Mogoșoaia (reg. București).

Amblynotus opacus (Hartig) 1840

♀. Culoarea generală a corpului este neagră. Antenele sînt alcătuite din 13 articole. Parapsidele sînt bine vizibile, toracele striat, cu pubescență albă. Aripile puțin fumurii, cu nervuri brune, groase. Scutелul este punctat. Picioarele sînt galbene-roșcate, cu coxele negre. Primul segment abdominal este mai scurt decât al doilea.

Lungimea : 3,4 mm.

Cunoscut de la Valea Hoților și Comana (reg. București). Un exemplar ♀ colectat la 13.VI.1954, la Cumpătul-Sinaia (reg. Ploști) (leg. M. Ionescu).

Răspîndire geografică : Suedia, Anglia, Franța, Corsica, Elveția, Germania, Austria.

Subfamilia EUCOILINAE

Eucoila luteicornis n. sp.

♂. Antena e formată din 15 articole.

Capul și toracele castanii, abdomenul galben-roșcat, mai deschis în partea posterioară. Picioarele galbene cu nuanță roșcată, ca și antenele, atît picioarele în întregime cît și antenele în întregime. Antenele mai lungi, decât corpul. Articolul 4 este mai gros decât articolul 3 și aproape încă o dată mai lung decât acesta. Articolul 4 este încovoiat în afară și este de 1,5 ori mai lung decât articolul 5. Ochii sînt negri și înconjurați de un cerc galben. Aripile, potrivit de mari, sînt transparente și acoperite cu peri; pe margine sînt ciliate, iar la vîrfuri rotunjite. Celula radială este mare, închisă și de forma unui triunghi isoscel.

Lungimea : 1 mm.

Specie apropiată de *Eucoila (Eucoila) sericea* (C. G. Thoms.) 1877, dar deosebită de aceasta prin mai multe caractere.

♂. Holotip, în colecția Centrului de cercetări biologice al Academiei R.P.R.

Colectat la Bumbesti-Piticu (reg. Craiova), la 24.VIII.1956, la fileu în ierburi (leg. M. Lăcătușu).

Pe lângă speciile genului *Eucoila*, subgenul *Eucoila*, descrise de Kieffer și Dalla Torre în 1910, au mai fost descrise până în prezent 11 specii și varietăți, din Statele Unite, Brazilia, Germania.

Eucoila fungicola (Kieffer) 1902

(*Eucoila (Eucoila) fungicola*)

♀. Culoarea corpului neagră, în jurul gurii este roșie-gălbui. Flagelul antenei este roșu-gălbui, segmentul 3 al antenei este cam de 3 ori mai lung decât gros; segmentul 4 este ceva mai scurt decât segmentul 3.

Măciuca antenei este destul de mare și alcătuită din 8 articole. Scutелul este rugos. Propodeul prezintă creste paralele. Pleurele sînt păroase. Aripile hialine, cu peri fini și cu franjuri pe margini; nervurile sînt de culoare galbenă deschis. Celula radială este de 2 ori mai lungă decît lată. Picioarele sînt de culoare roșie-gălbui, afară de partea proximală a coxelor, care este mai închisă. Abdomenul este brun-roșcat, mai deschis la culoare pe partea ventrală.

Lungime: 2,5 mm.

Răspîndire geografică: Bitsch (Lorena-Franța).

1 ♀ la Baia de Fier (reg. Craiova), în august 1954, la fileu (leg.

M. Lăcătușu).

1 ♀ în colecția E. Worell, colectată la Cisnădie.

Nou pentru R.P.R.

Eucoila basalis (Hartig) 1840

(*Eucoila* (*Eucoila*) *basilis*)

♂. Culoarea corpului este neagră. Antenele cu 15 articole, sînt de culoare brună închis și aproape încă o dată mai lungi decît corpul; articolele antenei 3—15 sînt egale între ele. Picioarele sînt de culoare brună-galbenă, cu coxele negre, avînd partea îngroșată a femurelor brună închis. Culoarea abdomenului este neagră, ventral brună-roșcată pe o mică porțiune. Nervurile aripilor sînt galbene-brune, nervura cubitală bine vizibilă. Peri de pe aripi sînt foarte scurți, de asemenea și cili de pe marginea aripii.

Lungimea: 2,2 mm.

Colectat la Timișul de Jos (reg. Stalin), pe ierburi la fileu, în iunie 1955.

Răspîndire geografică: Germania, Austria.

Nou pentru R.P.R.

Kleidotoma (*Kleidotoma*) *fusca* n. sp.

Culoarea generală a corpului este brună-roșcată. Prin culoare diferă de toate speciile genului, care sînt negre. Capul și toracele sînt de culoare brună-roșcată, iar abdomenul este castaniu. Antenele sînt de culoare galbenă deschis, albicioase, numai primele 2 articole, de la bază, sînt brune-castanii. Antena este lungă cît capul și toracele împreună. Antena are 13 articole și se termină cu o măciucă formată din 3 articole.

Ochii sînt bruni, marginea lor avînd un cerc galben. Aripile sînt transparente, cu peri deși și fini pe suprafața lor, avînd virful scobit, în formă de inimă. Nervurile aripilor sînt galbene deschis la culoare, aproape albicioase; celula radială este triunghiulară. Picioarele au culoarea galbenă, cu coxele și femurele castanii. Coxele picioarelor de perechea a 2-a și a 3-a sînt mult umflate.

Lungimea: 1,2—1,8 mm.

♀ Holotip, ♀ Allotip, Paratipi, în colecția Centrului de cercetări biologice al Academiei R.P.R. Paratipi în colecția autorului.

Colectat 2 ♀♀ la fileu, în Grădina botanică din București, la 30. VI. 1956; 4 ♀♀ la Bumbesti-Piticu (reg. Craiova), la 24.VIII.1956, la fileu în ierburi (leg. M. Lăcătușu).

Pe lângă speciile subgenului *Kleidotoma* descrise în *Cynipidae* de K. W. Dalla Torre și J. J. Kieffer (4), au mai fost descrise pînă în prezent 11 specii, din Africa, Cuba, Statele Unite, Anglia, Olanda, Caucaz.

Kleidotoma (*Kleidotoma*) *brunnea* n. sp.

♀. Antena e formată din 13 articole, avînd la vîrf o măciucă din 3 articole. Specie mult asemănătoare cu *Kleidotoma* (*K.*) *fusca* n. sp. cu excepția culorii corpului, care e brună-roșcată uniform. Antenele sînt de asemenea de culoare brună-roșcată. Picioarele sînt complet galbene, împreună cu coxele.

Coxele mijlocii, ca și cele posterioare, sînt normale în ceea ce privește conformația lor și nu umflate ca la *Kleidotoma* (*K.*) *fusca* n. sp. Ochii sînt negri.

Lungimea: 1,1 mm.

♀. Holotip, în colecția Centrului de cercetări biologice al Academiei R.P.R.

Colectat 1 exemplar în Grădina botanică București, în iulie 1954.

Kleidotoma (*Kleidotoma*) *geniculata* (Hartig) 1840

♂♂. Culoarea generală neagră, corpul lucitor. Antenele lungi, brune-gălbui, articolul bazal fiind mai negricios și la unele exemplare și treimea terminală a antenelor. Picioarele de culoare castanie-brună, cu coxele mai închise. Aripile sînt puțin trunchiate la vîrf; celula radială este deschisă și cele două ramuri ale nervurii radiale sînt egale. Aripile sînt lungi, iar antenele întrec corpul cu încă o jumătate din lungimea lui.

Lungimea: 1,4—2 mm.

Colectat numeroase exemplare la Timișul de Jos (reg. Stalin), la fileu în finețe, în iunie 1955.

Răspîndire geografică: Suedia, Franța, Germania, Austria.

Nou pentru R.P.R.

Kleidotoma (*Pentakleidota*) *gryphus* C.G.Thoms. 1862

(*Kleidotoma* (*Kleidotoma*) *gryphus*)

♀. Antena este alcătuită din 13 articole. Culoarea generală a corpului este neagră; corpul lucitor. Antena neagră-brună, cu măciuca formată din 5 articole. Picioarele sînt brune-negre, cu tibiile și tarsele mai gălbui.

Aripile sînt transparente, cu peri de lungime și aspect normal, dar cu franjuri lungi; nervurile sînt brune-galbene. Aripile sînt scobite la vîrf.
Lungimea: 2 mm.

Un exemplar colectat la Timișul de Jos (reg. Stalin), în iunie 1955, la fileu în ierburi.

Răspîndire geografică: Suedia.

Nou pentru R.P.R.

Kleidotoma (Kleidotoma) psiloides Westw. 1833

♀. Culoarea generală a corpului este complet neagră; corpul lucitor. Antena formată din 13 articole, cu măciuca de la capăt din 3 articole. Antena este mai lungă decît capul și toracele împreună. Antenele sînt de culoare brună-negricioasă. Picioarele sînt de culoare roșcată-cărămizie, cu coxele negre, precum și partea bazală a femurelor. Celula radială este deschisă, mică și de formă triunghiulară. Aripile sînt lungi, iar la vîrf sînt lobate, în forma de inimă; ele au peri fini și pe margine franjuri. Inelul de peri de pe abdomen este lat și de culoare albă.

Lungimea: 1,3–1,6 mm.

Colectat numeroase exemplare la Timișul de Jos (reg. Stalin) în iunie 1955, la fileu în ierburi, la Dudești-Cioplea (reg. București), la Baia de Fier (reg. Craiova) (un exemplar de culoare roșcată), la Cernădia pe marginea rîului Cernăzioara (reg. Craiova), la 5.VIII.1954. Cele 2 ♀♀ colectate în această localitate au culoarea antenelor și picioarelor mai închisă, antenele aproape negre, iar picioarele brune închis.

Răspîndire geografică: Anglia.

Nou pentru R.P.R.

Trybliographa (Trybliographa) filicornis (C. G. Thoms.) 1862

(Cothonaspis (Anectoclis) filicornis)

♀. Corpul este negru lucios. Antena e formată din 13 articole, de culoare roșie-cărămizie, cu primul articol negru, al doilea aproape complet negru. Articolele 3 și 4 au aceeași lungime; articolele 3–13 sînt de asemenea egale în lungime. Picioarele sînt de culoare roșie-cărămizie, cu coxele brune-negre; ultimele articole tarsale la toate picioarele sînt brune. Aripile sînt gălbui și au o pilozitate foarte scurtă, iar pe margine o ciliație de asemenea foarte scurtă. Nervurile sînt brune.

Lungimea: 3,3 mm.

Colectat un exemplar în localitatea Subcetate (reg. Timișoara), la 23.VII.1956 (leg. M. Lăcătușu).

Răspîndire geografică: Suedia.

Nou pentru R.P.R.

Trybliographa (Trybliographa) conjungens Kieffer 1901

Cothonaspis (Cothonaspis) conjungens Kieffer 1901

♂♂. Antena e formată din 15 articole. Culoarea corpului neagră. Antenele brune-negre sînt cu 1/4 mai lungi decît corpul, avînd articolele lungi și cilindrice, iar articolul 3 nu este scobit. Articolele antenare 3, 4 și 5 sînt de aceeași lungime, articolul 4 fiind puțin mai gros decît articolul 3.

Celula radială este de 2,5 ori mai lungă decît lată. Picioarele sînt roșii, cu partea îngroșată a femurelor, precum și coxele, de culoare neagră. Lungimea: 2–2,7 mm.

Colectat 1 exemplar la Baia de Fier (reg. Craiova), la fileu pe marginea rîului (leg. M. Lăcătușu); 1 exemplar în iulie 1956 la Sinaia în Poiana Șaringa (Cumpătul) (leg. M. Lăcătușu).

Răspîndire geografică: Franța, R. P. Ungară.

Nou pentru R.P.R.

Trybliographa (Trybliographa) diaphana Hartig 1841

(Cothonaspis (Cothonaspis) diaphana)

Culoare generală neagră, corpul strălucitor. Antenele sînt brune-negricioase. Picioarele negre, cu jumătatea distală a tibiilor și tarcele de culoare roșcată-gălbui. Aripile sînt transparente, poartă peri fini pe suprafața lor, iar nervurile sînt brune-gălbui. Abdomenul este încă o dată sau încă o dată și jumătate mai lung decît toracele.

Lungimea: ♀ 2,2 mm; ♂ 2 mm.

Colectat 2 ♀♀ la Bumbesti-Pițicu (reg. Craiova), la fileu în ierburi (leg. M. Lăcătușu); 1 ♀ la Timișul de Jos (reg. Stalin), la fileu, la 10.VI.1955 (leg. C. Constandache).

Răspîndire geografică: Anglia, Germania.

Nou pentru R.P.R.

Rhoptromeris heptoma (Hartig) 1840

[(Eucoila (Rhoptromeris) heptoma)]

♀. Culoarea generală a corpului neagră strălucitoare. Antena e formată din 13 articole, cu măciucă din 7 articole. Culoarea antenei este galbenă-brună, cu măciuca brună. Picioarele sînt galbene-brunii, uniform; vîrfurile tarselor sînt puțin mai închise (ultimele articole tarsale). Aripile sînt transparente, cu nervurile brune. Celula radială este închisă, prima ramură a radialei fiind puțin încovoiată și puțin mai scurtă decît

a 2-a ramură a nervurii radiale. Abdomenul are o nuanță roșcată în jumătatea ventrală.

♂. Culoarea generală neagră lucioasă. Antenele formate din 15 articole, de culoare brună închis aproape neagră, sînt mai lungi decît corpul cu o lungime de abdomen. Articolul 4 este mai lung decît articolul 3 cu o jumătate de lungime de articol și este mai gros decît articolul 3. Picioarele sînt de culoare mult mai închisă decît la femele, și anume brună-neagră. Celula radială este mai lungă decît lată. Abdomenul este puțin mai scurt decît toracele.

Lungimea: ♀ 2 mm; ♂ 1,2—1,3 mm.

Colectat 1 exemplar ♀ la Timișul de Jos (reg. Stalin) la fileu în ierburi, în iunie 1955 și 2 exemplare ♂♂ în aceeași localitate.

Răspîndire geografică: Suedia, Anglia, Spania, Germania, Austria. Nou pentru R.P.R.

Cothonaspis (Cothonaspis) filicornis (Kieffer) 1904

(*Erisphagia (Psilosema) filicornis*)

♂. Culoarea generală a corpului este neagră. În general prezintă caracterele date de Kieffer și Dalla Torre, însă cu unele deosebiri. La exemplarele noastre antenele nu sînt cu flagelul brun-negru, ci galben-brun, cu articolele bazale brune. Antena e formată din 15 articole. De asemenea coxele sînt de culoare brună-neagră. Nervurile aripilor nu sînt brune, cum se află în descrierea lui Kieffer și Dalla Torre, ci galbene deschis.

Lungimea: 1,5 mm.

Colectat două exemplare la fileu, în ierburi, la Bumbești-Pițicu (reg. Craiova), în iulie 1955 (leg. M. Lăcătușu).

Răspîndire geografică: Amiens (Franța).

Nou pentru R.P.R.

Psichacra mandibularis (Zett.) 1838

(*Eucoila (Psichacra) mandibularis*)

Culoarea generală a corpului este neagră; corpul lucitor. Antena de culoare roșie-brună, cu primul articol mai roșcat. Segmete de antenare 3 și 4 cam de aceeași mărime, ultimele 8 segmente sînt mai lungi decît groase. Antena la mascul este mai lungă decît corpul și are segmentul 3 puțin mai lung decît segmentul 4. Tegula este de culoare neagră (Dalla Torre și Kieffer o dau brunie sau brună). Scutelul fin coriaceu. Propodeul poartă pe laturi peri lungi albicioși. Aripile hialine, nervurile brune. Prima ramură a nervurii radiale adesea este dreaptă și formează un unghi cu subcostala. Nervura cubitală ajunge pînă la trei sferturi din

lungimea aripii. Picioarele ruginii pînă la roșii-brune, cu baza coxelor neagră. Abdomenul este roșcat la părțile anterioară și ventrală.

Lungimea: 2,4—2,8 mm.

18 ♀♀ și 2 ♂♂ la Dudești-Cioplea (reg. București) pe terenul gospodăriei agricole „Timpuri Noi”, la fileu într-o cultură de mazăre, 10.VI.1954.

1 ♀ și 1 ♂ la Bumbești-Pițicu (reg. Craiova) în pădure, la fileu, 11.VIII.1953 (leg. M. Lăcătușu).

1 ♀ la Bumbești-Pițicu (reg. Craiova), la fileu, 20.VI.1955 (leg. M. Lăcătușu).

Răspîndire geografică: Suedia, Laponia, Anglia.

Nou pentru R.P.R.

Subfamilia CHARIPINAE

Charips rufus n. sp.

Culoarea generală a corpului este castanie. ♀ 14 articole antenare, ♂ 13 articole antenare.

♂. Capul are culoarea galbenă, cu vertexul castaniu. Toracele este castaniu, cu o nuanță mai închisă, brună, pe mesonot; suturile scleritelor toracale au toate culoarea brună, ceea ce le face foarte evidente. Abdomenul este castaniu. Antenele și picioarele sînt în întregime galbene deschis, aproape galbene-albicioase.

Articolele antenei 3—5 sînt ușor scobite. Segmentul median este de culoare castanie. Femelele are aceeași colorație ca și masculul, dar capul și toracele sînt brune, toracele brun-negricios, abdomenul castaniu, avînd jumătatea posterioară de culoare brună. Antenele și partea proximală a picioarelor au culoarea galbenă-brună; tibiile și tarselile tuturor picioarelor sînt de culoare galbenă deschis.

Lungimea: ♀ 1,5 mm; ♂ 1,8 mm.

♂ Holotip, ♀ Allotip, 2 ♂♂ Paratipi, în colecția Centrului de cercetări biologice.

Colectat 1 ♀ și 3 ♂♂ la 15.V.1954, la Olănești (reg. Pitești), la fileu în finețe; altitudine 400 m.

Specie apropiată de *Charips megapterus* (Cameron) 1886.

Pe lângă speciile genului *Charips* descrise în *Cynipidae* de K. W. Dalla Torre și J. J. Kieffer (4), au mai fost descrise pînă în prezent 19 specii, din Statele Unite, Australia, Argentina, Guiana, Japonia, Algeria, Borneo, Germania, Italia, U.R.S.S.

Charips xantocerus (C.G.Thoms.) 1862

(*Charips (Charips) xantocerus*)

♀♀. Culoarea generală a corpului este neagră; corpul lucios; capul galben deschis, cu antenele galbene deschis, articolele de la al 5-lea și pînă la vîrf fiind brune. Antenele sînt subțiri și puțin mai lungi decît corpul.

Aripile mari, cu mult mai lungi decât corpul, sint păroase și ciliate, cu nervuri galbene. Celula radială este lungă. Picioarele sint în întregime galbene deschis. Abdomenul este scurt, globulos, aproape sferic. Primul segment al abdomenului poartă un inel de peri de culoare albă.

Lungimea : 1,5 mm.

Colectat 1 exemplar la 27.VIII.1956, la Valea Cernei și 2 exemplare la Orșova, la 25.VII.1956 (leg. M. Lăcătușu).

Răspîndire geografică : Suedia.

Nou pentru R.P.R.

К ИЗУЧЕНИЮ ПАРАЗИТИЧЕСКИХ ОРЕХОТВОРОК (HYMENOPTERA CYNIPOIDEA) РНР

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

В настоящей работе дается описание 19 видов паразитических орехотворок, принадлежащих к 3 подсемействам и 10 родам. Из них 7 родов и 18 видов являются новыми для фауны РНР, а 6 видов, новыми для науки: *Sarothrus luteipes* n. sp., *Trischiza bicolor* n. sp., *Eucoila luteicornis* n. sp., *Kleidotoma (Kleidotoma) fusca* n. sp., *Kleidotoma (Kleidotoma) brunnea* n. sp., *Charips rufus* n. sp.

CONTRIBUTION À L'ÉTUDE DES CYNIPIDÉS PARASITES (HYMENOPTERA CYNIPOIDEA) DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE ROUMAINE

RÉSUMÉ

L'auteur donne la description de 19 espèces de *Cynipoidea* appartenant à 3 sous-familles et 10 genres. Parmi ces formes, 7 genres et 18 espèces sont nouvelles pour la faune du pays, 6 espèces étant nouvelles pour la science *Sarothrus luteipes* n. sp., *Trischiza bicolor* n. sp., *Eucoila luteicornis* n. sp., *Kleidotoma (Kleidotoma) fusca* n. sp., *Kleidotoma (Kleidotoma) brunnea* n. sp., *Charips rufus* n. sp.

BIBLIOGRAFIE

1. Belizin V. I., *Orehotvorki podsem. Aspicerinae (Hymenoptera Cynipidae) fauni SSSR*. Entomologicheskoe obozrenie, 1952, vol XXXII, p. 290—303.
2. — *Orehotvorki podsemeistva Figitinae (Hym. Cynipidae) fauni SSSR i sopredelnih stran. Trudi zoologicheskogo instituta Akademii Nauk SSSR*. Moscova, 1954, vol. XV, p. 74—80.

3. Cavo E., *Description d'un Cynipide nouveau, de France (Eucoila cavroii Hedicke n.sp.)*. Bull. de la Soc. ent. de France, 1928, p. 184.
4. Dalla Torre K. W. u. Kieffer J. J., *Cynipidae. Das Tierreich*. Leipzig, 1910, ed. a 24-a.
5. Hedicke H., *Description de Cynipides nouveaux, de France*. Bull. de la Soc. ent. de France, 1928, p. 280.
6. Ionescu M. A., *Cynipinae*, in *Fauna R.P.R.* Ed. Acad. R.P.R., București, 1957, vol. IX, fasc. 2, p. 1—246.
7. Jacquet M., *Insectes récoltés par M. Jacquet en 1898 et déterminés par J. Kieffer*. Bul. Soc. de Științ. Buc., 1900, vol. IX, p. 143—150.
8. Weld Lewis H., *Notes on certain genera of parasitic Cynipidae proposed by Ashmead, with descriptions of genotypes*. Washington, 1921.
9. — *Cynipoidea*. Washington, 1952.

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA FAUNEI
DE TIPULIDE (*DIPTERA—TIPULIDAE*)
DIN MASIVUL BUCEGI ȘI CURSUL SUPERIOR
AL RÎULUI PRAHOVA

DE

ELEONORA ERHAN

*Comunicare prezentată de M. A. IONESCU, membru corespondent al Academiei R.P.R.,
în ședința din 10 noiembrie 1958*

Fauna de Tipulide din țara noastră, deși a atras atenția specialiștilor încă din secolul trecut, nu a constituit un obiect de studiu sistematic nici până astăzi. Tot ce se cunoaște cu privire la aceste Diptere din țara noastră este cuprins în câteva liste faunistice vechi publicate în periodice străine, lipsite de orice fel de descriere sau caractere diagnostice, neputînd fi folosite pentru recunoașterea animalului. Majoritatea acestor liste se referă la Transilvania și Banat (1), (2) și numai ocazional sînt citate câteva specii și pentru Carpații Meridionali (4). Cu aceasta se epuizează cunoștințele actuale privitoare la fauna de Tipulide din R.P.R., deși țara noastră datorită poziției sale geografice are o faună deosebit de interesantă.

Spre deosebire de lucrările mai vechi consacrate Tipulidelor din țara noastră, această notă urmărește studiul sistematic amănunțit al Tipulidelor din masivul Bucegi și cursul superior al văii Prahova.

Materialul care a stat la baza prezentei comunicări provine în cea mai mare parte din masivul Bucegi, fiind colectat în majoritatea cazurilor de către cercetătorii Stațiunii zoologice Sinaia între anii 1956 și 1958, cît și de autor. În determinarea materialului am primit un ajutor prețios din partea unor specialiști ca: B. M a n n h e i m s de la Muzeul de istorie naturală de la Bonn și E. N. S a v c e n k o de la Institutul de cercetări agronomice din Kiev.

În această notă dăm descrierea a 15 specii, urmînd ca într-o viitoare comunicare să fie descrise și alte specii din materialul prelucrat în prezent de către autor.

Dintre aceste 15 specii numai 4 au mai fost citate pentru R.P.R. : *Pales lunulicornis* Schumm., *Tipula (Acutipula) maxima* Poda, *Tipula (Oreomyza) truncorum* Meig., *Tipula (Oreomyza) pabulina* Meig. Toate celelalte specii descrise în această lucrare sînt noi pentru R.P.R. Gruparea sistematică a speciilor a fost făcută după B. Mannheim (4).

Genul *Pales* Meigen

1. *Pales lunulicornis* Schumm.

Specie caracterizată ca și celelalte specii ale genului prin colorația galbenă-ocru și neagră strălucitoare a toracelui. Capul este galben, verti-

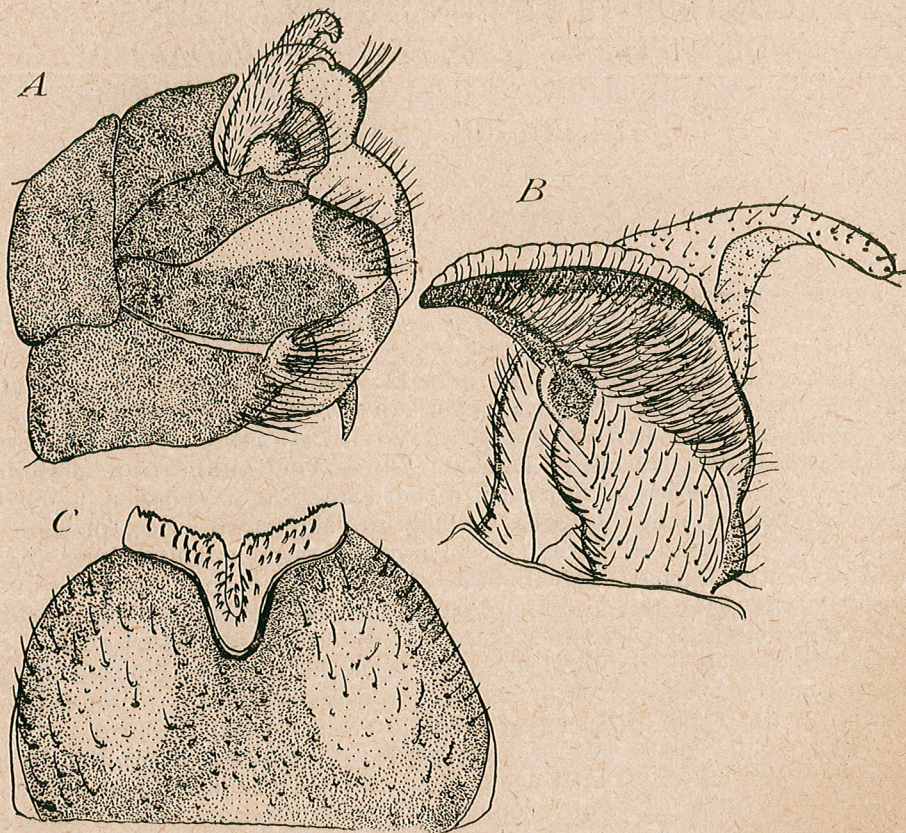

Fig. 1. — *Pales lunulicornis* Schumm. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

cilele bazale ale flagelului sînt lungi. Toracele prezintă dorsal trei dungi negre-brune strălucitoare ce contrastează cu fondul galben. Abdomenul prezintă o colorație galbenă, cu o dungă brună dorsală și două dungi laterale; segmentul abdominal 8 și hipopigiul sînt de culoare brună închis,

contrastînd puternic cu fondul galben al abdomenului. Structura hipopigiului este caracteristică (fig. 1). Lungimea 12—20 mm.

Răspîndire. Munții Bucegi — Cota 1400 m (reg. Ploești) 2♂, 3.VI. 1956 (leg. E. Șerban). Specie citată de Fr. Kowitz (1) pentru Banat.

2. *Pales pratensis* L.

Această specie se distinge imediat prin colorația neagră-albăstruie strălucitoare a abdomenului, care mai prezintă și o serie de pete galbene pe lături. Capul este și el negru, cu excepția unor pete galbene la locul de inserție al antenelor. Toracele are trei dungi negre late, strălucitoare, ce contrastează cu fondul galben ca lămîia. Structura hipopigiului este reprezentată în figura 2. Lungime 14—18 mm.

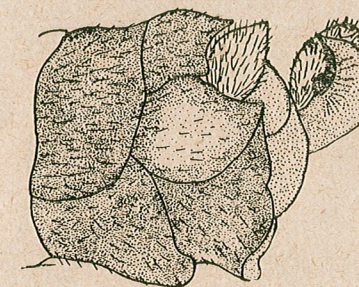

Fig. 2. — *Pales pratensis* L. Hipopigiul văzut lateral.

Răspîndire. Munții Bucegi — Bolboci (reg. Ploești) 1♂, 13.VI.1958. Nou pentru R.P.R.

Genul *Tipula* L.

Subgenul *Acutipula* Alexander

3. *Tipula (Acutipula) maxima* Poda

Specie de culoare brună-ruginie, aripile sînt marmorate caracteristic. Antena este galbenă, primul articol bazal ușor brunificat la capătul distal; în general, antena este scurtă în comparație cu lungimea corpului, aproximativ de trei ori lungimea rostrumului. Abdomenul este brun-cenușiu, cu o ușoară tentă ruginie. Hipopigiul are un aspect măciucat; caracteristic pentru această specie este forma apendicelui superior și a lamei terminale superioare (fig. 3). Lungimea 25—30 mm.

Răspîndire. Rezervația Stațiunii zoologice Sinaia (reg. Ploesti) 1♂, iunie 1956 (leg. E. Șerban), 2♂♂, 12.VI. 1958. Specie citată de Fr. Kowartz pentru Banat.

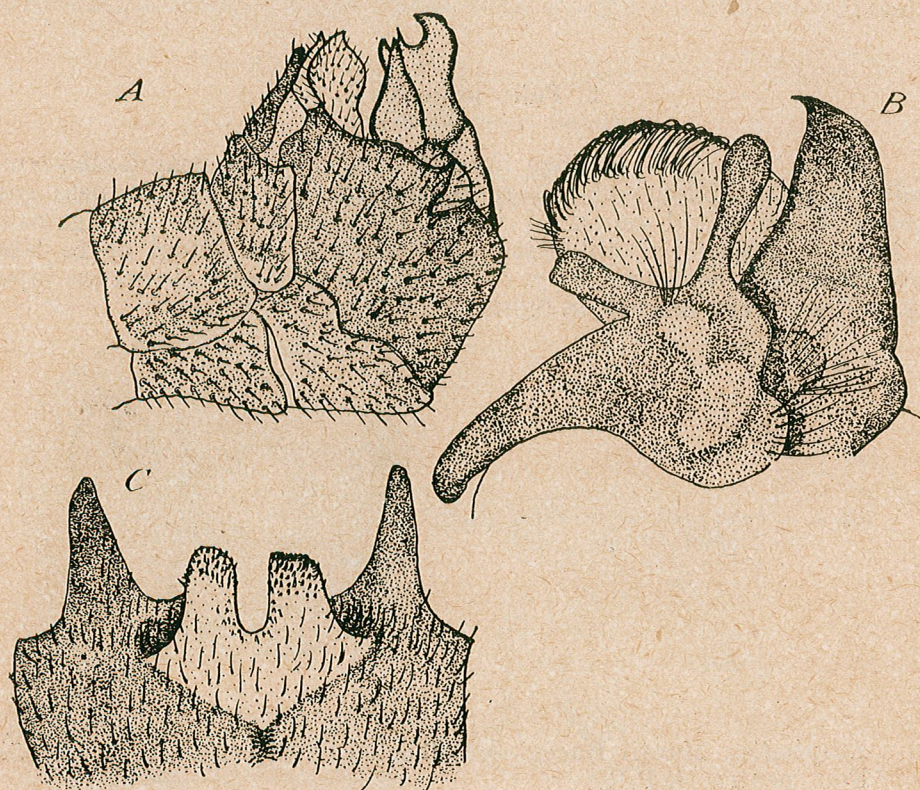

Fig. 3. — *Tipula (Acutipula) maxima* Poda. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

Subgenul *Vestiplex* Bezzi

4. *Tipula (Vestiplex) excisa* Schumm.

Specie de culoare brună deschis cenușie, fără pete sau dungi pe abdomen. Antenele sînt de culoare închisă, brune-negre, cu primele articole bazale brune-feruginoase. Articolele flagelului sînt dilatate la bază și puternic scobite în interior. Tipic pentru această specie este forma apendicelui intermediar, dar și a lamei terminale superioare, care prezintă un dinte median (fig. 4). Lungimea 13–19 mm.

Răspîndire. Se întîlnește destul de frecvent la noi: Munții Jepii mici 5♂♂, 7.VIII.1957 (leg. A. Precupețu); Virful cu Dor, Munții Bucegi 5♂♂, 26.VII.1956 (leg. E. Șerban); Cumpătul-Sinaia 7♂♂, septembrie 1957 (leg. Șt. Negru); Piatra Arsă, Munții Bucegi (reg. Ploesti) 1♂, 19.VII.1958.

Nou pentru R.P.R.

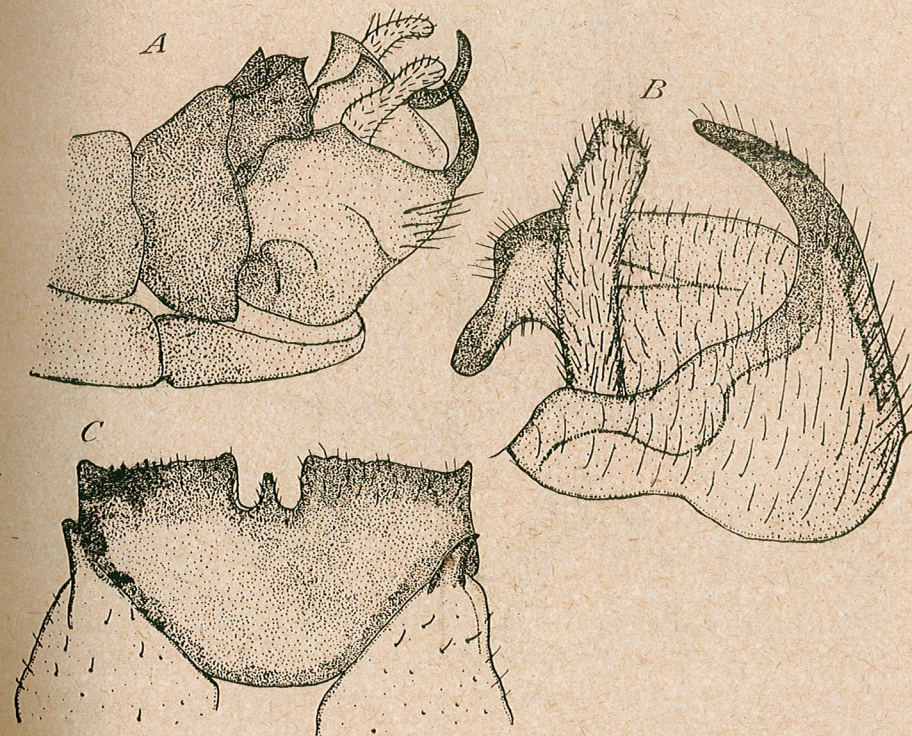

Fig. 4. — *Tipula (Vestiplex) excisa* Schumm. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

5. *Tipula (Vestiplex) nubeculosa* Meig. = *rubripes* Schumm.

Specie de talie foarte variabilă și colorație brună deschis gălbuie. Aripile sînt marmorate, picioarele sînt lungi și destul de robuste. Dungile de pe torace sînt mai închise decît restul corpului și se unesc numai în partea anterioară. Această specie este foarte asemănătoare cu specia *Tipula (Vestiplex) hortorum* L., de care se deosebește prin structura hipopigiului (fig. 5, A), dar și prin colorația brună-feruginoasă a femurelor, care la capătul lor distal sînt mai negricioase (fig. 5). Lungime 17–30 mm.

Răspîndire. Valea Mălăeștilor 1♂, 9.VI.1956 (leg. E. Șerban),
Gilma (reg. Ploești) 3 ♂♂, 15.VI.1958.
Nou pentru R.P.R.

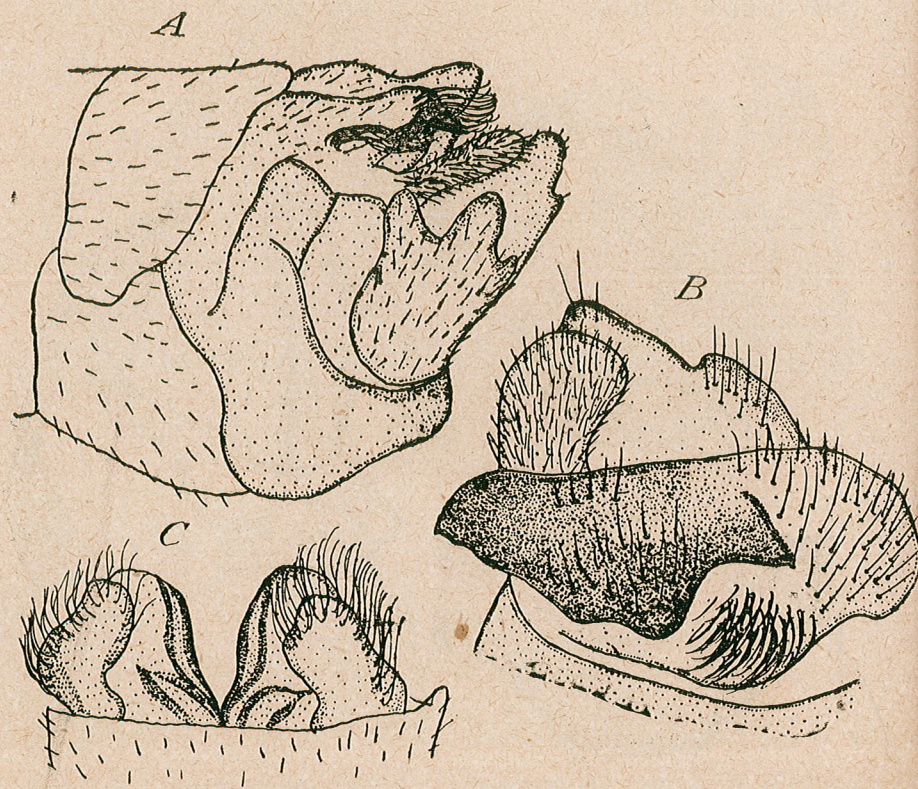

Fig. 5. — *Tipula (Vestiplex) nubeculosa* Meig. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

6. *Tipula (Vestiplex) hortorum* L. = *nubeculosa* Schumm.

Specie cu toracele brun-negricios și abdomenul galben-ocru. Antena are primele două articole bazale galbene pal, flagelul însă este de culoare brună închis. Abdomenul prezintă pe partea dorsală o dungă subțire mediană de culoare brună; ultimele segmente abdominale sînt brune. Pe laturile abdomenului există de asemenea cîte o dungă subțire brună. Structura hipopigiului este caracteristică (fig. 6). Lungime 16–23 mm.

Răspîndire. Munții Bucegi — Cota 1400 m (reg. Ploești) 1♂, 3.VI. 1956 (leg. E. Șerban).
Nou pentru R.P.R.

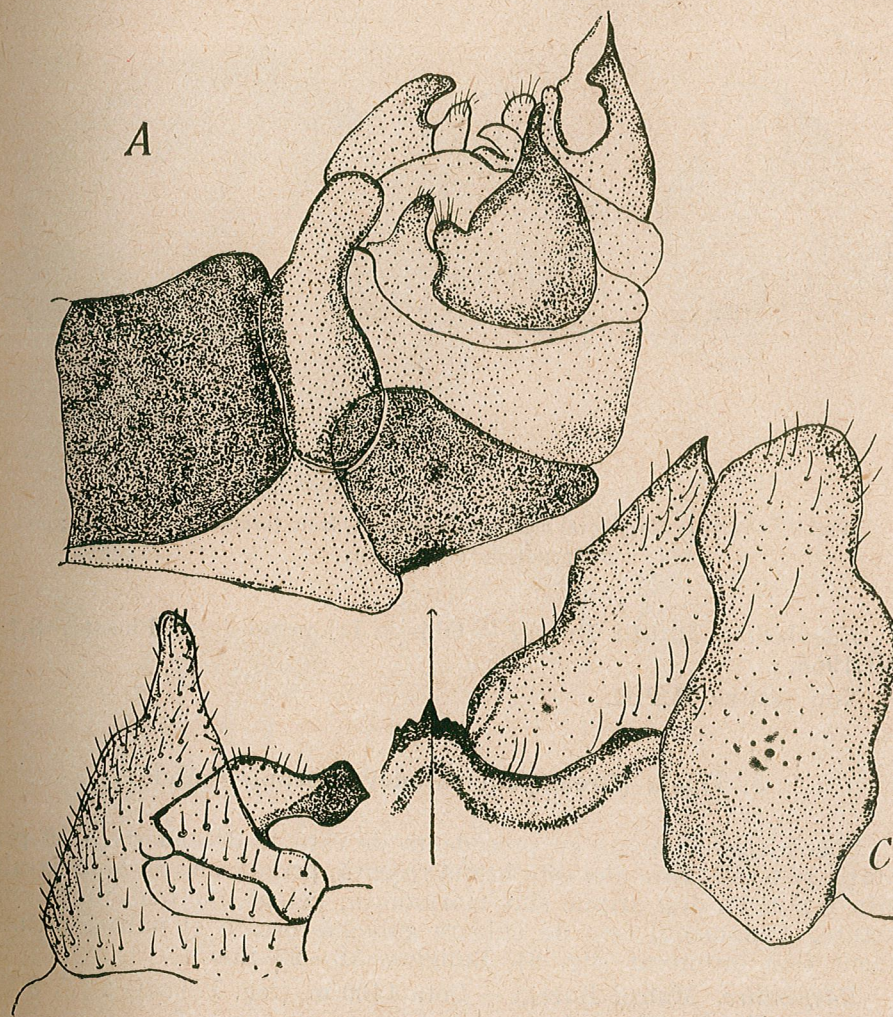

Fig. 6. — *Tipula (Vestiplex) hortorum* L. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

Subgenul *Oreomyza* Pokorny

7. *Tipula (Oreomyza) variipennis* Meig.

Colorația acestei specii este cenușie-brună. Antenele au primele două articole bazale galbene, celelalte sînt brune-cenușii. Aripile sînt marmorate, cu pterostigma brună, bine vizibilă. Segmentul abdominal unu

și uneori și cel de-al doilea sînt colorate în galben-brun, celelalte segmente sînt brune-cenușii închis. Hipopigiul este puternic dilatat și păros (fig. 7). Lungimea 15–22 mm.

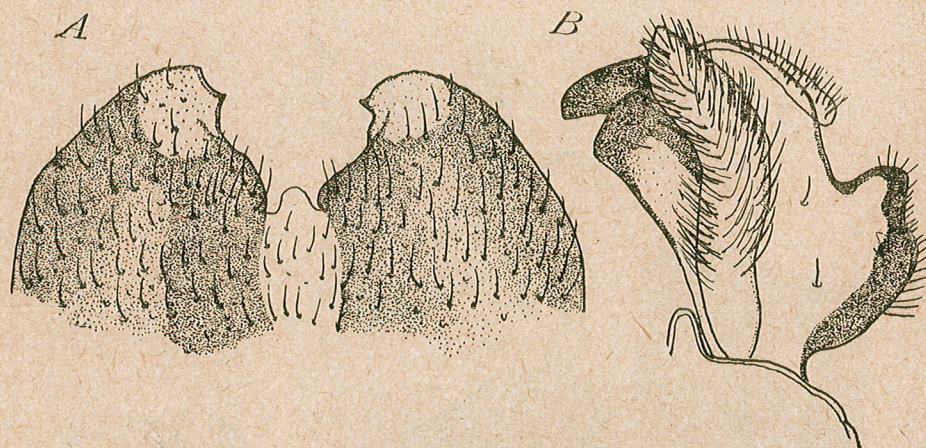

Fig. 7. — *Tipula (Oreomyza) variipennis* Meig. A, lama terminală superioară; B, apendicele intermediar.

Răspîndire. Munții Bucegi — Obîrșia Ialomiței (reg. Ploști) 3♂♂, 14.VI.1958.

Nou pentru R.P.R.

8. *Tipula (Oreomyza) pseudovariipennis* Czižek

Specie asemănătoare cu precedenta de care se deosebește însă prin colorația generală, care aici este brună-roșcată, prin structura hipopigiului și prin faptul că deși aripile sînt marmorate, petele sînt mai puțin contrastante. Abdomenul este de culoare galbenă-roșcată și numai ultimul segment este întunecat (fig. 8). Lungime 18–22 mm.

Răspîndire. Munții Bucegi — Cota 1400 m (reg. Ploști) 2♂♂, 3.VI.1956 (leg. E. Șerban).

Nou pentru R.P.R.

9. *Tipula (Oreomyza) truncorum* Meig.

Specie colorată în brun-cenușiu închis. Antena are primele două articole bazale de culoare galbenă-feruginoasă, celelalte articole sînt brune-negricioase. Aripile prezintă niște pete întunecate la marginea

anterioară. Există trei pete pe prima celulă bazală. Caracteristic pentru această specie este atît prezența unui smoc de peri aurii dispus pe marginea

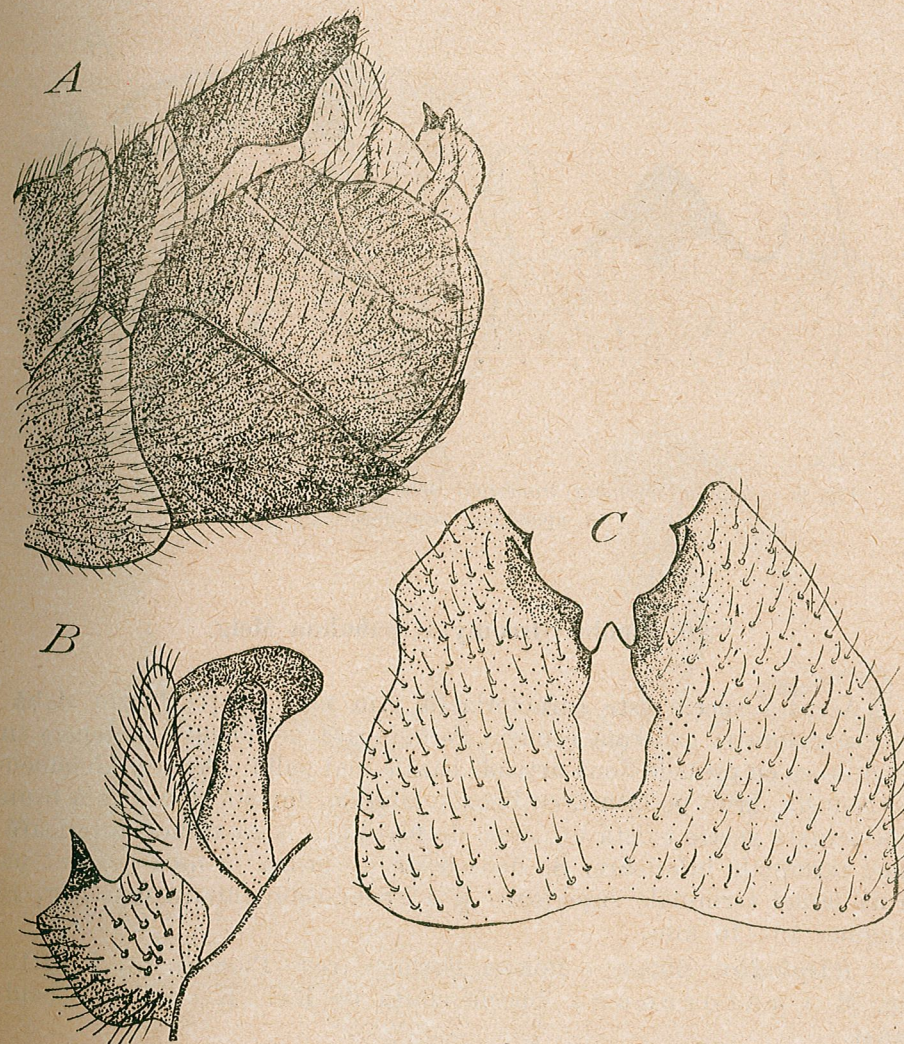

Fig. 8. — *Tipula (Oreomyza) pseudovariipennis* Czižek. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

anterioară a lamei bazale inferioare, cît și forma lamei terminale superioare. Antena are 13 articole (fig. 9). Lungime 17–19 mm.

Răspîndire. Munții Bucegi — Obîrșia Ialomiței (reg. Ploești) 2♂♂, 14.VI.1958. Specie citată de Fr. Kowartz pentru Banat.

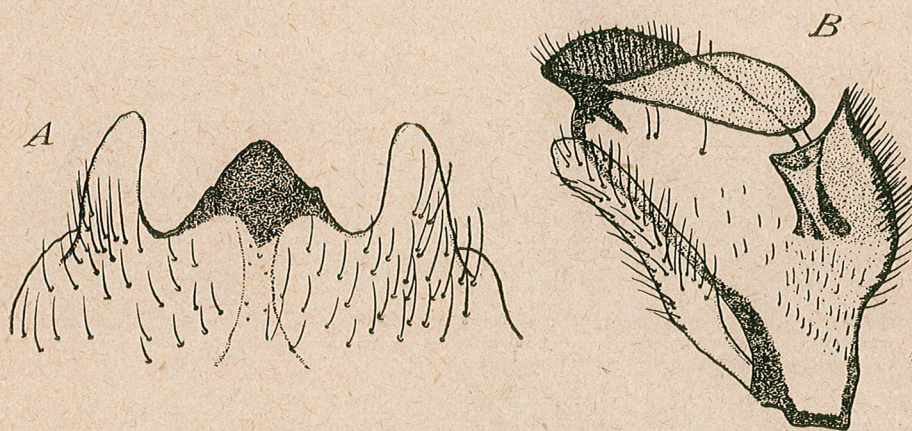

Fig. 9. — *Tipula (Oreomyza) truncorum* Meig. A, lama terminală superioară; B, apendicele intermediar.

10. *Tipula (Oreomyza) pabulina* Meig.

Această specie este caracterizată prin marmorăția foarte slabă a aripilor și colorația generală cenușie, feruginoasă pe alocuri. Antenele sînt feruginoase, cu primele două articole bazale mai palid colorate. Abdomenul este cenușiu, brun pe lături, cu benzile laterale, dorsală și ventrală brune. Și la această specie există un smoc de peri aurii la marginea anterioară a lamei terminale inferioare. Se deosebește de prima în mod evident prin forma lamei terminale superioare și a apendicelui intermediar (fig. 10). Lungime 15–16 mm.

Răspîndire. Sinaia — Poiana Șarînga (reg. Ploești) 1♂, 8.VI.1958 (leg. M. Cantoreanu). Specie citată de Fr. Kowartz pentru Banat.

11. *Tipula (Oreomyza) crassiventris* Riedel

Colorația generală a animalului este galbenă pal. Antenele sînt tot atît de lungi ca toracele. Abdomenul este gălbui, cu dungile laterală și dorsală de culoare brună. Caracteristică speciei este forma hipopigiului,

mai ales în ceea ce privește aspectul lamei terminale superioare și a apendicelui intermediar (fig. 11). Lungimea 18–20 mm.

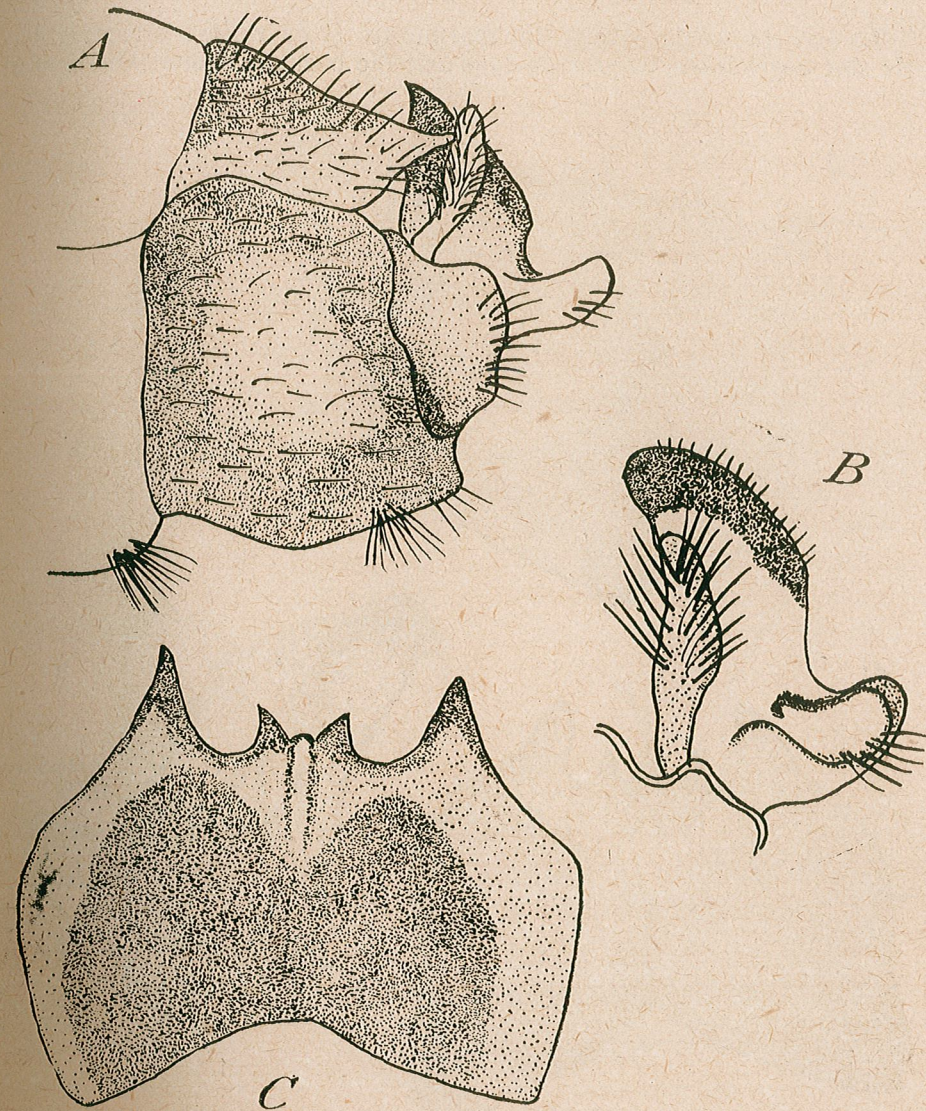

Fig. 10. — *Tipula (Oreomyza) pabulina* Meig. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

Răspîndire. Munții Bucegi — Cota 1400 m (reg. Ploești) 1♂, 3.VI.1956 (leg. E. Șerban); Piatra Mare (reg. Ploești) 7♂♂, 17.VI.1957 (leg. A. Precupețu).

Nou pentru R.P.R.

12. *Tipula (Oreomyza) irrorata* Macq.

La această specie, aripile sînt marmorate și cu reflexe albastre. Antenele sînt negricioase, cu primele două articole bazale galbene. Abdomenul

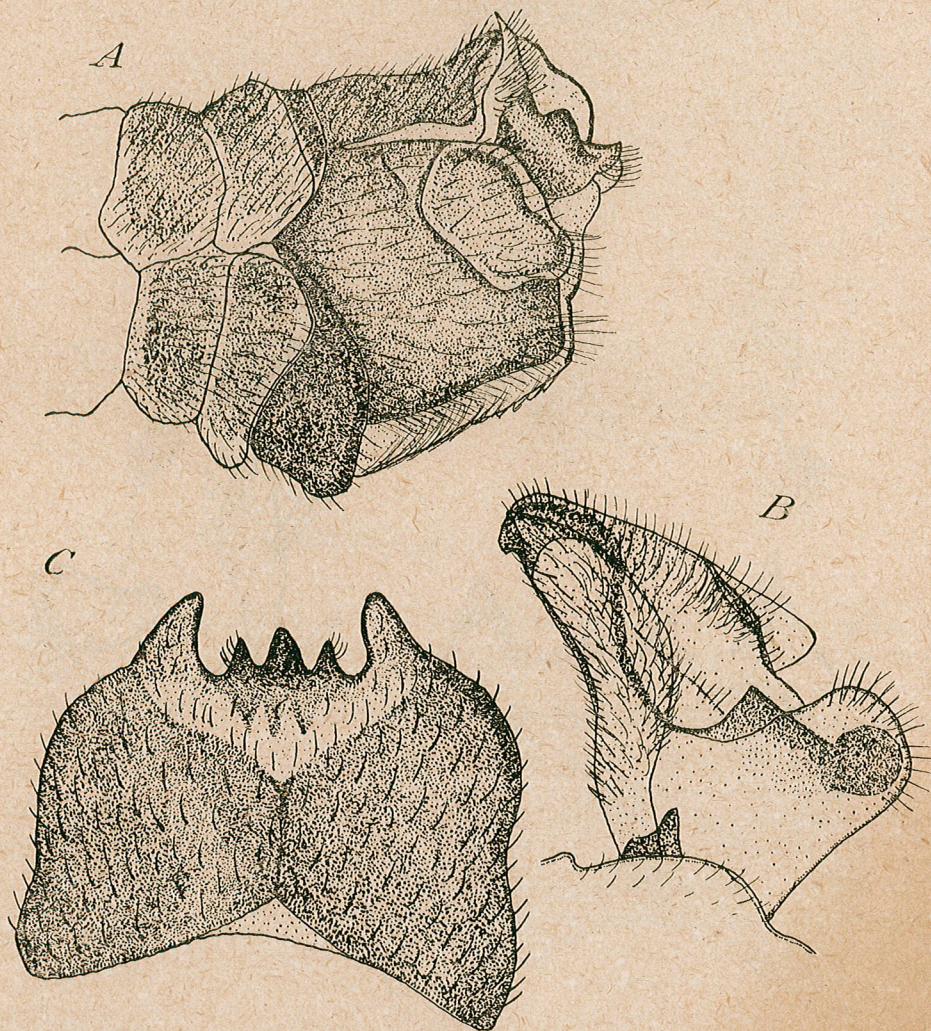

Fig. 11. — *Tipula (Oreomyza) crassiventris* Riedel. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

are o colorație brună-ruginie închis, cu ultimul segment de culoare brună intens. Picioarele sînt foarte subțiri și fragile, cu articulațiile abia percep-

tibil întunecate. Caracteristică este forma apendicelui intermediar (fig. 12). Lungimea 19–21 mm.

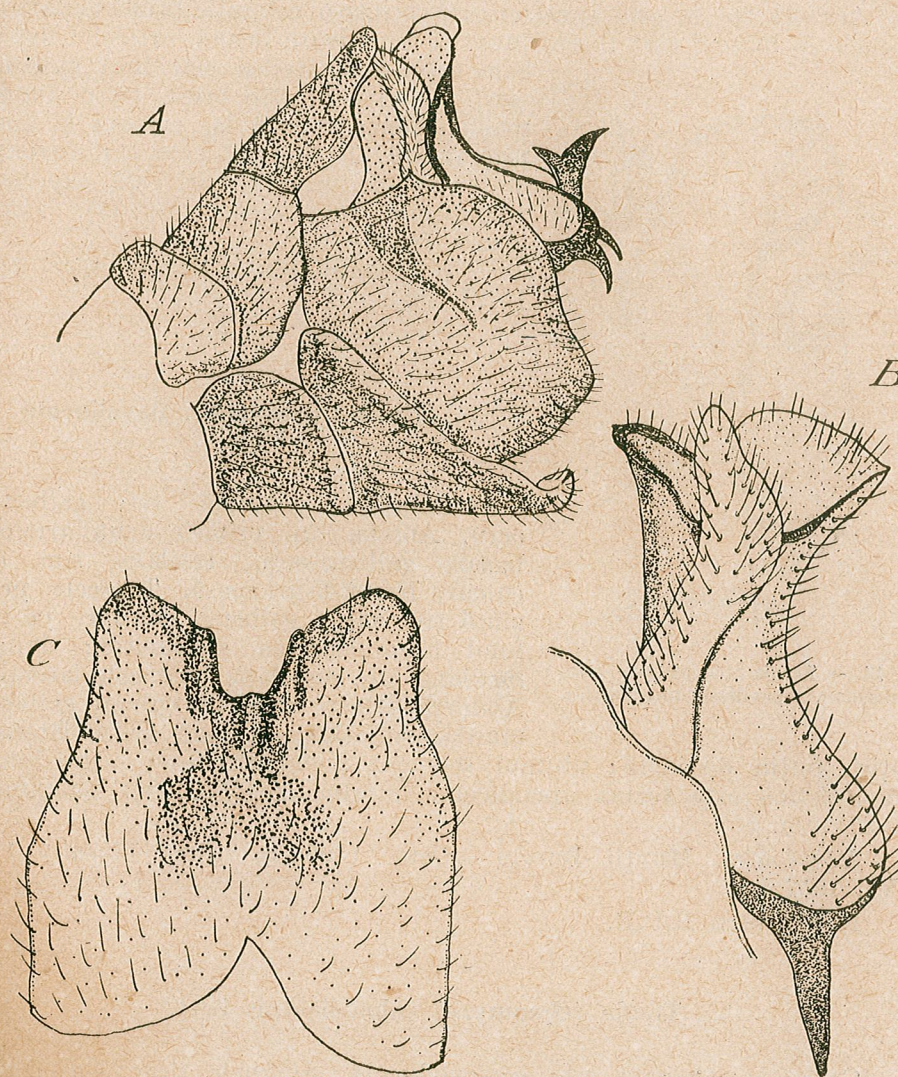

Fig. 12. — *Tipula (Oreomyza) irrorata* Macq. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

Răspîndire. Munții Bucegi — Cota 1400 m (reg. Ploești) 1♂, 16.VI. 1956 (leg. E. Șerban).
Nou pentru R.P.R.

13. *Tipula (Oreomyza) unca* Wiederman

Această specie este caracterizată printr-o colorație brună-roșiatică. Antenele la mascul sînt foarte lungi și de culoare brună, articolul doi și baza celui de-al treilea sînt însă galbene ocru. Abdomenul este brun, cu o dungă mediană mai închisă la culoare și bine pronunțată. Hipopigiul este caracteristic mai ales în ceea ce privește aspectul apendicelui intermediar (fig. 13). Lungimea 16–18 mm.

Răspîndire. Sinaia (reg. Ploești) 1♂, 15.VI.1957.

Nou pentru R.P.R.

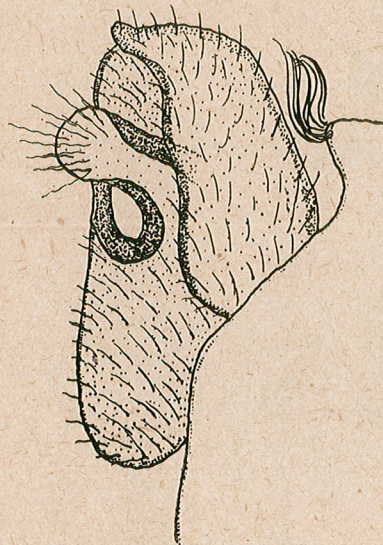

Fig. 13. — *Tipula (Oreomyza) unca* Wiederman. Apendicele intermediar.

14. *Tipula (Oreomyza) flavolineata* Meig.

Colorația generală este galbenă-ocru. Antena are primele două articole bazale galbene-ocru, celelalte sînt de culoare brună-negricioasă. Toracele prezintă trei dungi galbene murdar, pe un fond brun-negricios strălucitor; dunga mediană este mai lată decît cele laterale. Abdomenul este și el de culoare galbenă murdar roșiatică, cu două dungi laterale

subțiri, puțin distincte; ultimul segment abdominal este negru-brun. Caracteristică este forma apendicelui intermediar (fig. 14). Lungimea 17–27 mm.

Răspîndire. Munții Bucegi — Cota 1400 m (reg. Ploești) 1♂, 16.VI. 1957.

Nou pentru R.P.R.

15. *Tipula (Oreomyza) subnodicornis* Zett.

Colorația generală este cenușie-brună. Antenele sînt negricioase, cu articolele flagelului îngroșate la bază. Toracele prezintă patru benzi dorsale brune. Abdomenul este brun, cu marginile tergitelor colorate mai deschis. Foarte caracteristică este atît forma lamei terminale superioare, cît mai ales a apendicelui intermediar (fig. 15). Lungimea 11–13 mm.

Răspîndire. Munții Bucegi — Bolboci (reg. Ploești) 3♂♂ și 2♀♀, 13.VI.1958.

Nou pentru R.P.R.

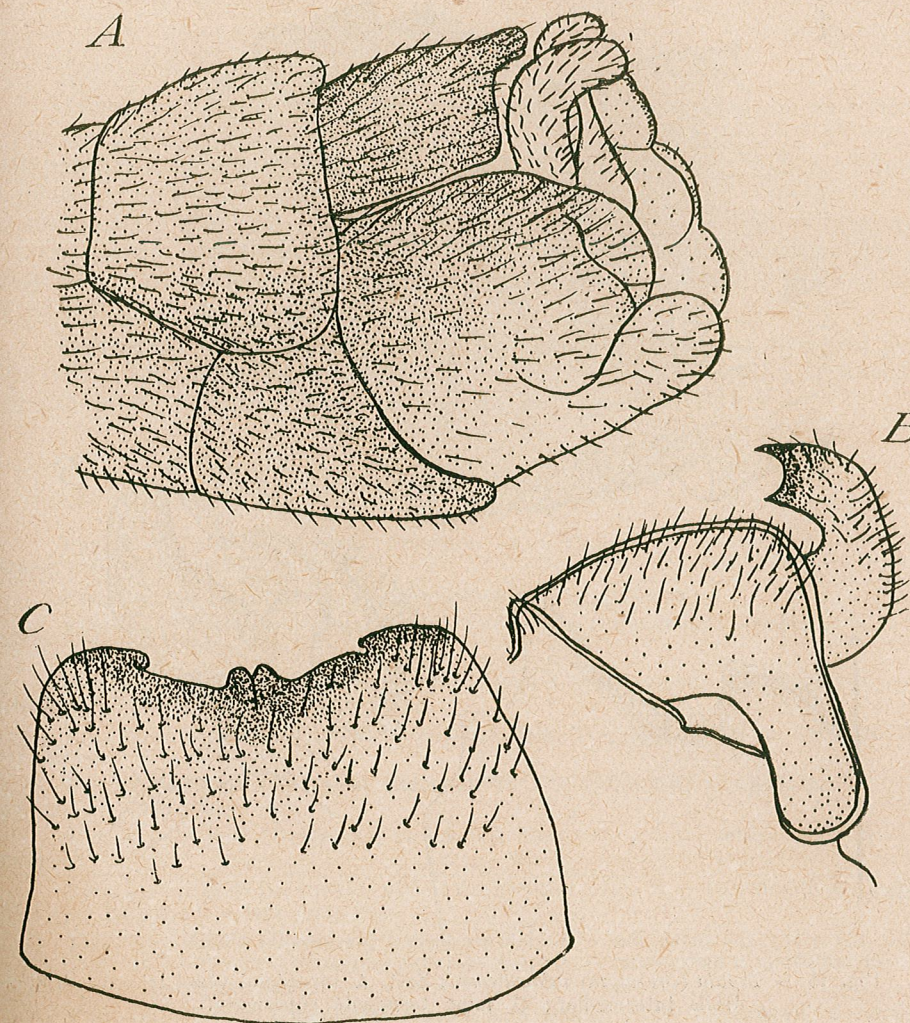

Fig. 14. — *Tipula (Oreomyza) flavolineata* Meig. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

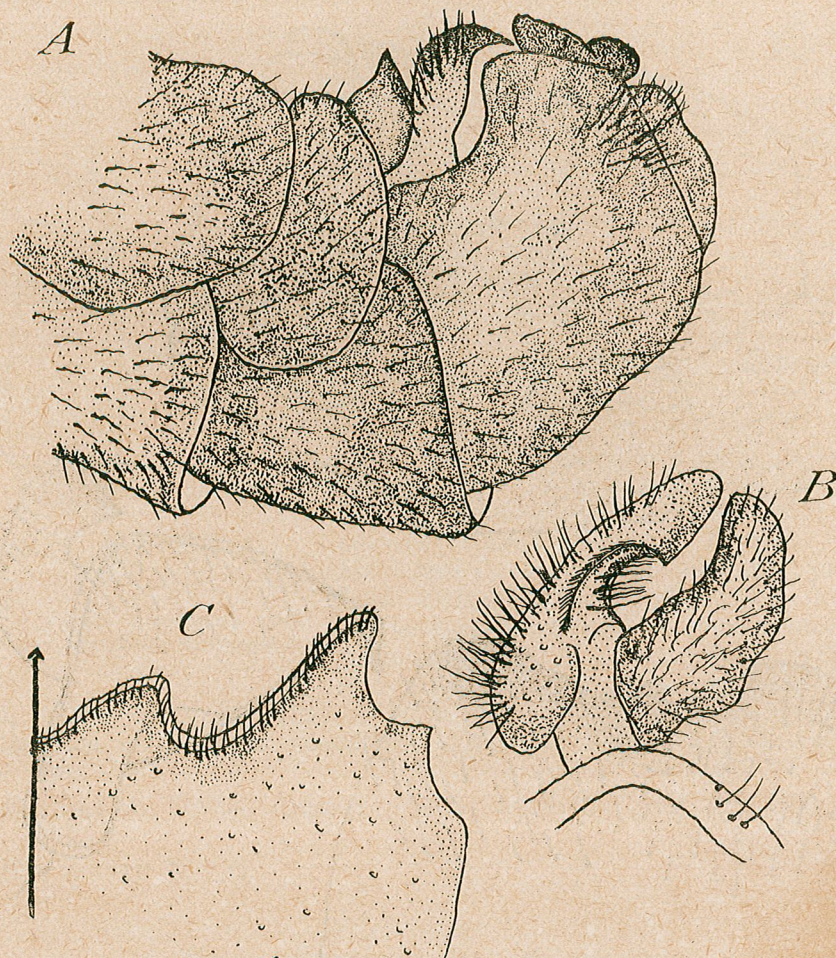

Fig. 15. — *Tipula (Oreomyza) subnodicornis* Zett. A, hipopigiul văzut lateral; B, apendicele intermediar; C, lama terminală superioară.

К ИССЛЕДОВАНИЮ ФАУНЫ КОМАРОВ-ДОЛГОНОЖЕК (DIPTERA-TIPULIDAE)

ГОР БУЧЕДЖИ И ВЕРХНЕГО ТЕЧЕНИЯ РЕКИ ПРАХОВА

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Настоящая работа является первой попыткой систематического изучения фауны комаров-долгоножек РНР. Дается описание 15 видов комаров-долгоножек: *Pales lunulicornis* Schumm., *P. pratensis* L., *Tipula (Acutipula) maxima* Poda, *T. (Vestiplex) excisa* Schumm., *Tipula (V.) nubeculosa* Meig., *T. (V.) hortorum*, L. *Tipula (Oreomyza) variipennis*, T. (O.) pseudovariipennis Czižek, T. (O.) truncorum L., T. (O.) pabulina Meig., T. (O.) crassiventris Riedel, T. (O.) irrorata Macq., T. (O.) unca Wied., T. (O.) flavolineata Meig., T. (O.) subnodicornis Zett.

Материал был собран в горах Бучеджи и верхнего течения реки Прахова. Для каждого вида дается краткое описание диагностических признаков и рисунки генитальной арматуры самца.

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

Рис. 1. — *Pales lunulicornis* Schumm. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 2. — *Pales pratensis* L. A — гипопигий в профиль.

Рис. 3. — *Tipula (Acutipula) maxima* Poda. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 4. — *Tipula (Vestiplex) excisa* Schumm. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 5. — *Tipula (Vestiplex) nubeculosa* Meig. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 6. — *Tipula (Vestiplex) hortorum* L. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 7. — *Tipula (Oreomyza) variipennis* Meig. A — lam. term. sup.; B — app. inter.

Рис. 8. — *Tipula (Oreomyza) pseudovariipennis* Czižek, A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 9. — *Tipula (Oreomyza) truncorum* Meig. A — lam. term. sup.; B — app. interm.

Рис. 10. — *Tipula (Oreomyza) pabulina* Meig. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 11. — *Tipula (Oreomyza) crassiventris* Riedel. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 12. — *Tipula (Oreomyza) irrorata* Macq. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 13. — *Tipula (Oreomyza) unca* Wiederman. A — app. interm.

Рис. 14. — *Tipula (Oreomyza) flavolineata* Meig. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

Рис. 15. — *Tipula (Oreomyza) subnodicornis* Zett. A — гипопигий в профиль; B — app. interm.; C — lam. term. sup.

CONTRIBUTION À LA CONNAISSANCE DE LA FAUNE DES
TIPULIDÉS (*DIPTERA-TIPULIDAE*) DU MASSIF DES BUCEGI
ET DE LA VALLÉE SUPÉRIEURE DE LA PRAHOVA

RÉSUMÉ

Ce travail représente une première étude de la faune des Tipulidés de la République Populaire Roumaine. Les recherches ont porté sur 15 espèces : *Pales lunulicornis* Schumm., *P. pratensis* L., *Tipula (Acutipula) maxima* Poda, *T. (Vestiplex) excisa* Schumm., *Tipula (V.) nubeculosa* Meig., *T. (V.) hortorum* L., *Tipula (Oreomyza) variipennis*, *T. (O.) pseudo-variipennis* Czižek, *T. (O.) truncorum* L., *T. (O.) pabulina* Meig., *T. (O.) crassiventris* Riedel, *T. (O.) irrorata* Macq., *T. (O.) unca* Wied., *T. (O.) flavolineata* Meig., *T. (O.) subnodicornis* Zett.

Le matériel a été recueilli dans les monts Bucegi et dans la vallée supérieure de la Prahova. L'auteur donne pour chaque espèce une description succincte des principaux caractères diagnostiques ainsi que quelques dessins de l'armure génitale du mâle.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. — *Pales lunulicornis* Schumm. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 2. — *Pales pratensis* L. Vue latérale de l'hypopyge.

Fig. 3. — *Tipula (Acutipula) maxima* Poda. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 4. — *Tipula (Vestiplex) excisa* Schumm. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 5. — *Tipula (Vestiplex) nubeculosa* Meig. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 6. — *Tipula (Vestiplex) hortorum* L. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 7. — *Tipula (Oreomyza) variipennis* Meig. A. Lame terminale supérieure ; B. appendice intermédiaire.

Fig. 8. — *Tipula (Oreomyza) pseudovariipennis* Czižek. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 9. — *Tipula (Oreomyza) truncorum* Meig. A. Lame terminale supérieure ; B. appendice intermédiaire.

Fig. 10. — *Tipula (Oreomyza) pabulina* Meig. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 11. — *Tipula (Oreomyza) crassiventris* Riedel. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 12. — *Tipula (Oreomyza) irrorata* Macq. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 13. — *Tipula (Oreomyza) unca* Wiederman. Appendice intermédiaire.

Fig. 14. — *Tipula (Oreomyza) flavolineata* Meig. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

Fig. 15. — *Tipula (Oreomyza) subnodicornis* Zett. A. Vue latérale de l'hypopyge ; B. appendice intermédiaire ; C. lame terminale supérieure.

BIBLIOGRAFIE

1. Fr. Kowartz, *Beitrag zur Dipteren Fauna Ungarns*. Ver. Bot. Zool. Gesell., 1873.
2. P. Lackschewitz, *Tipuliden Studien*. Konowia, 1934, vol. XIII, caiet 3.
3. — *Das Genus Tipula (Diptera Nematocera) in der Arktis und dem borealen Waldgebiet Eurasiens*. Trudt Zool. Inst. Akad. Nauk SSSR, 1936, nr. 4.
4. B. Mannheims, *Die Fliegen der Paläarktischen Region* (in colecție Lindner). Stuttgart, 1951, caiet 167.
5. K. Czižek, *Tipulidae Moraviae*. Zeitschrift des Mährischen Landesmuseum, 1911 și 1913.
6. C. Pierre, *Faune de France*. 8. Diptères : Tipulidae. Paris, 1924.

UN PEȘTE NOU PENTRU FAUNA R. P. R:
LEUCISCUS SOUFFIA AGASSIZI CUVIER ET VALENCIENNES

DE

PETRU BĂNĂRESCU și MIRCEA BICHICEANU

Comunicare prezentată de TH. BUȘNITĂ, membru corespondent al Academiei R. P. R.,
în ședința din 11 noiembrie 1958

Specia *Leuciscus souffia* nu a fost pînă în prezent semnalată pe teritoriul țării noastre. Prezența ei era însă cunoscută în afluenții Tisei din Ucraina Transcarpatică (23) și de aceea P. Bănărescu (2)¹⁾, (3)²⁾ a considerat că este probabil ca această specie să existe în Maramureș.

În iulie 1957, unul din noi (M. Bichiceanu) a găsit și identificat această specie în riul Săpînța din Maramureș, dar exemplarele nu au putut fi păstrate. La 23 august 1958 ne-am deplasat împreună în bazinul Săpînței și am colectat 72 de exemplare din această specie (toate au fost pescuite cu musca artificială de către M. Bichiceanu).

Iată descrierea acestei specii noi pentru fauna R.P.R.:

D II—III 8(9), A II—III (8) 9 (10), l. lat. (52) $53 \frac{9-10}{4-5}$ [59 (— 61), d. far. 2.5—5.2, mai rar 2.5—4.2, și mai rar 2.4—5.2, 2.5—6.2 etc.

Variația numărului de solzi în linie laterală este redată în tabloul nr. 1; se vede că majoritatea exemplarelor au 54—57 de solzi, media fiind 56,03.

Tabloul nr. 1
Variația numărului de solzi în linie laterală la *Leuciscus souffia agassizi* din Săpînța

n	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	M $\pm$ m	σ
72	2	5	12	13	11	10	9	7	2	1	56,03 $\pm$ 0,24	2,05

¹⁾ p. 274 și 282.

²⁾ p. 199.

Tabloul nr. 2

Raporturi biometrice la *Leuciscus souffia agassizi* din bazinul Tisei superioare

Dimen- siuni %	Săpînța				Ucraina Transcar- patică (după Vladikov)	
	$l = 100 - 153 \text{ mm}$ $M = 114,6 \text{ mm}$ $n = 38$		$l = 77 - 99 \text{ mm}$ $M = 91,5 \text{ mm}$ $n = 34$			
	valori extreme	$M \pm m$	valori extreme	$M \pm m$	valori extreme	
% din l	H	19,8—23,3	$21,60 \pm 0,15$	20,0—22,9	$21,47 \pm 0,13$	18,9 — 22,2
	p	21,6—25,8	$23,60 \pm 0,23$	22,2—26,0	$23,40 \pm 0,15$	22,8 — 26,3
	h	8,7—10,3	$9,45 \pm 0,60$	8,4—10,2	$9,49 \pm 0,09$	—
	P	17,3—21,9	$19,40 \pm 0,21$	18,7—22,2	$20,03 \pm 0,19$	17,2 — 22,1
	V	13,3—17,7	$15,52 \pm 0,16$	14,3—17,2	$15,72 \pm 0,12$	14,3 — 17,8
	D	10,2—12,4	$11,47 \pm 0,08$	10,2—13,1	$11,56 \pm 0,11$	10,4 — 11,9
	A	8,3—10,7	$9,70 \pm 0,08$	8,7—11,1	$9,78 \pm 0,10$	8,05—10,2
	x	47,6—52,2	$49,60 \pm 0,15$	48,3—52,5	$50,32 \pm 0,21$	—
	y	65,5—73,0	$68,71 \pm 0,28$	65,5—72,0	$68,59 \pm 0,25$	—
	z	44,3—51,6	$48,0 \pm 0,21$	46,0—50,0	$48,30 \pm 0,17$	—
	c	22,3—25,2	$23,40 \pm 0,13$	23,7—25,6	$24,59 \pm 0,10$	20,4 — 24,4
	r	5,8—7,6	$6,78 \pm 0,06$	6,5—7,6	$7,21 \pm 0,05$	—
	o	4,6—6,1	$5,36 \pm 0,05$	5,4—6,5	$6,02 \pm 0,05$	4,55—5,4
Cr % din H	61,0—73,5	$68,69 \pm 0,54$	55,0—74,0	$67,20 \pm 0,73$	—	
o % din i	54,0—76,0	$65,65 \pm 0,82$	59,0—83,0	$72,53 \pm 0,99$	55,5 — 77,0	

Notă: l = lungimea corpului fără caudală; H = înălțimea maximă a corpului; h = înălțimea minimă; p = lungimea pedunculului caudal; P = lungimea pectoralelor; D = baza dorsalei; V = lungimea ventralei; A = baza analei; x = spațiul predorsal; y = spațiul preanal; z = spațiul preventral; c = lungimea capului; r = lungimea botului (= spațiul preorbital); o = diametrul ochiului; Cr = grosimea maximă a corpului; i = spațiul interorbital.

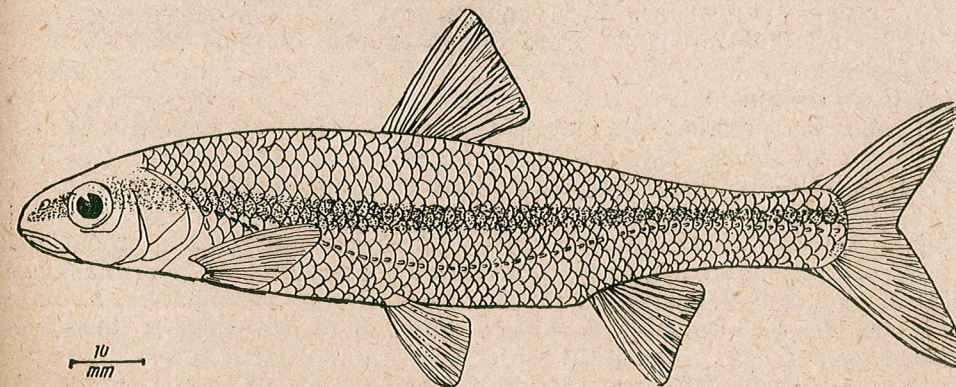
În înotătoarea dorsală am constatat 8 radii divizate la 69 de exemplare și numai la trei exemplare 9 radii. În anală: 64 de exemplare aveau 9, 6 aveau 10 și două aveau 8 radii divizate.

În ceea ce privește dinții faringieni, la 56 de exemplare (78% din numărul total) am constatat câte 5.2 dinți pe fiecare parte; formula 2.5—4.2 (2.5 pe stînga, 4.2 pe dreapta), care la alte populații de *L. souffia* este cea mai frecventă, am constatat-o la 11 exemplare (15,3%); la două exemplare am constatat numărul invers 2.4—5.2, iar la câte un exemplar formulele 1.5—4.2, 2.6—5.2 și 2.4—4.2.

Raporturile biometrice ale diferitelor dimensiuni ale corpului sînt redată în tabloul nr. 2, în mod separat la exemplare mari și mai mici; pentru comparație redăm și valorile constatate de V. Vladikov (23) la exemplarele din Ucraina Transcarpatică (deci tot din bazinul Tisei superioare). Se observă că nu există deosebiri decît neînsemnate între exemplarele din Săpînța și cele din Ucraina.

Făcînd o comparație între caracterele biometrice ale acestei specii și cele ale lui *L. leuciscus* (2)¹⁾, se constată aproape aceleași valori; singurătatea grosimea corpului este simțitor mai mare la *souffia*.

L. souffia agassizi (fig. 1) se mai caracterizează prin gura subterminală și semilunară, întru totul asemănătoare gurii de *L. leuciscus*. Des-

Fig. 1. — *Leuciscus souffia agassizi* Cuvier et Valenciennes.

chiderea gurii ajunge pînă sub nări sau puțin mai posterior, niciodată însă nu ajunge sub ochi. Inserția mandibulei este situată în drept cu marginea anterioară a ochiului sau puțin mai posterior. Marginea înotătoarei dorsale este dreaptă sau foarte ușor concavă, cea a analei este ușor convexă în partea anterioară și concavă în cea posterioară. Caudala adînc scobită, pectoralele și ventralele rotunjite. Ventralele se inseră înaintea dorsalei; la majoritatea exemplarelor, inserția dorsalei este situată deasupra jumătății posterioare a ventralelor, la unele exemplare însă inserția dorsalei este puțin în urma marginii posterioare a ventralelor.

¹⁾ Tabloul nr. 1.

Cel mai mare exemplar capturat avea 15,3 cm fără caudală și 18 cm lungime totală. Lungimea maximă cunoscută este de 24 cm (20).

Coloritul este mult mai intens decât la celelalte specii ale genului. Partea dorsală a corpului și a capului este cenușie, cu reflexe verzui sau albastre, cea ventrală argintie. În lungul flancurilor de la ochi până la baza caudalei se întinde o dungă lată cenușie, cu reflex metalic, situată deasupra liniei laterale. Această dungă este mai evidentă la peștii scoși din apă. Conform datelor din literatură, această dungă devine violetă sau are reflexe violete în epoca de reproducere. Înotătoarele dorsală și caudală sînt fumurii, cu puțin portocaliu la bază. Celelalte înotătoare au baza intens portocalie. Irisul și conturul operculului și al solzilor liniei laterale sînt de asemenea portocalii. Pe solzii liniei laterale se constată puncte negre, ca la *Alburnoides*. Peritoneul este negru, ca la *Chondrostoma*.

Dintre celelalte 4 specii ale genului care trăiesc în apele noastre, *L. souffia* se aseamănă cel mai mult cu *L. leuciscus*, de care diferă prin colorit, solzii mai numeroși și peritoneul negru.

În locul cheii de determinare propusă anterior (2¹), propunem următoarea cheie pentru determinarea celor 5 specii de *Leuciscus* din apele noastre:

- 1(4) Gura sub-terminală 2
 - 2(3) (52)53—59(—61) solzi în linia laterală. O dungă cenușie lată în lungul flancurilor. Peritoneul negru . . . *L. souffia agassizi*
 - 3(2) L. lat. (46)47—52(53). Fără dungă cenușie în lung. Peritoneul deschis *L. leuciscus*
 - 4(1) Gura terminală 5
 - 5(8) Marginea analei convexă sau dreaptă. L. lat. 37—47. D. far 2.5—5.2 6
 - 6(7) L. lat. 43—47. Gura mare, deschiderea ei ajunge până sub ochi. Irisul galben *L. cephalus*
 - 7(6) L. lat. 37—40. Deschiderea gurii ajunge cel mult până la jumătatea distanței dintre nări și ochi. Irisul portocaliu . . . *L. borysthenicus*
 - 8(5) Marginea analei concavă. L. lat. 53—60. D. far. 3.5—5.3 . . . *L. idus*
- Dintre celelalte specii ale subgenului *Telestes*, am avut la dispoziție una singură *L. (T.) brandti* din apele Amurului. Această specie diferă de *souffia*, în primul rînd, prin solzii mai mici (l. lat. 73—79, după G. V. Nikolski), corpul mult mai înalt și talia mai mare.

OBSERVAȚII TAXONOMICE

Datele existente în literatură, atît asupra caracterelor morfologice, cît și asupra valorii taxonomice a formelor acestei specii sînt contradictorii.

L. souffia a fost descris de Risso în 1826 din riul Var de lângă Nissa. O formă asemănătoare au descris G. Cuvier și A. Valenciennes (9) de la München, sub numele de *L. agassizi*; J. Heckel și R. Kner (14), o introduc în genul *Telestes* Bonaparte. O formă asemă-

¹) p. 282.

nătoare a fost găsită de Bonaparte din nordul Italiei și descrisă drept *L. muticellus*, apoi drept *Telestes savignyi*. După L. S. Berg (5), (6), forma din bazinul Dunării (*agassizi*) ar fi identică cu cea din sudul Franței, denumirea *souffia* avînd prioritatea; a doua rasă a speciei ar fi *muticellus (savignyi)*. De aceeași părere sînt și E. Moreau (16) și L. de Boisset (8). Dimpotrivă, V. Vladikov (23), P. Steinmann (22) și I. A. Danko (10) mențin pe *agassizi* ca formă aparte.

În ceea ce privește numărul de solzi în linie laterală, G. Cuvier și A. Valenciennes (9) indică 43; este, evident, o greșeală de tipar, căci pe exemplarul figurat de ei se pot număra 53 de solzi. Pentru forma din sudul Franței (*souffia*), E. Moreau (16) dă 45—56 de solzi, iar L. de Boisset (8) 48—56. Pentru exemplarele din Europa centrală (deci pentru *agassizi*), J. Heckel și R. Kner (14) indică 48—56, Th. Siebold (21) 50—56, O. Schindler (20) 48—56. V. Fatio (12), care a studiat amănunțit exemplarele din Elveția, constată la cele din nord (bazinele Dunării și Rinului) tot 50—56, iar la cele din sud (bazinul Padului: deci *L. s. muticellus*) 44—51 de solzi. În Neckar, Günther (citât după V. Fatio) a găsit 54—60 de solzi, iar V. Vladikov (23) în Ucraina Transcarpatică constată (53) 54—57 (58) solzi, deci aproape același număr pe care l-am găsit și noi.

Reiese din aceste date că, într-adevăr, exemplarele din bazinul Dunării au mai mulți solzi decât cele din sudul Franței (*souffia*) și din Italia (*muticellus*) și deci *agassizi* se poate menține ca subspecie aparte. Remarcăm că în Ucraina Transcarpatică și Maramureș numărul de solzi este mai mare decât în Bavaria și Austria; s-ar putea deci ca exemplarele noastre să formeze o rasă deosebită, care va trebui denumită. Creșterea numărului solzilor de la vest spre est pare o regulă generală la subgenul *Telestes*, căci speciile vest-balkanice (*turskyi*, *ukliwa*, *microlepis*, *polylepis*) și est-asiatice (*brandti* și *hakonensis*) au încă mai mulți solzi decât exemplarele din Maramureș.

În ceea ce privește dinții faringieni, J. Heckel și R. Kner (14) consideră formula 2.5—4.2 drept proprie genului *Telestes*, în care ei introduc speciile *agassizi* și *savignyi* (numele corect al acestuia este *muticellus*). Th. Siebold (21), studiind 72 de exemplare de *agassizi* a constatat că numai 33 aveau formula 2.5—4.2, 37 aveau 2.5—5.2, iar două exemplare aveau 2.4—5.2; de aceea el consideră nejustificată separarea genului *Telestes*, remarcînd în mod just, că speciile vest-balkanice: *turskyi*, *microlepis* și *tenellus*, încadrate de Heckel și Kner la *Squalius*, se înrudesesc cu *agassizi* și deci ar trebui încadrate la genul *Telestes*. V. Fatio (12) constată la majoritatea exemplarelor din nordul Elveției (*agassizi*) formula 2.5—5.2, iar la cele din sudul Alpilor (*muticellus*) formula 2.5—4.2. De asemenea V. Vladikov (23) indică pentru exemplarele din Ucraina Transcarpatică formula 2.5—5.2; după cum am arătat, această formulă este cea mai frecventă și la exemplarele din Săpînța.

Reiese deci că și numărul dinților faringieni variază geografic: la exemplarele din Italia (*muticellus*) și probabil la cele din sudul Franței (*souffia*) formula cea mai frecventă este 2.5—4.2, la cele din vestul bazinului dunărean (forma tipică de *agassizi*) se întîlnește, în număr relativ

egal, exemplare cu 2.5—5.2 și 2.5—4.2 dinți faringieni, iar în estul bazinului dunărean (Ucraina Transcarpatică și Maramureș), formula cea mai frecventă este 2.5—5.2.

Concluzia generală este că atât prin numărul de solzi în linia laterală, cât și prin cel al dinților faringieni, forma din bazinul Dunării (*agassizi*) diferă de cea din sudul Franței (*souffia*). Prin aceleași caractere, populațiile din estul bazinului Dunării par a diferi de cele din vestul acestui bazin (terra typica pentru *agassizi*). Deocamdată nu descriem însă forma est-dunăreană drept rasă geografică nouă, întrucât și exemplarele din râul Neckar ar avea (după V. F a t i o), pînă la 60 de solzi în linia laterală, ca și cele din Ucraina și Maramureș.

Considerăm justificată și separarea subgenului *Telestes*. Caracterul distinctiv al acestui subgen nu este însă numărul asimetric de dinți, ci: gura subterminală, peritoneul negru, solzii relativ mici, anala ușor convexă anterior și concavă posterior (acest caracter îl are și *L. brandti*) și existența în genere a unei benzi întunecate pe flancuri sau coloritul general cu reflexe violacee.

Din acest subgen fac parte următoarele specii:

- *L. souffia* Risso cu 3 rase: *souffia* în bazinele Ronului și Varului, *muticellus* (= *savignyi*) în Italia nordică și centrală și *agassizi* în bazinele Dunării și Rinului.
- *L. polylepis* Steindachner în Croația (bazinul Dunării și cel adriatic).
- *L. ukliva* (Heckel) în bazinul Cetinei.
- *L. turskyi* (Heckel) în bazinul Krkei.
- *L. microlepis* (Heckel) cu două rase: *microlepis* în bazinul Neretvei și *tenellus* (Heckel) într-un afluent al Neretvei.
- *L. merzbacheri* (Zugmayer) în Tian-Șan.
- *L. brandti* (Dybovski) în bazinul Amurului, estul Sahalinului și al Japoniei.
- *L. hakonensis* Günther în întreaga Japonie și Sahalin.

După cum se vede, aceste specii sînt vicariante între ele, numai ultimele două coexistînd în partea estică a Japoniei și a Sahalinului. Deci, izolarea geografică a fost principalul mecanism al speciației în cadrul acestui subgen.

Arealul discontinuu al acestui subgen (părțile sudice ale Europei, Tian-Șanul și Asia estică) ne arată o vechime geologică preglaciară. Vechimea acestui subgen este confirmată și de faptul că cele mai înrudite subgenuri trăiesc în vestul Americii de Nord (*Cheonda* și *Tigoma*), iar nu în est.

RĂSPÎNDIRE ȘI BIOTOP

L. souffia agassizi trăiește în cîțiva afluenți ai Rinului superior și în bazinul Dunării. În acest bazin, el este frecvent în afluenții din Bavaria și Austria (Iller, Lech, Amper, Würm, Isar, Mangfall, Iser, Salzach, Drava). În Croația este semnalat, nesigur, din Sava și Drava (24), ar putea însă fi o confuzie cu *L. polylepis*. În Slovacia a fost semnalat de autorii mai vechi, nesigur, din râul Vag (24), dar exemplare doveditoare nu există (18). În

Ucraina Transcarpatică este frecvent; V. V l a d i k o v (23) îl semnalează în toate riurile părții orientale, în afară de Apsîța, M. R o t a r i d e s (19) la Kalocea, I. A. D a n k o (10) în Tisa, Taresva, Tereblia Rika, Borjava, Latorița și Uj.

La noi trăiește în Tisa și Săpînța. Este posibilă prezența acestei specii și în Vișeu și Iza; remarcăm însă că în râul Săpînța zona lipanului ajunge pînă la vărsare, deci peștele a putut ușor să urce din Tisa, ceea ce nu este cazul în Vișeu și mai ales în Iza. În anul 1955 am căutat această specie în Vișeu, de la Vișeu de Jos în aval, fără a o găsi și nici localnicii nu o cunosc.

În restul țării, specia lipsește, așa cum lipsește și în R. P. Bulgaria (11). Ea este deci o specie cu răspîndire limitată în apele țării noastre. După cum a arătat unul din noi (3), (4), alte specii cu răspîndire limitată în țara noastră sînt: *Cobitis elongata*, *C. romanica*, *Romanichthys valsanicola* și *Cottus poecilopus*; la acestea se mai adaugă *Scardinius racovitzai* Müller, recent descoperit.

În 1957, am găsit *L. souffia agassizi* numai pe o porțiune de 2—3 km, din râul Săpînța, în amonte satului cu același nume. În 1958, specia era mai frecventă, ajungînd pînă la vărsarea râului în Tisa; în amonte specia ajunge, după afirmația localnicilor, în plină zonă a păstrăvului.

Porțiunea din râul Săpînța în care trăiește *L. souffia* are caracterele zonei lipanului. *L. souffia* era specia dominantă; alături de ea am mai găsit: *Thymallus thymallus*, *Salmo trutta fario*, *Leuciscus leuciscus*, *L. cephalus*, *Alburnoides bipunctatus*, *Barbus meridionalis petenyi* și *Noemacheilus barbatulus*.

L. souffia preferă locurile cu apă cu un curs mai lin (dar nu stătătoare), dar se întîlnește și în repeziuri. Se repede la musca artificială. Numele popular local este albișoară.

Analizînd conținutul stomacal al cîtorva exemplare, am constatat atât resturi de vegetație (mai ales Diatomee, puține alge filamentoase), cât și resturi de insecte acvatice și aeriene.

НОВАЯ РЫБА ДЛЯ ФАУНЫ РНР LEUCISCUS SOUFFIA AGASSIZI CUVIER ET VALENCIENNES

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Один из авторов (М. Бикичану) нашел в реке Сăпынца (Марамуреш, РНР) другую (*Leuciscus souffia*), которая еще не была найдена в РНР, несмотря на то, что была известна в Закарпатской Украине (Владыков, Данко). Было исследовано 72 экземпляра и установлено: D II—III 8 (9), A II—III (8) 9 (10), L. lat. (52) 53 $\frac{9-10}{4-5}$ 59 (61), d. phar., обыкновенно 2.5—5.2 (у 78% экземпляров), или 2.5—4.2 (у 15.3% экземпляров) и только в исключительных случаях 2.4—5.2, 1.5—4.2, 2.6—5.2

или 2.4—4.2. Вариация количества чешуек на боковой линии изображена на таблице 1; вариация пластических признаков изображена на таблице 2. Авторы считают, что экземпляры *L. souffia* дунайского бассейна принадлежит расе (*agassizii*), характеризующейся большим числом чешуек на боковой линии, чем у представителей этой же расы в водах южной Франции. Экземпляры, обитающие в реке Сэпынца и в Закарпатской Украине, очевидно, имеют большее количество чешуек, чем типичная баварская раса *agassizii* и могут быть выделены в новую расу.

Авторы считают, что *Telestes* является действительным подродом *Leuciscus* и включает 8 видов (*souffia*, *polylepis*, *ukliwa*, *turskyi*, *microlepis*, *merzbacheri*, *brandti*, *hakonensis*); большинство из них являются викарирующими видами. *L. souffia* была обнаружена только в реке Сэпынца, возможно, она обитает и во всех реках Мара-муреша.

UN POISSON NOUVEAU POUR LA FAUNE ROUMAINE: *LEUCISCUS SOUFFIA AGASSIZI* CUVIER ET VALENCIENNES

RÉSUMÉ

L'un des auteurs (M. Bichiceanu) a découvert dans la rivière de Săpînța (Maramureș) l'existence de *Leuciscus souffia*, espèce qu'on ignorait exister dans les eaux roumaines, bien que sa présence fût connue dans l'Ukraine transcarpatique (Vladykov, Danko). Les auteurs ont étudié 72 exemplaires, dont les principales caractéristiques sont les

suivantes : *D* II — III 8(9); *A* II — III (8)9(10); *L.* lat. $(52)53 \frac{9-10}{4-5}$ 59(61); d. phar. d'ordinaire 2,5—5,2 (pour 78% des exemplaires), ou 2,5—4,2 (pour 15,3% des exemplaires) et, de façon exceptionnelle 2,4—5,2; 1,5—4,2; 2,6—5,2 ou 2,4—4,2. La variation du nombre d'écaïlles sur la ligne latérale est rendue par le tableau 1 et la variation des caractères plastiques par le tableau 2. Les auteurs relèvent que les exemplaires de *L. souffia* du bassin danubien appartiennent à une race (*agassizii*) caractérisée par un plus grand nombre d'écaïlles sur la ligne latérale que chez les exemplaires de la race nominale, de la France méridionale. Les exemplaires de Săpînța et de l'Ukraine transcarpatique semblent également avoir un plus grand nombre d'écaïlles que les *agassizii* typiques de Bavière et pourraient éventuellement constituer une race nouvelle.

Les auteurs estiment que *Telestes* constitue un sous-genre valable de *Leuciscus*; il comprend 8 espèces (*souffia*, *polylepis*, *ukliwa*, *turskyi*, *microlepis*, *merzbacheri*, *brandti*, *hakonensis*); la plupart des ces espèces représentent des vicariants géographiques. En Roumanie, *L. souffia* ne se trouve que dans la rivière de Săpînța et, peut-être, sur l'entier territoire du Maramureș

BIBLIOGRAFIE

1. Antipa Gr., *Fauna ihtiologică a României*. București, 1909.
2. Bănărescu P., *Genul Leuciscus (Pisces, Cyprinidae) în apele românești*. Anal. Inst. cerc. pisc., 1956, vol. 1 (4), p. 273—287.
3. — *Analiza zoogeografică a faunei ihtiologice a R. P. României*. Probl. geogr., 1957, vol. V, p. 199—215.
4. — *Răspândiri regionale în ihtiofauna română de apă dulce*. Bibl. Anal. Rom.-Sov., Seria agric., 1957, nr. 27—28 B.
5. Berg L. S., *Fauna Rossii*. Rîbt. St. Petersburg, 1912, t. III, fasc. 1, p. 1—336.
6. — *Übersicht der Verbreitung der Süßwasserfische Europas*. Zoogeographica, 1932, vol. I, p. 107—208.
7. — *Rîbt presnih vod SSSR i sopredelnih stran*. Moscova-Leningrad, 1949, vol. II.
8. Boisset L. de, *Les Poissons des rivières de France*. Paris, 1947, t. II.
9. Cuvier G. et Valenciennes A., *Histoire Naturelle des Poissons*. Paris, 1844, vol. 17.
10. Danko I. A., *Morfologo-sistematicheskaia harakteristika andrughi — Leuciscus agassizii (Heck.) Zakarpattia*. Naucin. Zap. Ujgorodsk. un.—ta, Ujgorod, 1956, vol. 21, p. 101—112.
11. Drenski P., *Ribite v Bălgaria*. Sofia, 1951.
12. Fatio V., *Faune des Vertébrés de la Suisse*. Genève, 1882, vol. IV.
13. Günther A., *Catalogue of the Fishes in the British Museum*. Londra, 1868, vol. 7.
14. Heckel J. u. Kner R., *Die Süßwasserfische der Österreichischen Monarchie*. Leipzig, 1858.
15. Karaman St., *Prilozi ihtiologiji Jugoslavije*. Glasn. Skopskog Naucinog Društva, Skoplije, 1928, vol. VI, sect. 2, p. 147—176.
16. Moreau E., *Histoire naturelle des Poissons de la France*. Paris, 1881, vol. 3.
17. Nikolski G. V., *Rîbt basseina Amura*. Moscova, 1956.
18. Oliva O., *Seznam Kruhoustyih a ryb v Československu*. Sbornik CSAV, 1953, vol. 26, p. 41—46.
19. Rotarides M., *Einige Angaben zur Verbreitung der Fische im Nordostkarpathen — Gebiet*. Fragm. Faun. Hungaricae, B., 1942, vol. IV, nr. 2, p. 34.
20. Schindler O., *Unsere Süßwasser — Fische*. Stuttgart, 1953.
21. Siebold Th., *Die Süßwasserfische von Mitteleuropa*. Leipzig, 1863.
22. Steinmann P., *Die Fische der Schweiz*. Aarau, 1936.
23. Vladykov V., *Les Poissons de la Russie Souscarpathique*. Mém.-Soc. Zool. France, 1931, t. 29, p. 217—373.
24. Vutskits G., *Pisces*, in *Fauna Regni Hungariae*. Budapesta, 1902—1918.

CONTRIBUȚII ASUPRA CORELAȚIEI ÎNTRE PROCESUL METABOLIC AL GESTAȚIEI ȘI CREATINURIA LA SCROAFELE GESTANTE

DE

N. GAVRILESCU și M. DINU

*Comunicare prezentată de M. A. IONESCU, membru corespondent al Academiei R. P. R.,
în ședința din 14 noiembrie 1958*

Una din sarcinile primordiale ce revine sectorului zootehnic este sporirea prolificității animalelor domestice. Realizarea acestui deziderat impune elucidarea pe baze științifice a unor procese fiziologice de embriogeneză și dirijarea procesului de fecundație și de dezvoltare embrionară în sensul sporirii numărului de embrioni și obținerii de produși cu vitalitate superioară.

În lumina acestor considerații și ținând seama de rolul covârșitor al proceselor metabolice în fecundația și dezvoltarea stadială, am considerat necesar să urmărim găsirea unui indicator al metabolismului gestației care să ne dea posibilitatea interpretării unor procese fiziologice intime.

Cum creatinina este una din substanțele rezultante ale metabolismului intermediar protidic despre care nu aveam pînă în prezent informații precise asupra corelațiilor ei funcționale și a proceselor pe care le dirijează sau le exprimă menținându-se prezentă în urina animalelor, am crezut nimerit să urmărim acest produs privit sub aspectul corelației sale cu procesul metabolic al gestației.

Creatinina nu lipsește niciodată din urina mamiferelor; literatura științifică indicînd următoarele date: la cal 1,94 g/100, la oaie 1,44 g/100, la bou 1,12 g/100, la porc 1,49 g/100, iar la om 1,50—2 g/100 (după Hunter). Cînd se compară (Folin) variatele produse azotate excretate se constată că, chiar și atunci cînd în rația alimentară substanțele protidice ar fi reduse pînă cînd metabolismul exogen al acestor substanțe s-ar reduce și el la minim, singura substanță care nu este afectată în mod simultan cantitativ este creatinina. Acest fapt sugerează ideea că mai mult

decît alți constituenți ai urinei, creatinina poate fi socotită ca un index al metabolismului protidic țesutular. Strînsa asemănare chimică între creatinină și creatină sprijină încă ideea și a unei înrudiri chimice între aceste două substanțe, creatinina reprezentînd un produs de deshidratare a creatinei :

|
NH₂
Creatina

| |
NH — CO
Creatinina

S-a constatat experimental că administrată unui animal, creatina apare ca atare în urină, în timp ce dacă socotim creatinina ca un index al metabolismului țesuturilor, variațiile ei vor trebui să fie legate de variațiile metabolismului. Astfel, creatinina va trebui să crească ori de cîte ori va crește procesul de dezintegrare a țesuturilor și să scadă atunci cînd schimbările nutritive în țesuturi — în special în mușchi — sînt reduse la un minimum. În ordinea aceasta de idei S. B r o d y și colaboratori arată că : proporționalitatea directă între excreția de creatinină și greutatea corporală potrivit oricărei evidențe, dovedește că creatinina reprezintă masa musculară a corpului. Excreția de creatinină reprezintă activitatea metabolică a țesuturilor, în special a mușchilor scheletici. În aceeași direcție reținem și faptul că în unele distrofii musculare patologice, cînd mușchii își pierd din masa lor, se elimină creatinina ; creatinuria are loc și atunci cînd se amputează un picior sau cînd se extirpă o masă importantă de mușchi, aceasta probabil fiindcă rămîne mai puțin țesut care să folosească creatina care se formează.

T e r r o i n e și colaboratori iau o poziție fermă în această problemă, fiind de părere că o mare parte din creatinina excretată de iepuri și șobolani își are originea în alte substanțe decît creatina ; creatina și creatinina luînd naștere probabil din procese fiziologice diferite.

Alți cercetători din diferite țări consideră creatinina ca un catabolit endogen și susțin că atît creatina, cît și creatinina pot să apară ca produși ai metabolismului endogen sau exogen.

În afară de specialiștii care au ajuns la concluzia că creatinina reprezintă activitatea metabolică a țesuturilor, unii fiziologi suțin, pe baza lucrărilor anterioare și a experiențelor lui S c h o e n h e i m e r și R a t n e r care au folosit metoda izotopilor radioactivi, ideea înrudirii și chiar dependenței între creatină și creatinină.

Literatura de specialitate arată că excreția creatinică la copil se face sub formă de creatină, iar din momentul pubertății sub formă de creatinină (G. F l o r e n c e, K. M. B î k o v), ceea ce înseamnă că se poate întrevădea posibilitatea de a lărgi orizontul considerațiilor fiziologice urmărind creatinina ca index al metabolismului complex al evoluției sexuale.

Intr-un articol de sinteză intitulat : *Metabolismul creatinei și al creatininei*, William Rose menționează observațiile lui K e s s l e r și colaboratori asupra variațiilor de creatină și creatinină din sînge în timpul sarcinei, arătînd că la începutul perioadei de gestație se semnalează

o descreștere a creatinei pentru ca de la cîteva luni înainte de naștere aceasta să crească treptat.

Constatînd că există încă o manifestă incertitudine în ceea ce privește creatinina ca expresie a proceselor metabolice țesutulare, iar pe de altă parte faptul că pînă în prezent nu s-a urmărit pe un orizont mai larg diferitele stări fiziologice în corelație cu creatinuria am găsit potrivit să aducem o modestă contribuție în această problemă, urmărind variațiile de concentrație a creatininei în urina scroafelor gestante ca index al procesului metabolic al gestației.

Lucrările experimentale s-au executat în anii 1955—1957 la ferma experimentală Băneasa a Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu” pe scroafe din rasa Marele alb și Alb mijlociu în condițiile de alimentație, îngrijire și întreținere ale acesteia, și au cuprins două variante în protocolul lucrării :

a) Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante, comparativ cu aceea a scroafelor negestante.

b) Variațiile de creatinină la scroafele gestante tratate cu vitamina E, comparativ cu cele sterpe și gestantele gospodăriei.

METODA DE LUCRU

Pentru urmărirea variațiilor de creatinină la scroafele gestante am format 2 loturi a cîte 6 capete fiecare, ținînd seama de rasă, vîrstă, greutate, numărul fătărilor anterioare, starea de sănătate etc.

Un lot martor care cuprindea animalele ce nu se vor monta o perioadă de 4 luni și un lot experimental care a fost dat la montă, urmărind data moutei fiecărei scroafe și observații asupra gestației.

Animalele din ambele loturi au fost ținute în același grajd și au primit rație zilnică împărțită în trei tainuri : 3 kg uruială de porumb, cu mazăre și orz ; 1 kg sfeclă și 1/2 kg tărîțe de grîu, cretă furajeră și sare cîte 50 g zilnic.

De la lotul martor s-a colectat o dată pe săptămînă în zilele de luni cîte 500—600 cm urină la care s-a făcut analiza chimică (dozarea creatininei).

De la lotul experimental s-a colectat mai întîi zilnic urina timp de 10—12 zile înainte de montă și apoi din ziua moutei săptămînal la aceleași date cu lotul martor, procedîndu-se imediat la dozarea creatininei în laboratorul catedrei de fiziologie de la Facultatea de zootehnie.

Metoda de dozare a creatininei folosită de noi a fost cea colorimetrică după indicațiile lui F o l i n (reacția Jaffé — cu acid picric în soluție alcalină).

Din datele ce reprezintă variațiile concentrației creatininei din urina scroafelor martor negestante și a celor gestante înainte de montă rezultă că la aceste animale conținutul în creatinină este cuprins între 0,6 și 1 g/100. Acest conținut de creatinină al urinei scroafelor negestante este inferior celui stabilit de H u n t e r pentru porc — 1,49 g/100.

Rezultatul dozării creatininei în urina scroafelor gestante este redat în tabloul nr. 1 și graficul din figura 1.

Tabloul nr. 1

Data	Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante					
	Creatinină g ‰					
	nr. matricol					
	4	7	11	12	14	19
5.XII.1956	0,55	0,36	0,31	1,01	0,535	0,86
12.XII.1956	0,15	0,72	0,34	0,53	0,35	0,22
18.XII.1956	0,18	0,40	—	0,635	0,35	0,56
19.XII.1956	0,725	—	0,82	0,635	0,535	—
26.XII.1956	0,78	1,40	1,33	1,09	1,44	—
2. I.1957	1,15	0,90	1,70	0,83	0,85	1,10
9. I.1957	0,83	0,66	0,635	0,98	0,98	0,53
16. I.1957	0,83	1,44	1,41	1,29	1,38	0,8
23. I.1957	0,80	0,74	1,38	0,97	0,88	0,8
30. I.1957	0,75	0,88	1,07	0,90	0,58	1,1
6. II.1957	0,83	1,44	0,72	1,78	0,48	0,9
13. II.1957	0,75	0,72	0,89	0,72	0,70	0,68
20. II.1957	0,70	0,415	0,32	0,64	0,40	0,5
27. II.1957	0,28	0,415	0,28	0,35	0,46	0,48
5.III.1957	1,2	0,17	0,17	0,88	1,20	0,22
12.III.1957	0,38	0,81	0,37	0,65	0,52	0,52
8.IV.1957	0,51	0,415	0,19	0,26	0,27	—

Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante arată neregularități foarte pronunțate în conținut, valorile oscilând între 0,15 și 1,78 g ‰. Concentrația creatininei are o tendință de scădere în a doua săptămână de la data monei, crește din a treia săptămână până în a patra când ajunge la 1,5 g ‰, scade, iar în a cincea și începutul celei de a șasea săptămâni ajungând la 0,55 g ‰, crește în scurt timp până la 1,44 g ‰, pentru

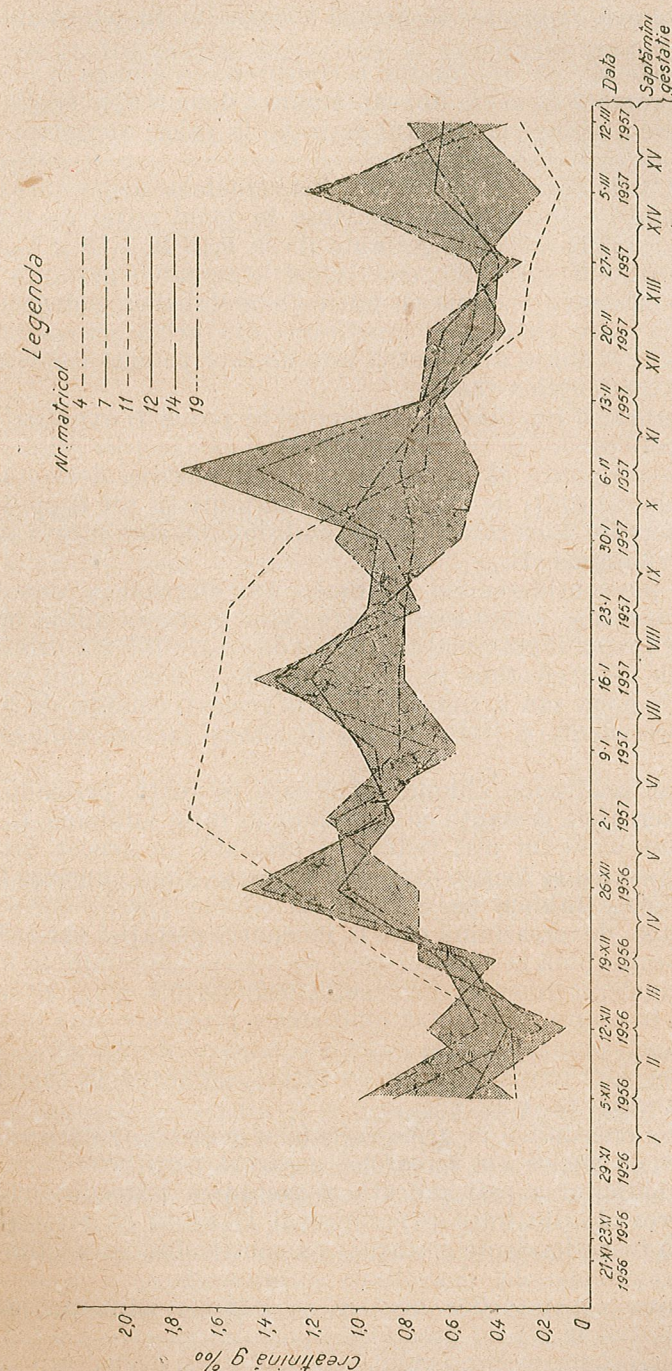

Fig. 1. — Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante (g ‰).

ca după o ușoară reducere să atingă maximum în săptămîna a noua ($1,78 \text{ g } ^0/_{00}$).

În primele zile ale săptămîinii a treisprezecea ajunge la o valoare de $0,14 \text{ g } ^0/_{00}$ apropiată de aceea din săptămîna a doua și apoi crește în aceeași săptămîna spre a ajunge la sfîrșitul gestației la valori apropiate de cele de la începutul ei ($0,3-0,8 \text{ g } ^0/_{00}$).

Plecînd de la constatarea că în urina scroafelor negestante creatinina are valori cuprinse între limite restrînse în jurul cifrei de $0,7^0/_{00}$ și că aceasta fluctuează la scroafele gestante de la $0,15$ la $1,78 \text{ g } ^0/_{00}$, am fost conduși să atribuim variațiile creatininei la scroafele gestante unei probabile corespondențe a acestora cu procesele metabolice endogene.

Corelația între conținutul creatininei din urina scroafelor gestante și metabolismul endogen al gestației este un fapt pe care îl relatăm noi ca rezultat al experiențelor făcute.

Considerînd că fluctuațiile creatininei ar putea fi expresia resorbției de embrioni care are loc în tot timpul gestației cu excepția primei și ultimei săptămîni, ne-am gîndit să intervenim în normalizarea dezvoltării embrionare cu unele cantități de vitamină E constante în tot timpul gestației, dorind să observăm dacă resorbțiile de embrioni nu sînt cumva influențate de carența vitaminei E.

Bazați pe considerentele enunțate am efectuat a doua serie de lucrări experimentale, administrînd scroafelor gestante zilnic cîte 30 mg vitamină E și dozînd săptămînal cantitatea de creatinină din urina acestora.

Lucrările s-au efectuat pe un număr de 6 scroafe din rasa Marele alb aflate la a doua sau a treia gestație în aceleași condiții de lucru ca și în lucrările precedente și ținînd seama de aceiași factori tehnico-organiza-torici.

În urma analizelor chimice efectuate pe toată perioada gestației rezultă că la scroafele gestante ce au primit în rație vitamină E, variațiile creatininei sînt oarecum mai reduse și prezintă un aspect mai omogen pe perioada gestației la fiecare exemplar în parte, fiind cuprinse în limitele de $0,12-2,2 \text{ g } ^0/_{00}$ (tabloul nr. 2 și fig. 2).

Cantitatea de creatinină care la începutul gestației variază între $0,5$ și $0,65 \text{ g } ^0/_{00}$ scade pînă la sfîrșitul celei de a treia săptămîni la $0,12 \text{ g } ^0/_{00}$, crește apoi moderat imediat în jurul cifrei de $0,4 \text{ g } ^0/_{00}$ și se menține uniform pînă în a opta săptămîna cînd crește progresiv pînă în a treisprezecea săptămîna, cînd ajunge la valoarea maximă de $2,2 \text{ g } ^0/_{00}$, pentru ca apoi în ultima săptămîna, înainte de fătare, să scadă la toate scroafele la valoarea medie de $1,34 \text{ g } ^0/_{00}$.

Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante tratate cu vitamina E comparativ cu acelea ale scroafelor gestante netratate și cele martor, precum și prolificitatea mai ridicată și greutatea purcelilor mai mare la naștere la scroafele din lotul experimental II arată că vitamină E este indispensabilă în perioada de gestație, ea constituind un factor regulator în procesul metabolic de dezvoltare embrionară.

În lumina constatărilor noastre se impune adîncirea cercetărilor fiziologiei gestației în sensul precizării aportului pe care îl aduc diferitele vitamine și microelemente procesului de fecundație și dezvoltării embrionare

și stabilirii unui echilibru optim al diferiților principii nutritivi în perioada de pregătire pentru montă, fecundație și dezvoltare stadială.

Tabloul nr. 2

Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante ce au primit vitamină E

Data 1957	Creatinină $\text{g}^0/_{00}$					
	nr. matricol					
	70	71	72	163	1635	1636
12. VI	0,68	0,65	0,61	0,625	0,61	0,52
20. VI	0,403	0,525	0,69	0,585	0,335	0,337
24. VI	0,89	0,457	0,360	0,506	0,825	0,208
1. VII	0,3362	0,28	0,376	0,143	0,154	0,231
3. VII	0,517	0,317	0,274	0,50	0,441	0,309
8. VII	0,495	0,207	0,374	0,524	0,414	0,297
23. VII	0,358	0,266	0,403	0,152	0,166	0,287
6. VIII	0,276	0,53	0,281	0,350	0,875	0,264
21. VIII	1,64	1,38	1,21	1,50	1,78	0,55
5. IX	1,97	1,74	2,67	2,02	2,20	1,70
10. IX	1,785	0,496	3,75	1,97	1,375	1,19

Elucidarea acestor aspecte deschide calea sporirii prolificității și productivității speciei porcine prin dirijarea proceselor de reproducție.

INTERPRETAREA REZULTATELOR

Datele obținute în urma analizei urinei scroafelor negestante arată că la exemplarele din rasa Marele alb de diferite vîrste, cantitatea de creatinină este aproape constantă și se menține în jurul cifrei de $0,7 \text{ g } ^0/_{00}$, variînd între limitele de $0,6$ și $0,9 \text{ g } ^0/_{00}$.

Plecînd de la considerația noastră că creatinina este o expresie a activității metabolice a țesuturilor, comportarea acestora la scroafele negestante arată că la aceste animale nu avem de-a face cu procese metabolice țesutulare speciale de dezintegrare a țesuturilor, care să fie exprimate printr-o variație a conținutului de creatinină, și că metabolismul acestora în afară de variațiile reduse este mai mult sau mai puțin stabilizat.

La scroafele gestante care adaptează organismul pentru perioada de gestație și la care au loc procese metabolice intime legate de dezvoltarea

Fig. 2. — Variațiile creatininei în urina scroafelor gestante sub acțiunea vitaminei E (30 mg zilnic).

stadială a embrionilor, variațiile creatininei prezintă neregularități pronunțate, cantitatea acesteia oscilând între limitele 0,15—1,78 g ‰, neregularități care exprimă metabolismul țesutular, embrionar și al dezintegrării țesuturilor în urma resorbției și mumificării embrionilor.

Faptul că la începutul gestației în faza de fixare a oului, precum și la sfârșitul ciclului, înainte de fătare, când procesele metabolice țesutulare sînt reduse, cantitatea de creatinină este scăzută și aproape aceeași, învederează că creatinina din urină poate fi expresia metabolismului endogen.

Fluctuațiile creatininei din restul perioadei de gestație — în lumina considerațiilor noastre — arată că resorbția embrionilor și procesele metabolice țesutulare au loc în toată perioada gestației, urmînd un traiect neregulat așa cum arată graficul din figura 1.

Considerăm că în cazul cînd experiențele noastre vor fi completate cu cercetări experimentale însoțite de sacrificări, ele vor putea stabili strînsa legătură între epoca de resorbție a embrionilor și metabolismul legat de acesta, exprimat prin conținutul de creatinină, pentru ca pe baza acestor fapte să se poată stabili, prin urmărirea metabolismului, căile de dirijare a dezvoltării embrionare prin mijloace adecvate.

Corelația stabilită între concentrația de creatinină și procesele interne de metabolism țesutular rezultate din resorbțiile și mumificările de embrioni stabilite pe cale experimentală ca desfășurîndu-se pe toată perioada gestației, arată că variațiile creatininei din urina scroafelor gestante pot fi considerate ca un index al desfășurării proceselor metabolice ale gestației.

Analiza variațiilor creatininei din urina scroafelor gestante care au fost tratate cu vitamina E ne arată că această substanță este un factor indispensabil de reglare a metabolismului embrionar și asigurare a condițiilor optime de dezvoltare a embrionilor. Influența vitaminei E în procesele metabolice ale gestației este învedereată prin faptul că la scroafele tratate, prolificitatea și greutatea la naștere a purceilor a fost superioară scroafelor din lotul martor.

Prolificitatea mai ridicată a scroafelor din acest lot experimental se datorește probabil faptului că în prezența vitaminei E, în cantități satisfăcătoare, resorbția embrionilor a fost redusă, iar dezvoltarea fetușilor s-a desfășurat în bune condiții.

Graficul ce reprezintă variațiile creatininei în urina scroafelor gestante ce au primit în rație vitamina E în limita corelației dintre creatinină și procesele metabolice țesutulare arată, așa cum presupunem și noi, că la aceste animale resorbția embrionilor a fost mult redusă în prima parte a gestației și că datorită unor factori necunoscuți de noi aceasta a avut loc împreună cu mumifierile și urmările lor în a doua parte a gestației.

Presupunerea noastră este necesar a fi verificată prin noi cercetări experimentale care să aducă precizuni atît asupra corelației dintre conținutul în creatinină și procesele metabolice ale gestației, cît și asupra modului de influență al vitaminei E în dezvoltarea embrionară și fetală.

CONCLUZII

1. În urina scroafelor din rasa Marele alb, primipare și multipare, creatinina se găsește în cantitate medie de $0,7 \text{ g}^0_{\text{oo}}$, variind între limitele $0,55$ și $0,90 \text{ g}^0_{\text{oo}}$.

2. La scroafele gestante cantitatea de creatinină din urină prezintă variații foarte pronunțate și oscilează între limita minimă de $0,15 \text{ g}^0_{\text{oo}}$ în a doua săptămână de gestație și $1,78 \text{ g}^0_{\text{oo}}$ în a noua săptămână a gestației.

În prima și ultima săptămână a gestației, conținutul în creatinină al urinei este foarte apropiat, fiind în jurul cantității medii de $0,64 \text{ g}^0_{\text{oo}}$ în prima săptămână și $0,53 \text{ g}^0_{\text{oo}}$ în ultima săptămână.

Cantitatea de creatinină ca index al proceselor metabolice ale gestației arată că mumifierea și resorbția de embrioni au loc tot timpul gestației, cu excepția primei săptămâni când are loc procesul de fixare a embrionilor și ultima săptămână când organismul se pregătește pentru expulzarea fetoșilor.

3. La scroafele gestante care au primit zilnic în rație câte 30 mg vitamina E, cantitatea de creatinină se menține la valoarea medie de $0,35 \text{ g}^0_{\text{oo}}$ în primele opt săptămâni ale gestației pentru ca din a noua săptămână să crească progresiv, ajungând în a cincisprezecea săptămână la valoarea maximă de $2,2 \text{ g}^0_{\text{oo}}$.

Considerând cantitatea de creatinină ca expresie a desfășurării proceselor metabolice și ținând seama de variațiile acesteia, putem susține că vitamina E este indispensabilă gestației ca fiind un factor regulator al metabolismului scroafelor gestante.

4. Experiențele noastre au arătat că în aprecierea metabolismului scroafelor gestante cantitatea de creatinină din urină poate fi considerată ca un index al proceselor metabolice țesutulare ce au loc la nivelul embrionilor și fetoșilor.

К ИССЛЕДОВАНИЮ СООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ МЕТАБОЛИЧЕСКИМ ПРОЦЕССОМ БЕРЕМЕННОСТИ И ВЫДЕЛЕНИЕМ КРЕАТИНИНА С МОЧОЙ У БЕРЕМЕННЫХ СВИНОМАТОК

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Ввиду того, что содержание креатинина может служить выражением деятельности тканевого обмена, наблюдалось изменение креатинина у беременных свиноматок и у свиноматок, обработанных витамином E, по сравнению с его концентрацией у небеременных животных. Результаты исследования показали, что у беременных свиноматок там, где происходят скрытые процессы обмена, связанные с эмбрио-

нальным развитием, количество креатинина колеблется в пределах $0,1$ и $1,78 \text{ g}^0_{\text{oo}}$; эти изменения выражают эндогенный обмен эмбриональных тканей, их разрушение, резорбцию и мумификацию.

У небеременных свиноматок количество креатинина почти постоянно и сохраняется примерно в концентрации $0,7 \text{ g}^0_{\text{oo}}$, указывая на отсутствие эндогенного обмена веществ.

Небольшие изменения креатинина в моче беременных свиноматок, обработанных витамином E (ежедневная доза 30 mg) в пределах от $0,12$ до $2,2 \text{ g}^0_{\text{oo}}$, свидетельствуют о том, что применение витамина E необходимо в период беременности, поскольку он является регулирующим фактором метаболического процесса в эмбриональном развитии.

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

Рис. 1. — Динамика креатинина в моче беременных свиноматок в g^0_{oo} .

Рис. 2. — Динамика креатинина в моче беременных свиноматок под влиянием введения витамина E в ежедневной дозе 30 mg .

CONTRIBUTION À LA CONNAISSANCE DE LA CORRÉLATION ENTRE LE PROCESSUS MÉTABOLIQUE DE LA GESTATION ET LA CRÉATININURIE CHEZ LES TRUIES PLEINES

RÉSUMÉ

Considérant que la créatininurie peut constituer l'expression de l'activité métabolique des tissus, les auteurs ont étudié les variations de la créatinine chez les truies pleines et chez celles traitées à la vitamine E, par comparaison à la concentration de la créatinine chez des truies en dehors de la gestation.

Les résultats des recherches ont prouvé que, chez les truies pleines chez lesquelles des processus métaboliques intimement rattachés au développement des embryons ont lieu, la quantité de créatinine oscille entre $0,1 \text{ g}$ et $1,78 \text{ g}^0_{\text{oo}}$; ces variations expriment le métabolisme endogène des tissus embryonnaires ainsi que la désintégration des tissus, la resorption et la momification des embryons.

En dehors de la période de gestation, la quantité de créatinine est presque constante et se maintient à une concentration d'environ $0,7 \text{ g}^0_{\text{oo}}$, ce qui trahit l'absence d'un métabolisme tissulaire endogène.

Les variations plus réduites de la créatininurie chez les truies pleines traitées à la vitamine E, à raison de 30 mg par jour (entre les limites de $0,12$ et $2,2 \text{ g}^0_{\text{oo}}$), démontrent que la vitamine E est indispensable à la gestation, constituant un facteur de régulation des processus métaboliques du développement embryonnaire.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. — Variations de la créatinine dans l'urine des truies pleines, exprimée en grammes $\frac{1}{100}$.

Fig. 2. — Variations de la créatinine dans l'urine des truies pleines, sous l'action de la vitamine E (à raison de 30 mg par jour).

BIBLIOGRAFIE

1. S. Brody, E. C. Proctor a. Ashworth, *Basal metabolism, endogenous nitrogen, creatinine and neutral sulphur excretions, as functions of the body weight*. 1934.
2. G. P. Laifgreena, N. Garrett, *Creatinine excretion and specific gravity as related to the composition*. Journal of animal science, 1954, vol. 13, p. 496.
3. P. Q. Wuthier a. P. O. Stratton, *The creatinine level of blood serum as indicator of carcase composition*. Journal of animal science, 1957, vol. 16, nr. 4, p. 961—966.
4. R. L. Saffle, L. E. Orme, D. D. Suttan, D. E. Ulbrey a. A. M. Pearson, *A comparison of urinary and blood creatinine with line probe as measures of leanness for line swine*. Journal of animal science, May 1958, vol. 17, nr. 2, p. 480—484.
5. John Butcher a. Lorin E. Harris, *Creatinine as an index material for evolving minimal nutrition*. Journal of animal science, 1957, vol. 16, nr. 4, p. 1020.
6. H. H. Dukes, *The physiology of domestic animals*. Bailliff Tyndall, Londra, 1958.
7. C. H. Best și N. B. Taylor, *Bazele fiziologice ale practicii medicale*. Ed. medicală, București, 1958.
8. I. B. Korbaceva, *Modificările morfologice ale proteinelor și fenomenele de denaturare*. Biochimia, 1957, nr. 1—2 (I. S. R. S.).
9. L. V. Kretovici, *Condițiile oxido-reducătoare ca factori ai activității enzimatică a proteinelor*. Biochimia, 1957, nr. 1—2 (I. S. R. S.).
10. K. M. Bikov și G. E. Vladimirov, *Manual de fiziologie*. Ed. medicală, București, 1957, ed. a 3-a.

CERCETĂRI PRIVIND CREȘTEREA PORCULUI BASNA ÎN DOBROGEA

DE

M. DINU, SEVASTA OPRESCU și S. AXINTE

Comunicare prezentată de N. TEODOREANU, membru corespondent al Academiei R.P.R., în ședința din 22 martie 1958

Datorită însușirilor sale bio-economice, speciei porcine îi revine rolul preponderent în asigurarea cantităților de carne și grăsime, ponderea sa în cadrul producției animale totale fiind aproape de 50%.

Pentru ca această specie să poată aduce aportul cuvenit este necesar să se crească în toate regiunile țării numai rase superioare de porcine adaptate condițiilor de climă și de alimentație specific locale.

Plecând de la necesitatea înlocuirii porcinelor locale din Dobrogea care au o productivitate scăzută, prin rase de porci ameliorate și adaptate la condițiile de mediu și ținând seama de condițiile social-economice ale acestei regiuni, de observațiile făcute de noi asupra porcinelor din rasa Marele alb crescute în regiunile dobrogene, am considerat necesar să studiem posibilitatea introducerii de noi rase productive în afară de porcinele Marele alb și Mangalița. Cunoșcând calitățile productive ale porcinelor Basna, rezistența lor la boli și intemperii, plasticitatea deosebită a acestei rase și importanța pigmentației părului și pielii în adaptarea la condițiile Dobrogei, am considerat ca necesare o serie de cercetări care să aducă unele precizări asupra posibilităților de creștere a porcului Basna în Dobrogea.

Cercetările au început în primele luni ale anului 1954 prin aducerea la G.A.S. Ciocîrlia, r. Medgidia, a unui număr de 10 scrofițe și 2 vieruși în vîrstă de 3 luni, procurați de la Stațiunea experimentală zootehnică Bonțida, reg. Cluj.

În afară de primul lot de animale aduse inițial în crescătorie, pentru evitarea efectelor consanguinității am mai adus în timpul lucrărilor încă 2 vieri Basna cu origine bine cunoscută și apți pentru reproducție.

Pentru a putea trage concluzii valabile privind aplicarea în practica producției a rezultatelor obținute, animalele luate sub observație au fost ținute în tot timpul cercetărilor în condiții obișnuite de alimentație, îngrijire și întreținere.

Scroafele de reproducție au fost ținute în perioada de repaus împreună cu scroafele din rasa Marele alb aparținând aceleiași categorii, iar cele gestante și în lactație, în maternitatea crescătoriei. Tineretul Basna, de la înțarcare și până la folosirea sa pentru reproducție, a fost ținut împreună cu tineretul Marele alb la pășune cît și în stabulație.

Toate categoriile de porcine din loturile experimentale au fost ținute în grajduri, corespunzătoare sub aspectul construcției, deși condițiile de îngrijire au lăsat deseori de dorit.

Alimentația s-a făcut pe categorii, administrîndu-se rațiile stabilite de conducerea gospodăriei, în funcție de nutrețurile existente în gospodărie și necesitățile animalelor pentru creștere sau îngrășare.

În afară de rațiile de concentrate animalele au folosit pășunea în anotimpurile prielnice și li s-a administrat nutrețuri ocazionale după posibilități.

Lucrarea de față cuprinde rezultatele obținute de noi în urma observațiilor făcute timp de aproape 4 ani asupra prolificității, vitalității, constituției, ritmului de creștere al diferitelor regiuni corporale; dinamica creșterii în greutate; producția de lapte a scroafelor, comportarea scroafelor față de purcei, valorificarea hranei, utilizarea pășunilor, rezistența la boli, intemperii și insolație.

Concluziile la care am ajuns asupra creșterii porcinelor Basna în Dobrogea vor constitui o contribuție însemnată pentru noi cercetări sistematice de ecologie, morfologie, fiziologie, care să conducă la precizarea definitivă a recomandării creșterii porcului Basna în Dobrogea, atît în rasă curată cît și pentru încrucișări industriale cu rasele locale, Marele alb și Mangalița și introducerea sa în harta zootehnică a acestei regiuni.

Prolificitatea medie a scroafelor luate în cercetare (138) din toate generațiile este de 7,4 purcei care la naștere au o greutate medie de 1,120 kg (cu limite între 0,720 — 1,760 kg). Pierderi de purcei în timpul lactației au fost în medie de 17,6% și aceasta din cauza unor măsuri neadecvate de îngrijire. Numărul sfîrcurilor la scroafe a variat între 10—14, cu o medie de 12 sfîrcuri de fiecare scroafă. Producția de lapte dedusă din greutatea purceilor înțărcați și ținînd seama de furajele administrate a fost în medie de 137,4 kg, de fiecare scroafă (78 exemplare), ea fiind mai ridicată în prima perioadă a lactației și mai scăzută în a doua perioadă (fig. 2).

Urmărind culoarea porcilor Basna născuți în diferite generații am constatat următoarea repartizare procentuală a purceilor după culoare :

- 72% purcei bălțați caracteristic rasei;
- 11% purcei de culoare neagră;
- 7% purcei bălțați alb cu negru;
- 8% purcei bălțați negru cu alb;
- 2% purcei albi.

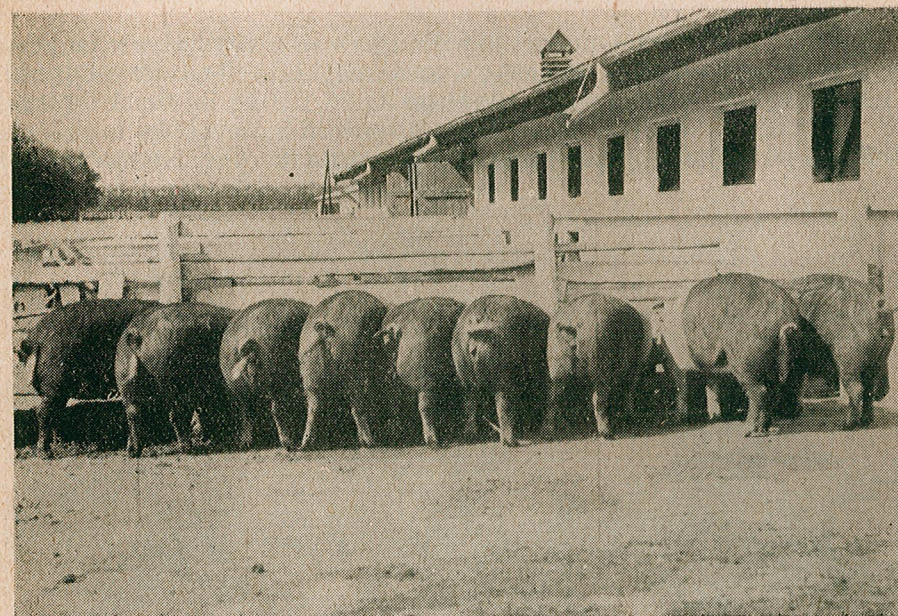

Fig. 1. — Grup de scroafe Basna crescute în Dobrogea, generația I, văzut din spate.

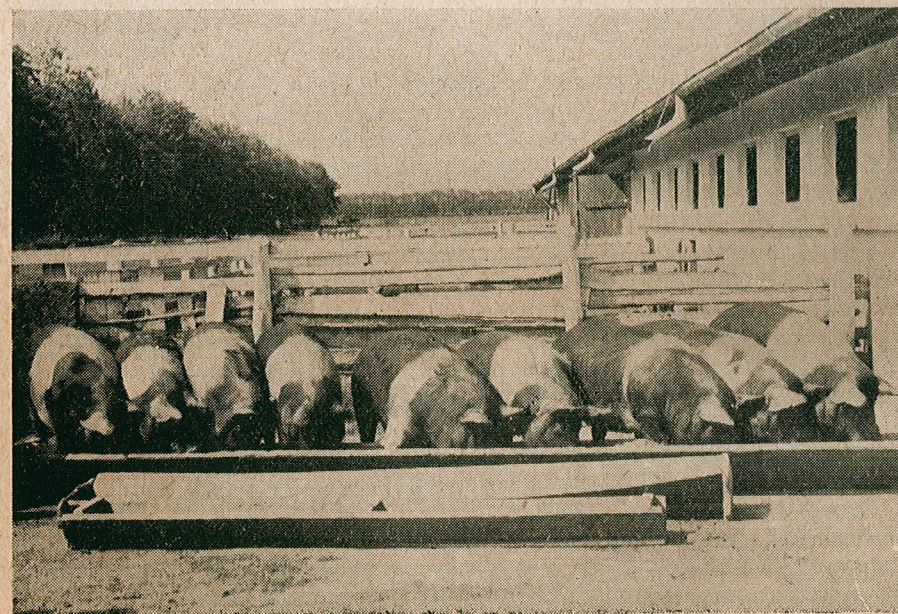

Fig. 2. — Grup de scroafe Basna crescute în Dobrogea, generația I, văzut din față.

Scroafele sînt bune mame, îngrijind purceii și fiind atente cu aceștia mai ales în prima lună de lactație, ceea ce asigură o bună dezvoltare pînă la înțarcare, concretizată prin greutatea de 13,100 kg la vîrsta de 2 luni.

Analizînd proporția între sexe la purceii născuți de scroafe, am stabilit că în medie scrofițele au fost în proporție de 57 %, iar vierușii 43 %.

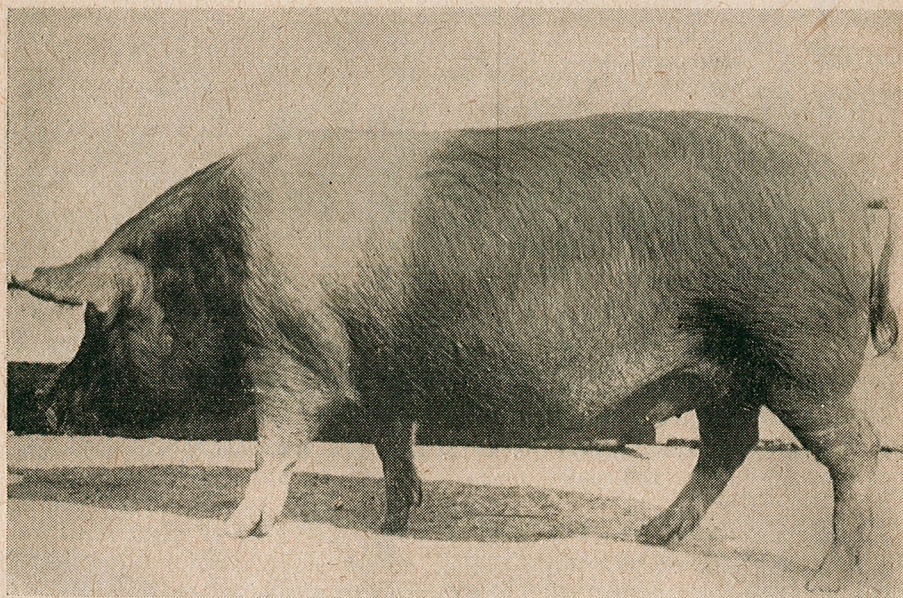

Fig. 3. — Scroafă Basna crescută în Dobrogea, generația a II-a, văzută din profil.

Animalele valorifică bine furajele concentrate și suculente și au o bună precocitate, scrofițele ajungînd la vîrsta de 4 luni la greutatea medie de 34,600 kg, la 6 luni la 54,335 kg, iar la 12 luni la greutatea de 122,100 kg.

Analizînd datele care cuprind dinamica dimensiunilor corporale și a greutateii de la 4—24 luni la scroafele din generația I se constată o creștere normală în greutate și o dezvoltare corporală proporțională în funcție de vîrstă.

Scroafele Basna din generația I (fig. 1) crescute în Dobrogea au avut corpul potrivit de lung, pieptul și crupa largă, toracele larg și adînc, picioarele puternice și cu aplomb normal.

Ele au valorificat bine pășunile și hrana administrată și s-au acomodat cu ușurință la condițiile de îngrijire, întreținere și alimentație din această regiune datorită plasticității de care dispun.

Spre deosebire de scroafele și vierii din generația I, animalele din generația a II-a au un ritm de creștere în greutate mai pronunțat și depășesc dimensiunile corporale la diferite vîrste ale acestora, ceea ce contribuie la obținerea unor organisme cu o constituție robustă (fig. 3).

Superioritatea greutateii și a dimensiunilor corporale la animalele din generația a II-a se datorește, pe de o parte, asigurării în mai mare

măsură a principiilor nutritivi în rație, iar pe de alta, adaptării mai bune la condițiile de mediu din Dobrogea, din primele stadii de dezvoltare cînd porcei tinere au o mai mare plasticitate.

Atît scroafele cît și vierii din generația a II-a au o dezvoltare normală, au corpul lung și adînc; picioarele potrivit de lungi și puternice; capul dezvoltat proporțional (fig. 4).

Din tabloul nr. 1, care reprezintă dinamica dimensiunilor corporale medii și a greutateii scroafelor de la naștere la vîrsta de 24 luni (socotită la scroafele din toate generațiile crescute la G.A.S. Ciocîrlia), se observă că scroafele Basna crescute în Dobrogea se dezvoltă normal, au vitalitate ridicată, folosesc bine baza furajeră a acestei regiuni, sînt rezistente la intemperii și se pretează la condițiile de mediu de aci.

Dinamica creșterii în greutate ne arată că scrofițele care la naștere au o greutate medie de 1,120 kg își sporesc greutatea de mai mult de 11 ori pînă la înțarcare, de 48 ori de la naștere pînă la vîrsta de 6 luni și de 107 ori pînă la 12 luni (tabloul nr. 1).

Sporul de creștere cel mai ridicat a fost realizat în luna a 9-a cînd a asigurat 14,380 kg în total și un spor zilnic de 479 g.

Sporurile lunare și cele zilnice nu au urmat un traiect uniform ci au variat în funcție de vîrstă și de furajele administrate.

Modul cum a variat sporul zilnic în diferite luni este redat în diagrama din figura 5.

Analiza dimensiunilor corporale ale scroafelor la diferite vîrste ne arată că pînă la 6 luni animalele se dezvoltă mai întîi în lungime și înălțime și mai puțin în adîncime. De la 6—12 luni animalele cresc mai mult în lărgime și adîncime decît în primele 6 luni, iar ritmul creșterii în lungime și înălțime este mai scăzut decît în primele luni.

Dimensiunile corporale stabilite la diferite vîrste arată că în condițiile din Dobrogea se obțin porcine Basna bine dezvoltate, cu un corp potrivit de lung, larg și adînc, cu picioarele puternice și aplomb normal.

Animalele au păr lung, aspru și potrivit de gros și cu luciul caracteristic. Ele rezistă foarte bine la țințari, viscoalele din timpul iernii și arșița dogoritoare din timpul verii. Îmbrăcămintea piloasă este uniformă ca mărime și repartizată în mod normal pe diferite regiuni corporale.

Datorită picioarelor puternice și dezvoltării armonioase a corpului, animalele suportă drumurile la pășune și pășunatul în condițiile din Dobrogea.

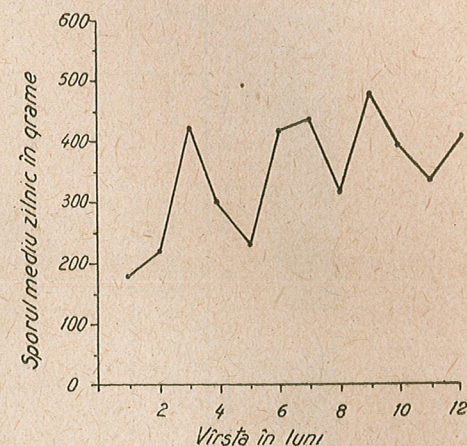

Fig. 4. — Reprezentarea grafică a variației sporului zilnic la scroafele crescute în Dobrogea.

Tabloul nr. 1

Dinamica dimensiunilor (în cm) și greutateii corporale (în kg) a scroafelor Basna Dobrogea de la naștere la 24 luni														
Vârsta în luni	La naștere	1 lună	2 luni	3 luni	4 luni	5 luni	6 luni	7 luni	8 luni	9 luni	10 luni	11 luni	12 luni	24 luni
Greutatea medie	1,120	6,630	13,100	25,750	34,600	42,625	54,335	68,430	77,950	92,330	104,250	115,350	128,100	176,600
Înălțimea la grebăn	—	—	—	—	—	—	48,95	—	—	—	59,80	—	64,25	71,70
Înălțimea crupei	—	—	—	—	—	—	57,10	—	—	—	66,65	—	72,30	80,10
Lungimea corpului	—	—	—	—	—	—	88,00	—	—	—	109,75	—	120,60	138,70
Adâncimea toracelui	—	—	—	—	—	—	27,50	—	—	—	36,30	—	40,20	45,75
Perimetrul toracic	—	—	—	—	—	—	85,80	—	—	—	114,60	—	121,6	136,40
Perimetrul-fluier	—	—	—	—	—	—	12,80	—	—	—	14,90	—	15,70	17,50
Sporul lunar (în kg)	—	5, 00	6,480	12,650	8,850	7,025	12,710	14,095	9,520	14,380	11,920	10,100	12,050	—
Sporul mediu zilnic (în g)	—	183	216	421	295	234	423	436	317	479	397	336	401	—

În privința comportării la pășunat se constată că se pretează mult mai bine decât porcinele din rasa Marele alb. În lunile de vară nu prezintă eritem solar ca porcinele din rasa Marele alb. Faptul că scroafele ajung la vârsta de 6 luni, la greutate medie de 54,335 kg, și la vârsta de 12 luni

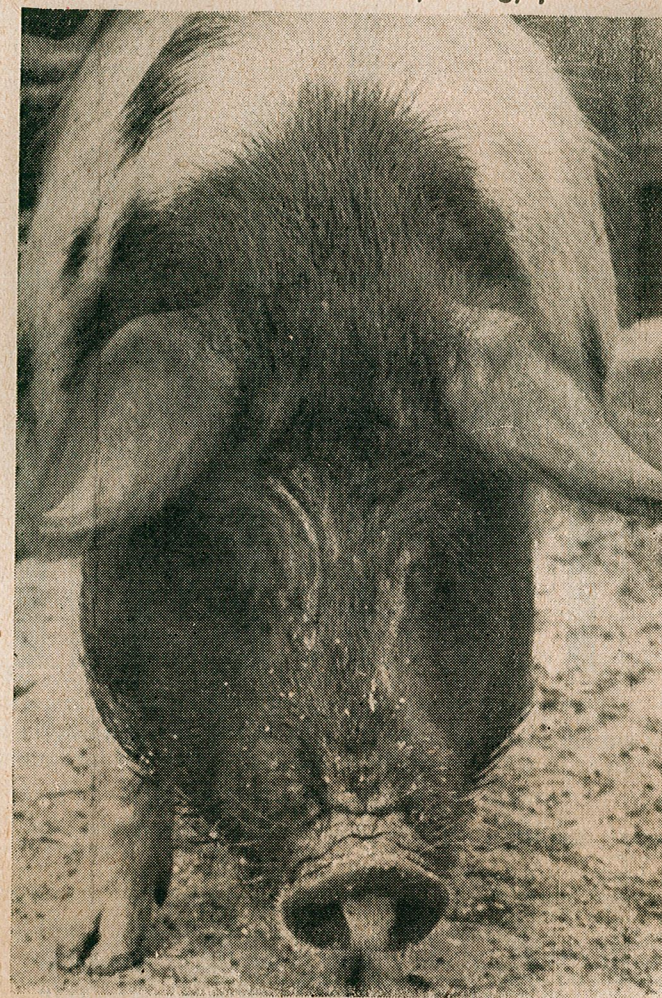

Fig. 5. — Scroafă Basna crescută în Dobrogea, văzută din față.

la 122,100 kg, iar vierii la aceleași vârste la 57,80 kg și respectiv 128,7 kg, demonstrează buna precocitate a porcinelor Basna (fig. 6).

Analizând deosebirea între sexe se constată, așa cum rezultă din tabloul nr. 2, că vierii se dezvoltă mai bine decât scrofițele, avînd o superioritate la toate dimensiunile corporale și că superioritatea lor în greutate de la naștere se menține în toate lunile, cu excepția perioadei cînd scroafele sînt în gestație mai avansată, luna a III-a și a IV-a.

Sporul zilnic în greutate obținut de vieri este mai mare decât cel obținut de scroafe până la vârsta de 12 luni.

Fig. 6. — Dimensiunile corporale medii ale scroafelor în vîrstă de 12 luni Basna de la G.A.S. Ciocîrlia și Stațiunea experimentală zootehnică Bonțida.

Tabloul nr. 2

Dinamica dimensiunilor și greutatea corporale la vierii Basna-Dobrogea 1954-1957

Vîrsta (în luni)	4	6	10	12	24
Greutatea (în kg)	31,50	51,80	98,75	131,00	182,70
Înălțime greabăn (în cm)	—	49,10	60,55	66,50	73,30
Înălțime spinare (în cm)	—	53,20	63,80	69,30	89,20
Înălțime baza cozii (în cm)	—	52,40	58,30	63,10	82,50
Înălțime crupă (în cm)	—	57,80	68,75	73,80	83,50
Lungime corp (în cm)	—	88,20	113,20	123,30	142,30
Lărgime crupă (în cm)	—	18,50	27,60	28,40	37,45
Lărgime piept (în cm)	—	20,10	34,10	37,80	45,75
Adîncime torace (în cm)	—	27,50	37,50	41,70	48,80
Diametru bical (în cm)	—	22,00	31,3	35,00	42,00
Perimetrul toracic (în cm)	—	86,10	116,80	124,7	141,30
Perimetru-fluier (în cm)	—	13,2	15,50	16,60	17,45
Lungimea capului (în cm)	—	—	—	27,20	32,20
Lungimea frunții (în cm)	—	—	—	14,20	16,30

Vierii au bune calități de reproducători, sînt blînzi și au o dezvoltare corporală armonioasă, cu pieptul larg și adînc; picioarele puternice; fruntea largă, ochii vioi și expresivi.

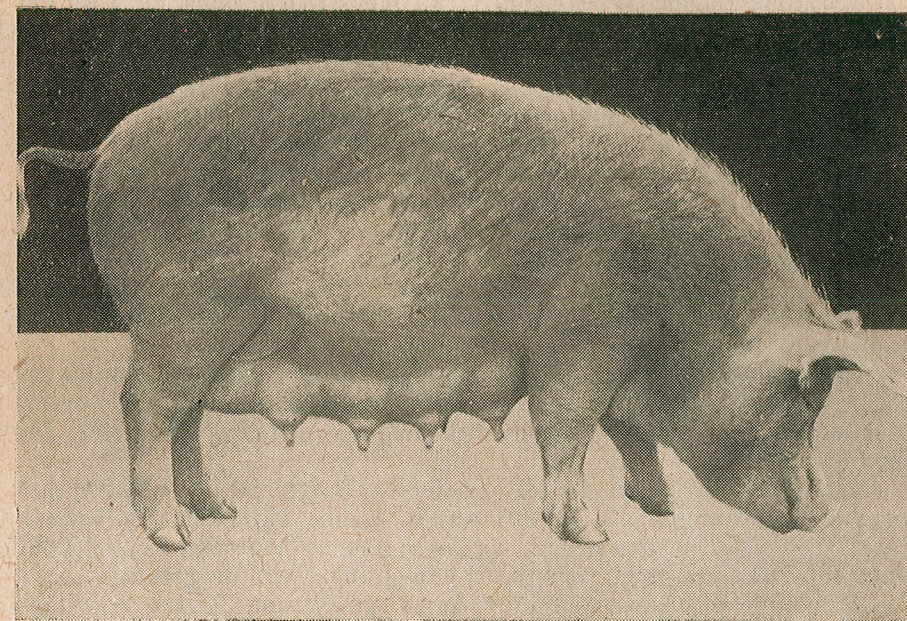

Fig. 7 — Scroafă din rasa Marele alb, crescută în Dobrogea.

Pentru a stabili modul de comportare al scroafelor Basna, în condițiile de mediu din Dobrogea, am întocmit tabloul nr. 3 care cuprinde dimensiunile corporale medii ale scroafelor Basna de la G.A.S. Ciocîrlia în vîrstă de 12 luni comparativ cu dimensiunile corporale la aceeași vîrstă, de la Stațiunea experimentală zootehnică de la Bonțida.

Tabloul nr. 3

Dimensiunile corporale și greutatea scroafelor Basna de la Stațiunea experimentală zootehnică Bonțida și G.A.S. Ciocîrlia la vîrsta de 12 luni.

Specificare	Înălțime greabăn cm	Înălțime crupă cm	Lungime corp cm	Perim. toracic cm	Perim. fluier cm	Greut. kg
Basna crescută la Bonțida	66,10	73,50	122,50	118,1	14,9	118,1
Basna crescută la Ciocîrlia	64,65	72,30	120,60	122,1	15,6	123,4
Diferența la Basna crescută la Ciocîrlia	- 1,45	- 1,20	- 1,90	+ 4,0	+ 0,7	+ 5,3

Din analiza principalelor dimensiuni ale porcinelor Basna, crescute la Ciocîrlia și la Bontida (tabloul nr. 3), se constată că în general cele din Dobrogea se dezvoltă normal ajungînd la indici corporali foarte apropiați de aceia ai scroafelor Basna de la Stațiunea experimentală zootehnică Bontida, reg. Cluj.

Scroafele Basna de la Ciocîrlia au corpul mai scurt cu 1,90 cm și sînt mai scunde la grebăn cu 1,45 cm și la crupă cu 1,20 cm decît scroafele de la Bontida de aceeași vîrstă. În schimb cele crescute la G.A.S. Ciocîrlia au pieptul mai larg și toracele mai adînc ca cele de la Stațiunea experimentală zootehnică Bontida, avînd perimetrul toracic mai mare cu 4 cm. De asemenea animalele din Dobrogea au picioarele puțin mai scurte și mai puternice, avînd perimetrul fluierului mai mare cu 0,7 cm.

Buna dezvoltare a scroafelor Basna din Dobrogea le asigură și o superioritate a greutateii depășind pe aceea a scroafelor de la Bontida din aceeași rasă cu 5,3 kg la vîrsta de 12 luni.

În aprecierea dimensiunilor corporale este necesar ca în afară de condițiile de climă să ținem seama și de sistemul de alimentație și hrana administrată în cele două centre de creștere.

Referindu-ne la G.A.S. Ciocîrlia putem arăta că alimentația nu a fost în toate perioadele complet corespunzătoare deoarece în unele perioade au lipsit furajele variate — care să asigure principii nutritivi indispensabili.

Totuși, datorită rezistenței porcinelor Basna la lipsa temporară a unor principii nutritive și la intemperii, bunei valorificări a hranei în general și a pășunilor în special, scroafele Basna Dobrogea s-au dezvoltat în mod normal și au asigurat sporuri corespunzătoare de greutate.

Analizînd comparativ comportarea porcinelor Basna și cele din rasa Marele alb crescute la G.A.S. Ciocîrlia sub aspectul prolificității, dezvoltării corporale, creșterii în greutate, valorificării hranei, rezistenței la boli și intemperii și adaptării la pășune a porcinelor, am constatat că la toți indicii menționați porcinele Basna se prezintă mai bine decît porcinele din rasa Marele alb, ținînd seama de indicii caracteristici rasei.

Porcinele din rasa Marele alb se dezvoltă într-un ritm mai redus față de ritmul specific rasei întîlnit în alte regiuni ale țării, avînd o mai slabă precocitate și prolificitate; nu rezistă în bune condiții la viscoalele din timpul iernii și insolației din timpul verii; se pretează mai slab la pășunat decît porcinele Basna și însumează mari pierderi la purcei în timpul lactației.

La determinările asupra infecției de bruceloză efectuate în gospodărie s-a constatat că majoritatea porcinelor din rasa Marele alb au reacționat pozitiv la vaccin, pe cînd dintre porcinele Basna numai cîteva exemplare au fost dubioase, fără ca să avem cazuri evidente de bruceloză. Constatarea aceasta și cele referitoare la situația diferitelor boli în creștere arată în mod limpede că porcinele Basna sînt mai rezistente la boli decît porcinele Marele alb.

De asemenea, în ceea ce privește rezistența la carența de săruri minerale și vitamine din rație am constatat că porcinele Basna suportă mai bine această carență limitată în timp.

Datorită însușirilor pe care le prezintă, porcul Basna crescut în condițiile din unele regiuni ale Dobrogei este foarte apreciat de localnici și se extinde pe zi ce trece în mai multe zone din nordul Dobrogei. În prezent, datorită calităților sale s-a extins în rasă curată sau sub formă de metiși cu rasele locale și Marele alb în raioanele Medgidia și Hirsova din Dobrogea precum și în raionul Fetești situat pe malul stîng al Dunării.

Modul de apreciere al localnicilor față de porcinele Basna se deduce și din faptul că în prezent prețul liber de cumpărarea purceilor Basna este de 2—3 ori mai ridicat decît al purceilor din rasa Marele alb sau Mangalița.

Ca urmare a observațiilor noastre efectuate timp de aproape 4 ani asupra porcinelor Basna crescute în condiții de mediu din Dobrogea și pe malurile Dunării, considerăm că porcul Basna merită toată atenția spre a fi studiat în viitor sub toate aspectele în vederea creșterii sale în rasă curată sau sub formă de metiși cu rasele Marele alb și Mangalița, acomodîndu-se la condițiile de climă ale acestei regiuni geografice și dînd bune rezultate sub aspectul productivității.

РАЗВЕДЕНИЕ ПОРОДЫ СВИНЕЙ БАЗНА В ДОБРУДЖЕ

КРАТКОЕ СОДЕРЖАНИЕ

Полученные результаты показали, что разведение свиней породы Базна вполне возможно в некоторых районах Добруджи. Она хорошо приспособляется к климату и местным условиям среды, а благодаря своему быстрому росту, смешанной высококачественной продукции и пр., подходит для разведения как в коллективных, так и в индивидуальных хозяйствах.

При сравнении свиней породы Базна Научно-исследовательского зоотехнического института и опытной станции в Бонциде как в отношении темпов роста, так и по всем остальным показателям, эти животные сходны между собой и вполне удовлетворяют породным требованиям.

Однако у свиноматок породы Базна, выращенных в условиях Добруджи, тело более широкое и глубокое и несколько короче, чем у свиноматок такого же возраста из Бонциды, которые выше, длиннее и у которых объем голени меньше.

Животные породы Базна развиваются лучше, чем породы „крупная белая”, более плодовиты, более устойчивы к заболеваниям и к неблагоприятным условиям погоды, более склонны к выпасу и экономически более выгодны.

ОБЪЯСНЕНИЕ РИСУНКОВ

- Рис. 1. — Свиноматки Базна — Добруджа. I поколение. Вид со спины.
Рис. 2. — Свиноматки Базна — Добруджа. I поколение. Вид спереди.
Рис. 3. — Свиноматка Базна — Добруджа. II поколение. Вид в профиль.

- Рис. 4. — Графическое представление увеличения веса по дням у свиноматок, выращенных в Добрудже.
 Рис. 5. — Свиноматка Базна—Добруджа. Вид спереди.
 Рис. 6. — Средние размеры тела свиноматок-однолеток Базна; Госхоз Чокыр-лия и Опытная зоотехническая станция Бонцида.
 Рис. 7. — Свиноматка породы „крупная белая”, выращенная в Добрудже.

RECHERCHES PORTANT SUR L'ÉLEVAGE DU PORC DE BASNA EN DOBROGEA

RÉSUMÉ

En raison des résultats obtenus, on peut affirmer que le porc de Basna remplit toutes les conditions nécessaires à le faire introduire dans les élevages de certains districts de la Dobrogea. Il s'adapte, en effet, aux conditions de climat et de milieu ambiant de cette région. Ses propriétés de précocité, sa production mixte et la qualité de ses produits, l'indiquent pour l'élevage dans les fermes, tant collectives, qu'individuelles.

Comparés aux porcs de la race de Basna de l'Institut de Recherches Zootechniques de la Station expérimentale de Bonțida, les animaux accusent un rythme de croissance semblable et correspondent en tous points aux caractéristiques de leur race.

Les truies de Basna élevées dans les conditions de la Dobrogea ont le corps plus large, plus bas et un peu plus court que celles de Bonțida, du même âge. Ces dernières sont, en échange, plus hautes, plus longues et le périmètre de la patte est plus réduit.

Le porc de Basna se développe d'une manière plus satisfaisante que celui de la race *Marele Alb* (Grand Blanc); il est plus prolifique, plus résistant aux maladies et aux intempéries, le pâturage lui profite davantage et il est d'un meilleur rendement économique.

EXPLICATION DES FIGURES

- Fig. 1. — Truies de Basna, élevées en Dobrogea, 1re génération; vues de dos.
 Fig. 2. — Truies de Basna, élevées en Dobrogea, 1re génération; vues de face.
 Fig. 3. — Truie de Basna, élevée en Dobrogea, 2e génération; vue de profil.
 Fig. 4. — Représentation graphique des variations du gain de poids quotidien, chez les truies élevées en Dobrogea.
 Fig. 5. — Truie de Basna, élevée en Dobrogea; vue de face.
 Fig. 6. — Dimensions corporelles moyennes, à l'âge de 12 mois, des truies de Basna élevées à la Ferme Agricole d'Etat Ciocîrlia et à la Station Zootechnique expérimentale de Bonțida.
 Fig. 7. — Truie «Marele Alb» (Grand Blanc) élevée en Dobrogea.

BIBLIOGRAFIE

- Dobrohotov I., *Zootehnie specială*, Ed. științifică de stat, București, 1951.
 John Hammond, *Progress in physiology in the farm animals*, Londra, 1954.
 Walter I. A., *Cercetări asupra porcului Basna*. Bul. Zoot., 1929, nr. 7—8.
 Iordănescu I., *Cercetări privind creșterea tineretului pînă la 1 an la rasele Marele alb, Basna și Mangalița*. Prob. Zoot. și Vet. 1956, nr. 12.